HEBRAICAE
LINGVAE
NOVA METHODVS
AD VSVM
SEM. VRBANI NEAPOLIT.
AVCTORE
JANVARIO RADENTE
Hebr. Ling. Interprete.

ANNO MDCCLXVIII.

PARISIENSI

ACADEMIAE

INGENVARVM ARTIVM

PARENTI

BENEMERENTISSIMAE

JANVARIVS RADENTE

Neapolitanus.

NESCIO quo Grammaticorum fato, VIRI CLARISSIMI, evênit ut ipſimet, qui in Linguarum elementa edocendis adoleſcentibus in-

ſudant,

ſudant, inviſi & plagoſi vulgo habeantur. Ego tamen nil miror, & factum bene dixerim, quando ſolam Latinam Linguam ubique Gentium regnare, poſthabita hac principe, Hebraica inquam, Grammatici curant univerſi. At non ego vereor hujuſmodi mihi notam inuſtum iri, qui ſanctae & primaevae Linguae Novam hanc Methodum, appoſitis Biblicis Exercitationibus, palam facio, Germanorum & Sorbonenſium Auctorum veſtigia ſecutus. Et ejuſdem quidem Methodi Majores veſtros auctores habeo, & Voſmetipſos hodie anteſignanos, qui collatis ſymbolis, Hebraeam, Graecanicam, & Latinam Linguam e Barbariae poſtliminio litterariae reipublicae reſtituiſtis. Illud tantum deſperabam fore ut opus hoc quantivis pretii nullo praeditum patrocinio ſtatim deliteſceret, nec juventuti, cui brevitate ſaltem & facilitate prodeſſe in mente habui, conſultum irem. At ecce praeſto eſtis, Vos Mecoenates alteri, qui quantum gloria Majores veſtros vincere contenditis, tanto potiore ſtudio ſacram vetuſtatem & Mercuriales viros fovere gloriamini; adeo

ut,

ut, ſicut olim φῶς ἅπαν ἐξ Ἑλλάδος Orbi affulſit; ita hodie ex hiſce veſtris florentiſſimis Academiis arridere omnes gratulemur. Ergo non eſt quod hunc libellum fucata Vobis dedicatione offeram, quando Voſmetipſos pro ſummo in primigenas Linguas & in litterariam rem univerſam amore ſponte huic operi veſtrum nomen, fidem, auſpicium credo impertituros. Quod quidem bonum mihi ſit, Hebraicae huic Linguae fauſtum & felix, Vobis vero VIRI CL. aeternae laudis incrementum.

HEBRAICAE LINGVAE NOVA METHODVS

C a p. I.

Hebraica Elementa.

§. I. QVantam Hebraicae linguae Praeceptoribus Germanis maxime, gratiam, tantam erudiendae juventuti operam debemus. At vero improbus antea putabatur labor hanc addiſcere linguam, & deterrebantur plures ob vocalium crebram mutationem, & regularum immenſam molem. Brevis enim deſiderabatur methodus, qua hujuſce linguae genius pateret, & tironum memoriae conſuleretur: id quod *Portus Regalis* Academici pro Latina lingua utiliter egerant. Et ſane horum Cl. Virorum

exemplar facem mihi praetulit, ut hanc methodum, ni fallor, vestigarem. Id modo tironibus restat, ut haec praecepta non uno percurrant ductu, sed primum quae stigmate * non sunt signata, quo citius interpetrandis SS. Libris advertant animum; mox inter legendum cetera perdiscant. Usum enim magis, quam praeceptorum sarcinam, adolescentibus prodesse norunt universi.

§. 2. Characteres litterarum post Babelicam linguarum confusionem anno ab O. C. 1816. usuvenisse putat S. Augustinus qu. 69. in Exod. Et primum quidem hieroglyphicis litteris usi fuerunt homines Babelici, per sculptas animalium aliarumque rerum figuras sua sensa exprimentes, qui mos AEgyptiis perpetuus fuit; deinde veras litteras adhibuerunt ab hieroglyphicis contractas. Hebraicorum autem characterum auctores sunt Babylonici, a quibus Hebraei in prima captivitate anno ante AEr. V. 721. primos characteres mutuarunt, quos vulgo dicimus *Samaritanos* & *Phoenicios*; dein in secunda captivitate anno ante AEr. V. fere 536. hauserunt characteres alteros, quos *Hebraeos* vocamus. Samaritanos characteres, a quibus orti sunt Graecanici, vide apud Cl. Bochartum, & Montfauconium.

HE-

HEBRAICAE LITTERAE.

Nomen	*Figura*	*Vis*
Aleph	א	ſpiritus tenuis.
Beth	ב	b
Ghimel	ג	g
Daleth	ד	d
He	ה	h ſpiritus denſus
Vau	ו	v conſonans
Zain	ז	z
Cheth	ח	ch ſpiritus denſiſſimus
Teth	ט	t
Jod	י	j conſonans
Kaph	כ ך	k
Lamed	ל	l
Mem	מ ם	m
Nun	נ ן	n
Samek	ס	ſ
Ain	ע	ſpiritus tenuis
Phe	פ ף	ph
Tſade	צ ץ	tſ
Qoph	ק	q *vel* k
Reſc	ר	r
{Scin	שׁ	ſc, ſſ
{Sin	שׂ	ſ
Thau	ת	th

Littera א, ה, ע nullum habent ſonum; verum ח, & ע aliquando valent latinum *b*. Vt autem facilius litterae omnes legantur, mo-

monendi sunt tirones ut eas saepius exscribant.

§. 3. Cur Hebraicae litterae sic nominentur arguere licet ex earum veteri hieroglyphica figura, a qua contractae fuerunt; nam

א Aleph dicitur ab אֶלֶף *eleph* bos, dux.
ב Beth a בַּיִת *baith* domus.
ג Ghimel a גָּמָל *gamal* camelus.
ד Daleth a דֶּלֶת *deleth* ostium, pagina.
ה He adspirationis signum.
ו Vau a וו *vau* uncinus.
ז Zain a זַיִן *zejan* armatura.
ח Cheth a חָתָה *chatha* accepit, thuribulum.
ט Teth ab ipso sono.
י Jod a יָד *jad* manus.
כ Kaph a כָּפַף *Kaphaph* curvare.
ל Lamed a לָמַד *lamad* didicit, stimulus boum.
מ Mem a מַיִם *maim* aquae, ob litterae vastitatem.
ן Nun a נון *nun*, Syra vox, piscis genus.
ף Phe a פֵּאָה *phea* angulus.
ץ Tsade a צָדָה *tsada* venari, ob venabuli figuram.
ק Qoph a קוף *koph* simia, ob ejus figuram.
ר Resc a ראש *rosc* caput.
ש Scin a שָׁנַן *scanan* acuere, a quo שֵׁן *scen* dens, ob ejus figuram.
ת Thau a תָּוָה *thiva* signare, a quo תָּו *thau* signum.

LIT-

LITTERARUM DIVISIO.

§. 4. Hebraei a dextra sinistr n versus scribunt & legunt; atque ut versus singuli singulis respondeant, dilatant in fine versuum, quoties occurrunt, hasce litteras אהלמרת *abalmarath*.

Litterae כמנפצ *kamnephats* in fine dictionis sic scribuntur ךםןףץ.

Litterae בגד כפת *begad kephath* continent adspirationem, nam olim cum adspiratis scribebantur, uti בא, דה, & cet. qui mos apud Syros hodie perseverat, & observare licet in antiquis Hebraeis Codicibus.

§. 5. Litterae adspirationum אהחע *abachab* vocantur *Gutturales*.

Litterae בומף *bumaph* sunt *Labiales*.

Litterae אהוי *abevi* sunt *Quiescentes*, nam saepe otiosae non pronuntiantur. At invicem permutantur, nempe ו cum י, & contra; א cum ה, & contra; tum ה saepissime in ת permutatur.

§. 6. Litterae מֹשֶׁה וְכָלֵב אֵיתָן *mosce vekaleb ethan*, a quibus litteris casu nascuntur hae voces *Moses & Caleb fortis*, dicuntur *Serviles*. Hebraeae enim voces constant tribus tantum litteris, at quae aliae praecedunt vel sequuntur, serviunt formandis Nominibus & Verborum temporibus.

Vo-

VOCALES.

§. 7. Ad usque V. Ecclesiae saeculum consonas litteras sine vocalibus conscribebant Hebraei, uti videre est in nummis & Rabbinorum commentariis. Efferebant autem consonas per vocales a traditione & usu acceptas. Cum vero sub idem tempus Hebraica Lingua jam obsolesceret, Judaei Scholae Tiberiensis anno circiter 500. puncta vocalia invexerunt. Vide Petavium in Rationar. Temp. Communes ergo vocales *a*, *e*, *i*, *o*, *u* Hebraei Masorethae quatuordecim figurarum diversitate designarunt, quarum quinque longae sunt, quinque breves, quatuor brevissimae.

Longae					*Breves*				
Kamets	ָ	*a*	בָ	*ba*	Patach	ַ	*a*	בַ	*ba*
Tsere	ֵ	*e*	בֵ	*be*	Segol	ֶ	*e*	בֶ	*be*
Chirik longum	ִי	*i*	בִי	*bi*	Chirik breve	ִ	*i*	בִ	*bi*
Kolem	ֹ	*o*	בֹ	*bo*	Kamets kateph	ָ	*o*	בָ	*bo*
seu Vau kolem	וֹ	*o*	בוֹ	*bo*					
Surek	וּ	*u*	בוּ	*bu*	Kibbuts	ֻ	*u*	בֻ	*bu*

Brevissimae.

Sceva simplex	ְ	*e*, a quo componuntur
Kateph Patach	ֲ	*a*
Kateph Segol	ֱ	*e*
Kateph Kamets	ֳ	*o*

VSVS

§. 8. Puncta vocalia suffiguntur litteris, uti בַ *ba*, & cet. Kolem vero, seu Kolem cum Vau affigitur, uti בֹ, בוֹ *bo*. Surek infigitur ventri Vau, uti וּ *u*. Kamets & Sceva infigitur etiam ventri finalis ך, uti ךָ *Ka*, ךְ *Ke*. Quomodo autem distinguatur ׳ Kamets a Kamets Kateph ׳, dicetur §. 26.

§. 9. Sceva subintelligitur sub quavis littera, quae vocali caret, exceptis tantum Gutturalibus אהחע *abechah*, uti דָּת [*dath*] *ritus*, pro דָּתְ. Brevissimis autem vocalibus signantur, præter ceteras consonas, litterae Gutturales, quae amandant litterae praecedenti suam vocalem a Sceva compositam, uti בֶּאֱמוּנָה [*beemuna*] *in veritate* pro בְּאֱמוּנָה.

§. 10. Ritus quidem Hebraeorum in pronuntiandis vocibus hic est: in prima simplicium vocum syllaba tonum acuunt, in secunda parum deprimunt, in tertia prorsus comprimunt, ita ut nec vocalis exprimatur. Hac de caussa Rabbini jam obsolescente lingua tria vocalium genera instituerunt, longas scilicet, breves, & brevissimum Sceva: Ex. gr. in פָּקַד [*pbakad*] *visitavit* habes sub prima פָּ *pba* tonum & vocalem longam, sub secunda קַ *ka* brevem, sub tertia ד brevissimum Sceva suppressum, ut in §. 9.

§. 11. Quoniam vero Hebraei abundabant

olim adſpiratis litteris א, & ה, eas affigentes ſingulis conſonis, maxime בגד כפת; immo & Gutturales geminabant: hinc factum, ut, ſublatis demum redundantibus litteris, earum vocales non delerentur, ſed coaleſcerent cum praecedenti vocali. Et haec quidem eſt origo & cauſſa vocalium breviſſimarum, quae ex Sceva & alia brevi componuntur.

ACCENTVS.

§. 12. Habent Hebraei plures accentus, quorum alii dicuntur *Grammatici*, & *Pauſantes*, utpote qui rectae inſerviunt ſcriptioni & claudunt Periodum. Alii vero vocantur Rhetorici, qui efferendis vocalibus modum dicunt. Exemplum dabimus in voce אָב [*ab*] *pater*.

ACCENTVS GRAMMATICI ET PAVSANTES.

§. 13. Silluk ſeu *tonicus* (ֽ) qui ſignat ultimam dictionis ſyllabam, ſi alia dictio non ſequatur, vel etiam penultimam, uti . . אָֽב

Soph-phaſuk (׃) in fine dictionis cum Silluk claudit periodum, uti latinum punctum (.) vel (?,!); ex. gr. . . . . . אָֽב׃

Athnach (֑) diſtinguit mediam periodum, uti duo puncta latina; ex. gr. אָ֑ב

Sakeph-katon (֔) ſupra dictionem poſitus valet punctum & virgulam; ex. gr. אָ֔ב

Rhe-

Rhebia (·) supra dictionem positus valet virgulam, uti . . . . אָבָ֔

Ob accentus hujusmodi *pausantes* vocales breves (-) & (·) mutantur in longum (ָ); uti & Sceva (:) mutatur in (ֶ) & aliquando in (ָ): id quod ex usu disces. Sunt autem *pausantes* tantum Soph-phasuk, & Athnach.

ACCENTVS RHETORICI.

§. 14. Makaph (־) est lineola conjungens voces, uti אָמַר־לוֹ [*amar-lo*] *dixit ei*, mutatque praecedentes vocales longas in breves analogas, (ָ) in (ַ), (ֵ) in (ֶ), (וֹ) in (ָ), seu Kamets-Kateph, uti כָּל־גּוֹי [*Kol-goi*] *omnis gens*, pro כּוֹל. Caussam hujusce mutationis vide in §. 36. & 40.

§. 15. Methegh (ֽ) a מֶתֶג [*methegh*] *fraenum* similis est Silluk, qui tamen non ultimam signat syllabam, sed intercedit Sceva inter & vocalem longam (ָ) & (וֹ), eamque suspendit, & supprimit Sceva, uti פָּֽקְדָה [*phakda*] *visitavit illa*, פְּקוֹדְנָה [*phekodna*] *visitate vos:* ubi prior accentus est Rhetoricus Metheg, alter Grammaticus Silluk. Signatur etiam Methegh inter duo Segol (ֶֽ,ֶ), vel inter (ֱ,ֶ), uti יֶֽאֱסוֹף [*jeesoph*] *congregabit*.

§. 16. Daghes (.) est punctum in ventre litterae signatum, quod geminat litteram, uti פִּקֵּד [*phikked*] *recensuit*, ita tamen ut prior lit-

tera geminanda contineat sceva quiescens, quare פִּקֵּר idem est ac פִּקְקֵר ; unde fit haec

R E G V L A.

Littera daghessata, utpote geminanda, continet sceva.

Litterae Gutturales אהחע & ר non sunt daghessabiles h. e. excludunt daghes, eo quod spiritus in illis satis abundat, & duplicari nequeunt.

§. 17. Saepe daghes denotat Syncopen alicujus litterae, uti אַתָּה [*attha*] *tu* pro אַנְתָּה *antha*. Quando autem in dictionibus litterae geminae sunt, praeitque vocalis brevis, tum prior illarum continet suppressum daghes, uti in הַלְלוּ prior ל post הַ valet לְ, hoc autem ל valet לְל ut in §. 16., quare sic efferes הַלְלְלוּ [*allelu*] *laudate*.

§. 18. Rabbini Alemanni invexerunt Daghes lene, quod tollit adspirationem ab illis litteris בגד כפת *begad Kepat*, modo sint initio dictionis, vel in medio post sceva sive expressum sive suppressum, ut תַּחְתִּיָּה [*tachtija*] *inferior*; ubi primum ת est initio dictionis, alterum post sceva expressum in ח. Hujusmodi Daghes lene est recentioris originis, cum D. Hieronymus afferat Hebraeos sui aevi non habuisse in litterarum censu litteram *Pe*, at ף *phe* semper pronuntiasse.

§. 19. Mappik est (.) punctum insertum litterae ה quiescenti, eique dat sonum fortis

h. In-

b. Inferitur autem quatuor hisce verbis גָּבַהּ [*gabah*] *elevavit se*, כָּמַהּ [*Kamah*] *desideravit*, נָגַהּ [*nagah*] *splenduit*, תָּמַהּ [*tamah*] *miratus est*; tum in אֱלוֹהַּ [*eloah*] *Deus*; & in Pronomine fem. affixo, ut מַלְכָּהּ [*malkah*] *Rex ejus*, quae vox sic distinguitur a מַלְכָּה [*malka*] *Regina*. Idem Mappik inferunt Rabbini Jod י, uti צִיּוֹן [*tsi-jon*] *Sion*; illud tamen potius Daghes dixerim, nam geminat Jod.

§. 20. Occurrit praeterea in Bibliis circellus supra dictiones: is designat aliter legendam esse vocem illam, & potius ut in margine scripta est, ubi adest littera ק, quae valet Rabbinicum קְרִי *Keri* vel קְתִיב *Ketib* h. e. *lectum scriptum*.

LEGENDI RATIO.

§. 21. Hebraei pronuntiant vocales post consonas, non ante, uti בָּ *ba* non *ab*. Excipe finales עַ & הַּ cum mappik & patach, quae, licet quiescentes, proferuntur post vocalem: idem esto de finali חַ, uti נֹבֵעַ [*nobeah*] *scaturiens*, גָּבֹהַּ [*gaboah*] *sublimis*, רוּחַ [*ruach*] *spiritus*. Quod patach dicitur *furtivum* sive *suffuratum*.

§. 22. Litterae א & ה sine punctis quiescunt, ut בָּרָא [*bara*] *creavit*, צְדָקָה [*tsedaka*] *justitia*. Item Jod quiescit post Tsere, & Segol, & ante Vau: uti דִּבְרֵי (*dibre*) *verba*, דְּבָרֶיךָ [*debareka*] *verba tua*, אֵלָיו [*elau*] *ad eum*.

§. 23.

§. 23. Silet Vau cum Kolem (ו) *o*. שׂ & שׁ saepe Kolem secum ferunt in suo puncto, quando carent alia vocali, vel præcedit consona sine vocali; uti כְּשֹׂנְאַי [*missonenai*] *ob odium mei*, מֹשֶׁה [*mosce*] *Moses*.

§. 24. Sceva non legitur I°. post vocalem brevem, uti פִּקְדוּ [*phikdu*] *visitate vos*. II°. post vocalem longam notatam Methegh, uti תִּפָּקֹֽדְנָה [*thiphkodna*] *visitabitis*. III°. ante alterum Sceva in medio dictionis, ut יִפְקְדוּ [*iphkedu*] *visitabunt*. IV°. in fine dictionis sive unum sive duo sint; uti בֵּרֵךְ [*berek*] *benedixit*, יַפְתְּ [*japhth*] *dilatet*.

§. 25. Contra legitur Sceva I°. initio dictionis positum, uti בְּקָרִים [*bekarim*] *boves*. II°. sub littera daghessata, licet præcedat brevis, uti פִּקְּדָה [*phikkeda*] *recensuit illa*: item sub littera, in qua sit daghes suppressum, ut הַלְלוּ pro הַלְּלוּ [*allelu*] *laudate*; in hisce enim exemplis duplex Sceva subintelligitur; vide §. 17. Legitur III°. post vocalem longam non signatam Methegh, uti בּוֹצְרִים [*botserim*] *vindemiatores*.

§. 26. Kamets effertur uti Kametskateph I°. ante Sceva non signatum Methegh, uti חָכְמָה (*chokma*) *sapientia*; item ante suppressum Sceva, uti כָּל (*Kol*) *omnis*, vide §. 9.; contra יָם legitur (*jam*) *mare*, quia adest accentus ante suppressum Sceva. II°. ante litteram daghessatam, uti רָנּוּ [*ronnu*] *cantate*, quia sub נ supplendum est Sceva. III°. ante gutturalem cum Kateph Ka-

Kamets notatam methegh vel sine; uti אָהֳלוֹ (*obolo*) *tabernaculum ejus*, quia nempe est ante Sceva. Hinc fit

R E G U L A.

Kamets ante quodvis Sceva sine Methegh est Kamets-Kateph.

Excipe si Kamets sit sub ה articulo emphatico, vel sub ו, vel sub aliqua praepositione, uti הָאֳהָלִים (*baohalim*) *tabernacula baec*, וָעֳנִי (*vaoni*) *& afflictio*, בָּעֳנִי [*baoni*] *in afflictione*. Optimus autem recte legendi magister est usus.

EXEMPLUM LEGENDI

Ex Gen. Cap. I.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ׃
וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם
וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הַמָּיִם׃ וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי־אוֹר׃ וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־
הָאוֹר כִּי־טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין
הַחֹשֶׁךְ׃ וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא
לָיְלָה וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם אֶחָד׃ וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם וִיהִי מַבְדִּיל בֵּין
מַיִם לָמָיִם׃ וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ וַיַּבְדֵּל
בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר
מֵעַל לָרָקִיעַ וַיְהִי־כֵן׃ וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָרָקִיעַ
שָׁמָיִם וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי׃ וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יִקָּווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־מָקוֹם
אֶחָד וְתֵרָאֶה הַיַּבָּשָׁה וַיְהִי־כֵן׃ וַיִּקְרָא אֱלֹהִים
לַיַּבָּשָׁה אֶרֶץ וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים וַיַּרְא
אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃

IDEM EXEMPLUM

In Characteribus Latinis.

Berescith bara Elohim eth hascamaim veeth haarets: Vehaarets haitha thohu vabohu vechoscek al-phene thehom: Veruach Elohim merachepheth al-phene hammaim. Vajomer Elohim jehi or. Vajhi or. Vajare Elohim eth-haor Ki-tob: Vajabdel Elohim ben haor uben hachoscek. Vaikra Elohim laor jom, velachoscek Kara laila: Vajhi ereb vajhi boker jom echad. Vajomer Elohim jehi rakiah bethok hammaim: Vihi mabdil ben maim lamaim. Vajaas Elohim eth larakiah vajabdel ben hammaim ascer mitthachath larakiah, uben hammaim, ascer meal larakiah: Vajhi Ken. Vaikra Elohim larakiah scamaim: Vajhi ereb vajhi boker jom sceni. Vajomer Elohim, ikkavu hammaim mitthachath hascamaim el-makom echad, vetherae hajabasca: Vajhi Ken. Vaikra Elohim lajabasca erets ulemikve hammaim Kara jammim: Vajare Elohim Ki- tob.

CAP. II.

Hebraea Nomina.

§. 27. NOmina Hebraea sunt tantum masculini & foeminini generis, uti nomina Italica, & neutro carent. Masculina variant terminationem; foeminina vero formantur a masculinis addito הָ cum Silluk; vel mutato ה in ת desinunt in תְ, תֶ, תַ, ית, ות.

EXEMPLA

טוֹבָה	(*toba*) *bona*	fit a	טוֹב	*bonus*
זִמְרָת	(*zimrath*) *cantio*		זַמָּר	*cantor*
דַּעַת	(*daath*) *scientia*		דַּע	*sciens*
מַלְכָּה	(*meleketh*) *Regina*		מֶלֶךְ	*Rex*
שֵׁנִית	(*scenith*) *secunda*		שֵׁנִי	*secundus*
שְׁבוּת	(*scebuth*) *captivitas*		שְׁבִי	*captivitas*

§. 28. Plurales numeri masculinorum desinunt in ים, uti דָּבָר (*dabar*) *verbum*, דְּבָרִים (*debarim*) *verba*. Foeminina vero pluralia desinunt in ות, uti יָפָה (*japha*) *pulcra* יָפוֹת [*japhoth*] *pulcrae*: At foeminina in ית & ות habent pluralem in יוֹת *ujoth*; uti מַשְׂכִּית [*maskith*] *cogitatio* מַשְׂכִּיוֹת (*maskujoth*) *cogitationes*, מַלְכוּת (*malkuth*) *regnum* מַלְכֻיוֹת [*malkujoth*] *regna*; excipe ab hac regula monosyllaba in ית

&

& ות , quae desinunt in purum ות .

§. 29. Habent etiam Hebraei Dualia nomina earum rerum, quae geminae sunt, uti humana membra; desinunt autem in ַיִם *aim*, uti רֶגֶל [*regbel*] *pes* רַגְלַיִם [*ragblaim*] *pedes*, שָׂפָה [*sapba*] *labium* שְׂפָתַיִם [*sephatbaim*] *labia*.

§. 30. Anomala apud Hebraeos sunt pauca. Nam I° nomina regionum, urbium, ventorum, partium corporis humani, & foeminarum sunt foeminei generis, licet non habeant terminationem foemineam. Quaedam II° in singulari numero habent terminationem masculinam, & in plurali foemineam in ות; & contra: uti אָב (*ab*) *pater* אָבוֹת (*aboth*) *patres*, אֵלָה (*ela*) *quercus* אֵלִים (*elim*). Dualia III° sive mascul. sive foem. desinunt in ַיִם (*aim*). IV° פָּנִים (*phanim*) *vultus*, & מַיִם (*maim*) *aquae* carent singulari.

CASVS NOMINVM.

§. 31. Hebraea nomina non infleĉtuntur per casus, uti Graeca & Latina; verum more Italicorum nominum per *Signa Casuum* seu quasdam particulas fleĉtuntur. Notandum vero est quod Hebraei praefigere solent singulis casibus articulum הַ, uti Graeci articulum ὁ, ἡ, τό; infigit autem הַ daghes sequenti litterae, nam praecisum est ab הוּא (*hu*) *ille*; ex. gr. הַדְּבָרִים (*baddebarim*) *baec verba*.

§. 32. לְ cum Sceva indicat Genitivum; uti עֲבָדִים לְשָׁאוּל [*abadim lescaul*] *servi Saulis.* Notat item Dativum, uti הֵיטִיבָה יְהוָה לְטוֹבִים [*betiba jeboa letobim*] *benefac Domine bonis.*

§. 33. אֵת vel cum Makaph אֶת־ notat Accusativum. Verum indicat Nominativum, si jungatur cum Verbo Passivo vel Neutro, uti וְאֶת־ הַבַּרְזֶל נָפַל אֶל־ הַמָּיִם [*veetb – babbarzel naphal el – bammaim*] *& ferrum decidit in aquas.*

§. 34. בְּ praepositio *in*, *cum*, vel מִ aut מִן *ex*, *de*, *ab* indicat Ablativum. Porro מִ infigit daghes sequenti litterae, nam decurtatum est a מִן; uti בְּחֹדֶשׁ [*bechodesc*] *in mense*, מִבַּיִת [*mibbaitb*] *in domo*, צֵא מִן־הָאָרֶץ הַזֹּאת [*tse min – baarets bazzotb*] *exi de terra ista.*

Formatio et Regimen Nominvm.

§. 35. Formantur Hebraea nomina a Verbis. Eorum autem alia sunt simplicia, uti a דִּבֵּר [*dabar*] *dixit* fit דָּבָר *verbum*. Alia sunt derivata, quae scilicet vel per detractionem litterae radicalis, vel per additionem unius vel plurium litterarum hujusce fictae vocis וְהֶאֱמַנְתִּי *veemanthi* derivantur, uti a כָּסָה [*kasa*] *texit* fiunt nomina כְּסוּי *Kesui*, כְּסוּת *Kesutb*, מִכְסֶה *mikse*, *tegumentum.*

§. 36. Cum vero nomen aliquod regit alterum, posterius nomen non Genitivo casu fungitur, uti apud Latinos *verbum Regis*, sed pri-

primum per accentum Makaph conjungitur cum secundo, & litterarum & vocalium mutationi obnoxium est, & dicitur esse in *regimine*, sive in *forma statuve constructo*. Nam hic est Hebraeae linguae genius, nempe ut voces omnes (sive Nomina, vel Pronomina, sive praepositiones vel adverbia sint) regentes alias voces, super hasce construant se suosque accentus, non aliter ac essent encliticae; quare & vocales breves sibi adsciscunt, & litteras vel amittunt vel mutant, ut facilius sequentibus vocibus adhaereant: exemplo sint Latinus *ali-quis* constructus ex *alius* & *quis*, *ec-quis* ex *&* ac *quis*; tum Italicus *poichè* ex *poi* & *che*, & cet.

§. 37. Itaque cum nomen est in regimine, seu construendum est; si I° sit foemininum desinens in ָה, mutat ָה in ַת, uti תּוֹרַת־יְהוָה *lex Dei* pro תּוֹרָה. Si II° sit plurale in ִים vel duale in ַיִם, mutatur in (ֵי), uti דִּבְרֵי־מֶלֶךְ *verba Regis* pro דְּבָרִים, מֵי־הַיַּרְדֵּן *aquae Jordanis* pro מַיִם. Si III° nomen sit singulare, assumit vocales breves, quarum regulam mox dabimus; uti דְּבַר־הַמֶּלֶךְ *verbum Regis* pro דָּבָר. Assumere autem deberent omnes constructae voces accentum Makaph, ut in §. 14.

§. 38. Haec tria nomina אָב *pater*, אָח *frater*, חָם *socer* in regimine sibi adnectunt (ִי), uti אֲבִי גוֹיִם *pater gentium*, & cet. Tum haec alia אָוֶן *iniquitas*, תָּוֶךְ *medium*, מָוֶת *mors*

con-

contrahuntur in (ו), uti מות יְשָׁרִים *mors justorum*, & cet.

Regula mutationis vocalium.

§. 39. Ea est methodus Hebraicarum vocum, ut cum absolutae sunt h. e. non regentes, vocalem longam & acutum tonum praeseferant in prima, & saepe in prima & secunda simul syllaba, in tertia vero vocalem & tonum habeant brevem, uti דִּבֵּר *dixit*, דָּבָר *verbum*; vide §. 10. Semper ac autem in fine augentur aliqua vocali vel syllaba, tum longa vocalis & tonus acutus recidit in ultimam syllabam, & secunda vel prima vocalis antea longa evadit brevis, uti פָּקְדָה *visitavit* a פָּקַד, דְּבָרִים a דָּבָר. Ita advertit S. Hieronymus, & cum eo Academia Sorbonae.

§. 40. Porro absolutae voces augeri possunt in fine I° terminatione foeminina ה ָ, tum terminatione plurali vel duali ים ִ, & pronomine aliquo vocibus ipsis suffixo, ut infra dicemus. II° augeri possunt integro nomine, quod regunt cum accentu Makaph.

§. 41. In prima incrementi specie evadit brevis prima tantum vocalis, quae si fuerit (ָ), (ֵ), (ֹ), (ֶ), vel (וֹ) modo praecedat punctum (ִ), mutatur in Sceva simplex, mutatur vero in Sceva compositum si prima littera sit gutturalis: ex. gr. a נָבָל *stultus* fit foem. נְבָלָה *stulta*; a דָּבָר *verbum* דְּבָרִים *verba*

ba דְּבָרֶךָ *verba tua* ; ab אוֹמֶר *dictum* אֲמָרִים *dicta*. Verum (וֹ) non sequente (ְ) mutatur in (ֻ), uti עֹז *robur* עֻזִּים.

§. 42. At penultima vocalis in hoc primo incrementi genere longa perseverat si fuerit (ִי), (וֹ), (ֵ), si vero fuerit brevis (ַ) vel (ֶ), mutantur in (ָ), ex. gr. עֵגֶל *vitulus* עֲגָלִים *vituli*, מֶלֶךְ *Rex* מְלָכִים *Reges*, טַעַם *gustus* טְעָמִים. Quoties autem in vocibus aliquid eliditur, idem compensatur per daghes forte vel per longam vocalem; uti חֻקִּים a חוֹק *statutum*, בָּתִּים a בַּיִת *domus*.

§. 43. Haec regula, quoad foeminina maxime, patitur exceptionem, nam plura habent Sceva non in prima sed secunda syllaba, uti a בּוֹצֵר *vindemiator* fit בּוֹצְרָה ; id quod solemne est verbis cum inflectuntur, ut infra dicendum. Plura vero habent Sceva in secunda, & patach vel segol in prima, uti מַלְכָּה *Regina* a מֶלֶךְ, עֶגְלָה *juvenca* ab עֵגֶל. Pluralia autem foeminina ut plurimum habent Kamets in secunda, uti עֲלָמוֹת ab עַלְמָה *virgo* שְׂמָחוֹת ab שִׂמְחָה *laetitia*.

§. 44. In secunda incrementi specie, I° si Nomen quidem sit *construendum in regimine* & singulare sit, ejus prima syllaba assumit sceva, & secunda vocalem aliam brevem, uti דְּבַר־מֶלֶךְ *verbum Regis* pro דָּבָר : idem accidit in verbis cum adjungunt sibi pronomina Affixa תֶם ; תֶן, uti פְּקַדְתֶּם *visitavistis* II°. si Nomen sit plu-

plurale, prima & ſecunda vocalis aſſumit ſceva, & ne concurrant duo ſimul ſceva, primum mutatur in Chirik, ex. gr. דִּבְרֵי־מֶלֶךְ *verba Regis* pro דְּבָרִים: idem eſto cum nomina plur. aſſumunt affixa plur. כֶם, כֶן, הֶם, הֶן, uti דִּבְרֵיכֶם *verba veſtra*, de quibus infra. Hinc fit

R E G V L A.

Duo ſi Sceva ſint initio dictionis, primum mutatur in Chirik.

III° Aliquando primum Sceva mutatur in patach, uti מַלְכֵי־ pro מִלְכֵי־ a מְלָכִים *Reges*; maxime ſi prima littera ſit gutturalis, uti חַכְמֵי־ a חֲכָמִים *ſapientes*, עַבְדֵי־ ab עֲבָדִים *ſervi.*

§. 45. Cum vero in hac incrementi ſecunda ſpecie Praepoſitiones, Adverbia, aliaeve particulae conſtruendae ſunt in nominum verborumque regimine, ſuas fere omnes vocales praeſeferunt breves cum Makaph, uti עַל *ad*, אֶת *cum*, אֶל *in*, מִן *ex*, נֶגֶד *coram*, אַף, גַם *etiam*, & cet. His adjunge ſigna ſeu praepoſitiones caſuum in §. 32. & ſequ.

§. 46. Vſus demum in hiſce mutationibus te, Lector, plura docebit; nam pleraque nomina a datis regulis abſcedunt, & in parvo Buxtorfii Lexico deſunt. Ad rem autem duximus Catalogum heic adtexere vocum, ſive abſolutae ſive conſtructae in utroque numero ſint, cum ſuis variis vocalibus, ne regularum mole tironum memoria opprimatur.

I. Ca-

I. Catalogus Nominum Mafcul. Abfolutor. & Conftructorum.

Pluralia		*Singularia*		
Conftructa	Abfoluta	Conftructa	Abfoluta	
אֲבֵלֵי	אֲבֵלִים	אֲבֵל	אָבֵל	Plorans
אַבְנֵי	אֲבָנִים	אֶבֶן	אֶבֶן	Lapis
אַגְמֵי	אֲגַמִּים	אֲגַם	אֲגַם	Stagnum
אֲדֻמֵּי	אֲדֻמִּים	אֲדוֹם	אָדוֹם	Ruber
אָהֳלֵי	אֹהָלִים	אֹהֶל	אֹהֶל	Tentorium
אֵילֵי	אֵילִים	אֵיל	אַיִל	Hoedus
אִמְרֵי	אֲמָרִים	אֹמֶר	אֹמֶר	Verbum
אַנְשֵׁי	אֲנָשִׁים	אֱנוֹשׁ	אֱנוֹשׁ	Homo
אֲסִירֵי	אֲסִירִים	אֲסִיר	אָסִיר	Vinctus
אַפֵּי	אַפִּים	אַף	אַף	Facies
בָּתֵּי	בָּתִּים	בֵּית	בַּיִת	Domus
בְּנֵי	בָּנִים	בֶּן	בֵּן	Filius
גְּדָיֵי	גְּדָיִים	גְּדִי	גְּדִי	Caper
גְּדוֹלֵי	גְּדוֹלִים	גְּדוֹל	גָּדוֹל	Magnus
גּוֹיֵי	גּוֹיִם	גּוֹי	גּוֹי	Natio
גַּחֲלֵי	גֶּחָלִים	גַּחַל	גַּחַל	Carbo
גַּנָּבֵי	גַּנָּבִים	גַּנָּב	גַּנָּב	Fur
דִּבְרֵי	דְּבָרִים	דְּבַר	דָּבָר	Verbum

Pluralia		Singularia		
Constructa	Absoluta	Constructa	Absoluta	
דְּמֵי	דָּמִים	דַּם	דָּם	Sanguis
הֵיכְלֵי	הֵיכָלִים	הֵיכַל	הֵיכָל	Templum
הָרֵי	הָרִים	הַר	הָר	Mons
זֵיתֵי	זֵיתִים	זֵית	זַיִת	Olea
זְעֵרֵי	זְעֵרִים	זְעֵר	זְעֵר	Parvus
זִקְנֵי	זְקֵנִים	זְקַן	זָקֵן	Senex
חָדְשֵׁי	חֳדָשִׁים	חֹדֶשׁ	חֹדֶשׁ	Mensis
חוֹחֵי	חֲוָחִים	חוֹחַ	חוֹחַ	Spina
חֻקֵּי	חֻקִּים	חוֹק	חוֹק	Statutum
חַיֵּי	חַיִּים	חֵי	חַי	Vivens
חֵילֵי	חֲיָלִים	חֵיל	חַיִל	Vis
חַכְמֵי	חֲכָמִים	חֲכַם	חָכָם	Sapiens
חַמֵּי	חַמִּים	חַם	חָם	Calidus
חִצֵּי	חִצִּים	חֵץ	חֵץ	Sagitta
חַרְבוֹת	חֲרָבוֹת	חֶרֶב	חֶרֶב	Ensis
חָרָשֵׁי	חָרָשִׁים	חָרַשׁ	חָרָשׁ	Faber
טוֹבֵי	טוֹבִים	טוֹב	טוֹב	Bonus
יְמֵי	יָמִים	יוֹם	יוֹם	Dies
יַמֵּי	יַמִּים	יַם	יָם	Mare
יְפֵי	יָפִים	יְפֵה	יָפֶה	Pulcher

Pluralia Constructa	*Pluralia* Absoluta	*Singularia* Constructa	*Singularia* Absoluta	
יִרְאֵי	יְרֵאִים	יְרֵא	יָרֵא	Timens
יַרְכֵי	יְרֵכִים	יֶרֶךְ	יָרֵךְ	Femur
כִּתְפֵי	כְּתֵפִים	כֶּתֶף	כָּתֵף	Humerus
לֵילוֹת	לֵילוֹם	לֵיל	לַיִל	Nox
מָגִנֵּי	מָגִנִּים	מָגֵן	מָגֵן	Clypeus
מוֹתֵי	מוֹתִים	מוֹת	מָוֶת	Mors
מַלְכֵי	מְלָכִים	מֶלֶךְ	מֶלֶךְ	Rex
מָעֻזֵּי	מָעֻזִּים	מָעֹז	מָעֹז	Robur
מְרוֹמֵי	מְרוֹמִים	מְרוֹם	מָרוֹם	Altitudo
נַהֲרֵי	נְהָרִים	נְהַר	נָהָר	Fluvius
נַחֲלֵי	נְחָלִים	נַחַל	נַחַל	Torrens
נַחֲשֵׁי	נְחָשִׁים	נְחַשׁ	נָחָשׁ	Serpens
נָכְרֵי	נֵכָרִים	נֵכַר	נֵכָר	Alienigena
נָכְרִיֵּי	נָכְרִיִּים	נָכְרִי	נָכְרִי	Alienigena
נִסְכֵּי	נְסָכִים	נֶסֶךְ	נֶסֶךְ	Libatio
נַעֲרֵי	נְעָרִים	נַעַר	נַעַר	Juvenis
נַפְשׁוֹת	נְפָשׁוֹת	נֶפֶשׁ	נֶפֶשׁ	Anima
סִפְרֵי	סְפָרִים	סֵפֶר	סֵפֶר	Liber
סְרִיסֵי	סָרִיסִים	סְרִיס	סָרִיס	Eunuchus
עַבְדֵי	עֲבָדִים	עֶבֶד	עֶבֶד	Servus

Pluralia Constructa	Pluralia Absoluta	Singularia Constructa	Singularia Absoluta	
עִבְרִיֵּי	עִבְרִיִּים	עִבְרִי	עִבְרִי	Hebraeus
עֶגְלֵי	עֲגָלִים	עֵגֶל	עֵגֶל	Vitulus
עֻזֵּי	עֻזִּים	עֹז	עֹז	Vis
עִוְרֵי	עִוְרִים	עִוֵּר	עִוֵּר	Caecus
עַזֵּי	עַזִּים	עַז	עַז	Robustus
עָרֵי	עָרִים	עִיר	עִיר	Vrbs
עִנְּבֵי	עֲנָבִים	עֵנָב	עֵנָב	Vva
עֲצֵי	עֵצִים	עֵץ	עֵץ	Lignum
פָּעֳלֵי	פְּעָלִים	פֹּעַל	פֹּעַל	Opus
פִּתֵּי	פִּתִּים	פַּת	פַּת	Frustum
פְּתָיֵי	פְּתָיִים	פְּתִי	פֶּתִי	Fatuus
צִבְיֵי	צְבָיִם	צְבִי	צְבִי	Gloria
צִיֵּי	צִיִּים	צִי	צִי	Navis
קָדְשֵׁי	קֳדָשִׁים	קֹדֶשׁ	קֹדֶשׁ	Sanctitas
קָמֵי	קָמִים	קָם	קָם	Hostis
קָמְצֵי	קְמָצִים	קֹמֶץ	קֹמֶץ	Pugillus
רָאשֵׁי	רָאשִׁים	רֹאשׁ	רֹאשׁ	Caput
רוּחוֹת	רוּחוֹת	רוּחַ	רוּחַ	Spiritus
שָׁבֻעֵי	שָׁבֻעִים	שָׁבוּעַ	שָׁבוּעַ	Hebdomada
שׁוּקֵי	שְׁוָקִים	שׁוּק	שׁוּק	Platea

שליש

Pluralia Constructa	*Pluralia* Absoluta	*Singularia* Constructa	*Singularia* Absoluta	
שָׁלִישֵׁי־	שָׁלִישִׁים	שְׁלִישׁ־	שָׁלִישׁ	Tribunus
שָׁרְשֵׁי	שָׁרָשִׁים	שֹׁרֶשׁ	שֹׁרֶשׁ	Vva
תוֹשָׁבֵי	תוֹשָׁבִים	תוֹשַׁב	תוֹשָׁב	Incola

II. Catalogus Nom. Masc. Irregularium.

אֲבוֹתֵי־	אָבוֹת	אֲבִי־	אָב	Pater
אֲחֵי	אַחִים	אֲחִי	אָח	Frater
אַנְשֵׁי	אֲנָשִׁים	אִישׁ	אִישׁ	Vir
חֲמֵי	חָמִים	חֲמִי	חָם	Socer
פִּיוֹת & פִּיפִיּוֹת	פִּים & פִּיוֹת	פִּי	פֶּה	Os

III. Catalogus Nom. Masc. Dualium.

אָזְנֵי־	אָזְנַיִם	אֹזֶן־	אֹזֶן	Auris
אַפֵּי	אַפַּיִם	אַף	אַף	Facies
בִּרְכֵּי	בִּרְכַּיִם	בֶּרֶךְ	בֶּרֶךְ	Genu
יְדֵי	יָדַיִם	יַד	יָד	Manus
יַרְכֵי	יְרֵכַיִם	יֶרֶךְ	יָרֵךְ	Femur
כַּנְפֵי	כְּנָפַיִם	כְּנַף	כָּנָף	Ala
לְחָיֵי	לְחָיַיִם	לְחִי	לְחִי	Gena
מֵי & מֵימֵי	מַיִם	*caret singulari*		Aqua
נַהֲרֵי	נַהֲרַיִם	נְהַר	נָהָר	Fluvius

גחל

Pluralia		*Singularia*		
Constructa	Absoluta	Constructa	Absoluta	
נַחֲלֵי־	נְחָלִים	נַחַל־	נַחַל	Torrens
עֵינֵי	עֵינַיִם	עֵין	עַיִן	Oculus
קַרְנֵי	קְרָנַיִם	קֶרֶן	קֶרֶן	Cornu
רַגְלֵי	רַגְלַיִם	רֶגֶל	רֶגֶל	Pes
שְׁמֵי	שָׁמַיִם	*caret singulari*		Coeli
שְׁנֵי	שְׁנַיִם	*caret singulari*		Duo
שִׁנֵּי	שִׁנַּיִם	שֵׁן	שֵׁן	Dens

IV. Catalogus Nom. Fem.

אַחְיוֹת־	אֲחָיוֹת	אֲחוֹת־	אָחוֹת	Soror
אִמּוֹת	אִמּוֹת	אֵם	אֵם	Mater
אִשּׁוֹת	אִשּׁוֹת	אֵשֶׁת	אִשָּׁה	Mulier
בַּהֲמוֹת	בְּהֵמוֹת	בֶּהֱמַת	בְּהֵמָה	Bestia
בִּרְכוֹת	בְּרָכוֹת	בִּרְכַּת	בְּרָכָה	Benedictio
בְּרֵכוֹת	בְּרֵכוֹת	בְּרֵכַת	בְּרֵכָה	Piscina
בְּנוֹת	בָּנוֹת	בַּת	בַּת	Filia
גִּבְעוֹת	גְּבָעוֹת	גִּבְעַת	גִּבְעָה	Collis
חַטֹּאות	חַטָּאוֹת	חַטַּאת	חַטָּאָה	Peccatum
חָכְמוֹת	חָכְמוֹת	חָכְמַת	חָכְמָה	Sapientia
חֲמִיוֹת	חֲמָיוֹת	חֲמוֹת	חָמוֹת	Socrus
חָרְבוֹת	חֳרָבוֹת	חָרְבַּת	חָרְבָּה	Vastatio

חרדה

Pluralia Constructa	*Pluralia* Absoluta	*Singularia* Constructa	*Singularia* Absoluta	
חֶרְדוֹת־	חֲרָדוֹת	חֶרְדַּת־	חֲרָדָה	Tremor
יְפוֹת	יָפוֹת	יְפַת	יָפָה	Pulchra
מַלְאֲכוֹת	מְלָאכוֹת	מְלֶאכֶת	מְלָאכָה	Opus
מַלְכְיוֹת	מַלְכֻיוֹת	מַלְכֻת	מַלְכוּת	Regnum
מַמְלְכוֹת	מַמְלָכוֹת	מַמְלֶכֶת	מַמְלָכָה	Regnum
מִשְׁפְּחוֹת	מִשְׁפָּחוֹת	מִשְׁפַּחַת	מִשְׁפָּחָה	Familia
נִבְלוֹת	נְבֵלוֹת	נִבְלַת	נְבֵלָה	Cadaver
נַעֲרוֹת	נְעָרוֹת	נַעֲרַת	נַעֲרָה	Puella
נְשֵׁי	נָשִׁים	*caret singulari*		Mulieres
עַלְמוֹת	עֲלָמוֹת	עַלְמַת	עַלְמָה	Virgo
עֲצוֹת	עֵצוֹת	עֲצַת	עֵצָה	Consilium
צִדְקוֹת	צְדָקוֹת	צִדְקַת	צְדָקָה	Justitia
שַׁלְוֹת	שְׁלָוֹת	שַׁלְוַת	שַׁלְוָה	Tranquillitas
שִׂמְחוֹת	שְׂמָחוֹת	שִׂמְחַת	שִׂמְחָה	Gaudium

V. Catalogus Dual. Femin.

מָאתֵי־	מָאתַיִם	מְאַת־	מֵאָה	Centum
שִׂפְתֵי	שְׂפָתַיִם	שְׂפַת	שָׂפָה	Labium
שְׁתֵּי	שְׁתַּיִם	*caret singulari*		Duae

CAP. III.

Pronomina.

§. 47. **H**Ebraeorum Pronomina alia sunt *Separata*, alia *Conjuncta*. Separata sunt Pronomina Personalia, Demonstrativa, Relativa, & Interrogativa.

PRONOMINA PERSONALIA.

Abl.	*Acc.*	*Dat.*	*Gen.*	*Nom.*	*Pers.*
מִמֶּנִּי	אוֹתִי	לִי	שֶׁלִּי	אֲנִי	Ego *Com.*
מִמֶּנּוּ	אוֹתָנוּ	לָנוּ	שֶׁלָּנוּ	אֲנַחְנוּ	Nos *Com.*
מִמְּךָ	אוֹתְךָ	לְךָ	שֶׁלְּךָ	אַתָּה	Tu *Masc.*
מִכֶּם	אֶתְכֶם	לָכֶם	שֶׁלָּכֶם	אַתֶּם	Vos *Masc.*
מִמֵּךְ	אוֹתָךְ	לָךְ	שֶׁלָּךְ	אַתְּ	Tu *Fem.*
מִכֶּן	אֶתְכֶן	לָכֶן	שֶׁלָּכֶן	אַתֶּן	Vos *Fem.*
מִמֶּנּוּ	אוֹתוֹ	לוֹ	שֶׁלּוֹ	הוּא	Ille
מֵהֶם	אוֹתָם	לָהֶם	שֶׁלָּהֶם	הֵם	Illi
מִמֶּנָּה	אוֹתָהּ	לָהּ	שֶׁלָּהּ	הִיא	Illa
מֵהֶן	אוֹתָן	לָהֶן	שֶׁלָּהֶן	הֵן	Illae

Adverte I°. Casus Pronominum obliquos formari per *Signa Casuum*, uti diximus de Nomine §. 31. & sequentibus. II°. in secundis personis ת mutari in ך euphoniae caussa in casibus obliquis. III°. Pronomina haec saepe

vicem

vicem gerere Verbi *sum*, *es*, *est*, uti טוֹב הוּא *bonus ille* h. e. *est*. Pronominum formationem vide in §. 61.

Pronomina Demonstrativa.

§. 48. Singularia sunt זֶה *hic*, *iste*. זוֹ vel זֹאת *haec*, *ista*. הַלָּזֶה, הַלָּזוּ, הַלָּז, זוּ, זוֹ *hic*, *haec*; *iste*, *ista*; *ille*, *illa*, com. gen. Pluralia sunt com. gen. אֵל, אֵלֶּה *hi*, *hae*; *illi*, *illae*.

Pronomina Relativa et Interrogativa.

§. 49. אֲשֶׁר, & Chaldaicum דִּי, est relativum *qui*, *quae*, *quod*, omnis generis & numeri. Valet etiam adverbium *si*, *sic*, *immo*, *uti*, *et*, *quoniam*.

§. 50. מִי, & Chaldaicum מַן, *quis? quae?* est interrogativum de persona.

מָה, מֶה, מַה *qui? quae?* est interrogativum de re; & aliquando valet adverbium *quam! cur! quomodo!* uti מַה־טּוֹב *quam bonum!* & praefixo כ denotat *tot*, *quot*, *quoties*, ex. gr. כַּמָּה שָׁנִים *tot anni*.

Pronomina Conjuncta.

§. 51. Ex Pronominibus Personalibus & Relativo oriuntur Pronomina Conjuncta seu particulae quaedam ab illis recisae, quae vel

prae-

prae regit Ablativum, & infigit daghes litterae sequenti, sumta enim est a מִן, uti מִסְּחַר *a merce*; at si sequens littera non sit daghessabilis, Chirik mutatur in longum Tsere, uti מֵרוּחַ *ex spiritu*.

§. 57. וְ est conjunctio copulativa *&* cum Sceva; verum ante labiales & scevatas litteras scribitur וּ, ex. gr. וּמֵת *& mortuus*, וּצְבָאוֹ *& exercitus ejus*. Aliquando accipit Kamets ante monosyllabam vel dissyllabam vocem, uti טוֹב וָרָע *bonus & malus*.

§. 58. כְּ *sicut*, *secundum*, & לְ *ad* (particula sumta ab אֶל) regunt Accusativum; בְּ *in* regit Ablativum. Hae tres particulae. I° accipiunt expletivam מוֹ, uti בְּמוֹ אֶרֶב *in insidiis*. Si II° praecedant Jod Scevatum, coalescunt in Chirik, vel Patach, uti בִּיהוּדָה *in Judaea* pro בְּיְהוּדָה, לַיהוָֹה *Domino* pro לְיְהוָֹה; adde dicta §. 44. *n.* 2. Sumunt III° Kamets ante Affixa הֶן, הֶם, כֶן, כֶם, נוּ, item ante Infinitum, Nomen, & Pronomen monosyllabum, & ante penacutum, uti לָמוּת *ad moriendum*, לָלֵב *cordi*, לָאָרֶץ *terrae*, בָּנוּ *in nobis*, לָנוּ *nobis*, & cet. Excludunt IV° הַ emphaticum, & ipsius vocalem adsumunt, uti כַּדּוֹנַג *sicut ipsa cera* pro כְּהַדּוֹנַג; בֶּעָרִים *in urbibus* pro בְּהֶעָרִים.

§. 59. Demum particulae בכלם praefixae Infinitis Activis & Passivis vim habent Gerundii, uti בִּפְקוֹד *in visitando*, בְּהִפָּקֵד *dum visitaretur*.

Suffixa vel Affixa.

§. *60*. Particularum, quae vocibus affiguntur, prima est ה sumpta ab pronomine הִיא *illa*. Notandum vero est ה saepe mutari in א, & contra ex §. 5.; tum ה in ת converti: id quod illi solemne est sive affigatur sive praefigatur. Porro suffigitur I° euphoniae & gratiae caussa vocibus maxime desinentibus in ם & ן, quare dicitur ה *Euphonicum*, & *Paragogicum*, ex. gr. הֵמָּה *illi*, הֵנָּה *illae*. Suffigitur II° cum Silluk formandi caussa femineum genus, uti טוֹבָה *bona* a טוֹב *bonus*; quod quidem ה mutatum in ת format femineas terminationes, uti in §. 27. Cum suffigitur III° sine Silluk denotat praepositionem *versus*, uti אַרְצָה *terram versus*.

Formatio Pronominum.

§. *61*. Ex allatis Præfixis & Affixo ה discere licet formationem Pronominum. Singula enim monosyllaba sunt, & formantur per additionem ה vel א emphatici & euphonici, & cum epenthesi τοῦ ן *nun* in pronomine primae personae, quod compensatur per daghes in pronomine secundae personae. In casibus vero obliquis formantur per additionem ל *ad*, שׁ *qui*, אֵת, מ *ab*. Praeterea feminina adsciscunt Jod ex Chaldaeo & Syro more. Itaque ab

Ego

י Ego fit אֲנִי , אָנֹכִי , & Chald. אֲנָא , Gen. שֶׁלִּי

נוּ Nos נַחְנוּ , אֲנַחְנוּ Chald. אֲנַחְנָא

תָ Tu m. אַתָּה pro Chald. אַנְתָּה

תֶם Vos m. אַתֶּם אַתֵּמָה pro Chald. אַנְתּוּן

תְ Tu f. אַתְּ pro Chald. אַתִּי , אַנְתִּי

תֶן Vos f. אַתֶּן אַתֵּנָה pro Chald. אַנְתֵּן

ו Ille הוּא

הֵם Illi הֵמָּה Chald. הִמּוֹ

הִי Illa הִיא , הַהִיא Chald. הוּא . In casibus obliquis Jod compensatur per Mappik , uti in Genitivo שֶׁלָּהּ

הֵן Illae הֵנָּה , הַהֵנָּה

* §. 62. Heic adde quaedam pronomina ob accentus pausantes transponere puncta , uti לָךְ pro לְךָ *tibi*, אוֹתָךְ pro אוֹתְךָ *te*, מִמֶּךָּ pro מִמְּךָ *a te*, בָּךְ pro בְּךָ *in te ;* quaedam vero producere puncta brevia , uti אָנִי pro אֲנִי , אָתָּה pro אַתָּה .

Alia Pronomina Affixa.

§. 63. Desunt Hebraeis Pronomina Possessiva , quorum vicem supplent Personalia singula Pronomina excisa e suis particulis , & subjuncta vocibus . Adjungi autem possunt Nominibus , Verbis , Praepositionibus , & cet. ; uti

uti & apud Italos usui sunt hujusmodi Affixa, cum ajunt *fratelmo*, *insegnami*, *amateci*, & cet. Exemplum dabimus Affixorum cum nomine צַר *hostis*, ut in subjectis tabulis.

§. 64. Tabula Affixor. Sing. & Plur. cum Nomine Sing.

	Affixa Sing.			*Affixa Plur.*	
1. Perſ. com.	ִי צָרִי	hoſtis meus	צָרֵנוּ ֵנוּ	noſter
2. maſ.	ְךָ צָרְךָ	tuus	צָרְכֶם ְכֶם	veſter
2. fem.	ֵךְ vel כִי צָרֵךְ	tuus	צָרְכֶן ְכֶן	veſter
3. maſ.	וֹ צָרוֹ	ejus	צָרָם מוֹ vel ָם	eorum
3. fem.	ָהּ צָרָהּ	ejus	צָרָן ָן	earum

§. 65. Nomina haec אָב *pater*, אָח *frater*, חָם *socer* pro Affixo וֹ accipiunt הוּ interpoſito Chirik longo, uti אָבִיהוּ *pater ejus*, vel ſine ה, ut אָבִיו: quod Chirik ſervatur in ceteris Affixis eorumdem nominum, aeque ac ſi eſſent conſtructa; vide §. 38. Item nomina in ֶה adſciſcunt Affixum ֵהוּ pro וֹ, uti שָׂדֵהוּ *campus ejus* a שָׂדֶה; ſed monoſyllaba in ֶה accipiunt ubique Jod, uti שֵׂיֵהוּ vel שֵׂיוֹ *agnus ejus* a שֶׂה, פִּיו *os ejus* פִּיךָ *os tuum* a פֶּה *os*.

§. 66. Tabula Affixor. Sing. & Plur. cum Nomine Plur.

	Affixa Sing.			Affixa Plur.		
1. Perſ. com.	ַ י	צָרַי	hoſt. mei	ֵינוּ	צָרֵינוּ	hoſt. noſtri
2. maſc.	ֶיךָ	צָרֶיךָ	tui	ֵיכֶם	צָרֵיכֶם	veſtri
2. fem.	ַיִךְ	צָרַיִךְ	tui	ֵיכֶן	צָרֵיכֶן	veſtri
3. maſc.	ָיו	צָרָיו	ejus	ֵיהֶם	צָרֵיהֶם	eorum
3. fem.	ֶיהָ	צָרֶיהָ	ejus	ֵיהֶן	צָרֵיהֶן	earum

Constructio Nominum cum Affixis.

§. 67. Nomina cum Affixis ita conſtruuntur ac ſi eſſent in *formâ ſtatuve conſtructo* cum alio nomine ſecundum regulas §. 37. 39. 40. & 41. Quare I° Feminina in ָה mutant ה in ת, ut תּוֹרָתִי *lex mea* a תּוֹרָה; tum nomina in ה amittunt ה, uti פִּי *os meum a* פֶּה. II° Pluralia & Dualia in ִים amittunt ם finale. III° Cetera nomina, quae augentur Affixis, vocalium mutationem patiuntur in primis ſyllabis ſecundum regulas §. 41. 42. & maxime 43. Et pleraque ſunt, quae more *Conſtructorum nominum* ſibi adjungunt Affixa ſecundum regulas §. 44.; maxime ſi jungantur Affixis הֶם, הֶן, כֶם, כֶן, uti דִּבְרֵיכֶם *verba veſtra*, ubi דִּבְרֵי eſt conſtructum plur. דְּבָרִים.

§. 68. Ceterum cum mutatio vocalium ob Affixa multiplex ſit, regulis Grammaticorum ſuperſedeo; nam edoceri eas poſſunt tirones Lexicorum uſu, & in ſubjectis exemplis, ad quo-

quorum instar vocales mutabunt cum similia occurrent nomina.

Exempla Nominum Masc. cum Affixis.

דָּבָר Verbum

דְּבָרִי דְּבָרְךָ דְּבָרֵךְ דְּבָרוֹ דְּבָרָהּ

suum f. suum m. tuum f. tuum m. meum c.

דְּבָרֵנוּ דְּבַרְכֶם דְּבַרְכֶן דְּבָרָם דְּבָרָן

earum f. eorum m. vestrum f. vestrum m. nostrum c.

דְּבָרִים Verba

דְּבָרַי דְּבָרֶיךָ דְּבָרַיִךְ דְּבָרָיו דְּבָרֶיהָ

sua f. sua m. tua f. tua m. mea c.

דְּבָרֵינוּ דִּבְרֵיכֶם דִּבְרֵיכֶן דִּבְרֵיהֶם דִּבְרֵיהֶן

earum f. eorum m. vestra f. vestra m. nostra c.

זָקֵן Senex

זְקֵנִי זְקֵנְךָ זְקֵנַי זְקֵנֶיךָ זִקְנֵיכֶם

זֶרַע Semen

זַרְעִי זַרְעֲךָ זַרְעִי זְרָעֶיךָ זַרְעֲכֶם זַרְעוֹ

חֹק Statutum

חֻקִּי חֻקְּךָ חֻקַּי חֻקֶּיךָ חֻקֵּיכֶם חֻקֵּינוּ

מֶלֶךְ Rex

מַלְכִּי מַלְכְּךָ מְלָכַי מְלָכֶיךָ מַלְכֵיכֶם

מִקְנֶה Pecus

מִקְנִי מִקְנְךָ מִקְנַי מִקְנֶיךָ מִקְנֵיכֶם מִקְנֵיהוּ

נָקִי Innocens

נְקִיִּי נְקִיְּךָ נְקִיִּי נְקִיֶּיךָ נְקִיֵּיכֶם נְקִיֵּינוּ

ספרי

סֵפֶר Liber

סִפְרִי סִפְרְךָ סִפְרֵי סְפָרֶיךָ סִפְרֵיכֶם

קֹדֶשׁ Sanctitas

קָדְשִׁי קָדְשְׁךָ קָדָשַׁי קָדָשֶׁיךָ קָדְשֵׁיכֶם

שָׂדֶה Campus

שָׂדִי שָׂדְךָ שָׂדַי שָׂדֶיךָ שְׂדֵיכֶם שָׂדֵהוּ

EXEMPLA IRREGVLARIVM.

אָב Pater

אָבִי אָבִיךָ אָבִיו אָבִינוּ אֲבִיכֶם אֲבוֹתַי

אָח Frater

אָחִי אָחִיךָ אָחִיו אָחִינוּ אֲחִיכֶם אֲחֵיהֶם

חָם Socer

חָמִי חָמִיךָ חָמִיו חָמִינוּ חֲמִיכֶם חֲמִיהֶם

פֶּה Os

פִּי פִּיךָ פִּיו פִּינוּ פִּיכֶם פִּיהָ פִּיךְ פִּיהֶם

צַד Latus

צִדִּי צִדְּךָ צִדּוֹ צִדֵּנוּ צִדֵּיכֶם צִדֵּינוּ צִדָּם

EXEMPLA DVALIVM.

אֹזֶן Auris

אָזְנִי אָזְנְךָ אָזְנוֹ אָזְנַי אָזְנֶיךָ אָזְנֵיכֶם

עַיִן Oculus

עֵינִי עֵינְךָ עֵינוֹ עֵינַי עֵינֶיךָ עֵינֵיכֶם

רֶגֶל Pes

רַגְלִי רַגְלְךָ רַגְלוֹ רַגְלַי רַגְלֶיךָ רַגְלֵיכֶם

EXEM-

Exempla Nom. Fem. cvm Affixis.

חָכְמָה Sapientia

חָכְמָתִי חָכְמָתְךָ חָכְמָתֵךְ חָכְמָתוֹ חָכְמָתָהּ

חָכְמָתֵנוּ חָכְמַתְכֶם חָכְמַתְכֶן חָכְמָתָם חָכְמָתָן

חָכְמוֹת Sapientiae

חָכְמוֹתַי חָכְמוֹתֶיךָ חָכְמוֹתַיִךְ חָכְמוֹתָיו חָכְמוֹתֶיהָ

חָכְמוֹתֵינוּ חָכְמוֹתֵיכֶם חָכְמוֹתֵיכֶן חָכְמוֹתָם חָכְמוֹתָן

צְדָקָה Justitia

צִדְקָתִי צִדְקַתְכֶם צִדְקוֹתַי צִדְקוֹתֵיכֶם צִדְקוֹתָם

תּוֹרָה Lex

תּוֹרָתִי תּוֹרַתְכֶם תּוֹרוֹתַי תּוֹרוֹתֵיכֶם כּוֹרוֹתֵיכֶן

Exempla Irregvlarivm.

אֵם Mater

אִמִּי אִמְּךָ אִמּוֹ אִמְּכֶם אִמּוֹתַי אִמּוֹתֵיכֶם אִמּוֹתָם

אֱמֶת Veritas

אֲמִתִּי אֲמִתְּךָ אֲמִר אֲמִתָּם

אִשָּׁה Mulier

אִשְׁתִּי אִשְׁתְּךָ אִשְׁתּוֹ אִשּׁוֹתַי אִשּׁוֹתֵינוּ

בַּת Filia

בִּתִּי בִּתְּךָ בִּתּוֹ בִּתְּכֶם בְּנוֹתַי בְּנוֹתֵיכֶם

מָוֶת Mors

מוֹתִי מוֹתְךָ מוֹתוֹ מוֹתֵינוּ מוֹתָיו

Cap.

Cap. III.

Pronomina.

§. 47. Hebraeorum Pronomina alia sunt *Separata*, alia *Conjuncta*. Separata sunt Pronomina Personalia, Demonstrativa, Relativa, & Interrogativa.

PRONOMINA PERSONALIA.

Abl.	*Acc.*	*Dat.*	*Gen.*	*Nom.*	*Pers.*
מִמֶּנִּי	אוֹתִי	לִי	שֶׁלִּי	אֲנִי	Ego *Com.*
מִמֶּנּוּ	אוֹתָנוּ	לָנוּ	שֶׁלָּנוּ	אֲנַחְנוּ	Nos *Com.*
מִמְּךָ	אוֹתְךָ	לְךָ	שֶׁלְּךָ	אַתָּה	Tu *Masc.*
מִכֶּם	אֶתְכֶם	לָכֶם	שֶׁלָּכֶם	אַתֶּם	Vos *Masc.*
מִמֵּךְ	אוֹתָךְ	לָךְ	שֶׁלָּךְ	אַתְּ	Tu *Fem.*
מִכֶּן	אֶתְכֶן	לָכֶן	שֶׁלָּכֶן	אַתֶּן	Vos *Fem.*
מִמֶּנּוֹ	אוֹתוֹ	לוֹ	שֶׁלּוֹ	הוּא	Ille
מֵהֶם	אוֹתָם	לָהֶם	שֶׁלָּהֶם	הֵם	Illi
מִמֶּנָּה	אוֹתָהּ	לָהּ	שֶׁלָּהּ	הִיא	Illa
מֵהֶן	אוֹתָן	לָהֶן	שֶׁלָּהֶן	הֵן	Illae

Adverte I° Casus Pronominum obliquos formari per *Signa Casuum*, uti diximus de Nomine §. 31. & sequentibus. II° in secundis personis ת mutari in ך euphoniae caussa in casibus obliquis. III° Pronomina haec saepe vicem

vicem gerere Verbi *ſum*, *es*, *eſt*, uti טוב הוא *bonus ille* h. e. *eſt*. Pronominum formationem vide in §. 61.

PRONOMINA DEMONSTRATIVA.

§. 48. Singularia ſunt זֶה *hic*, *iſte*. זה vel זאת *haec*, *iſta*. זו, זוֹ, הַלָּז, הַלָּזֶה, הַלֵּזוּ *hic*, *haec*; *iſte*, *iſta*; *ille*, *illa*, com. gen.. Pluralia ſunt com. gen. אֵל, אֵלֶּה *hi*, *hae*; *illi*, *illae*.

PRONOMINA RELATIVA ET INTERROGATIVA.

§. 49. אֲשֶׁר, & Chaldaicum דִּי, eſt relativum *qui*, *quae*, *quod*, omnis generis & numeri. Valet etiam adverbium *ſi*, *ſic*, *immo*, *uti*, *et*, *quoniam*.

§. 50. מִי, & Chaldaicum מַן, *quis? quae?* eſt interrogativum de perſona.

מָה, מַה, מֶה *qui? quae?* eſt interrogativum de re; & aliquando valet adverbium *quam! cur! quomodo!* uti מַה־טּוֹב *quam bonum!* & praefixo ך denotat *tot*, *quot*, *quoties*, ex. gr. כַּמָּה שָׁנִים *tot anni*.

PRONOMINA CONJVNCTA.

§. 51. Ex Pronominibus Perſonalibus & Relativo oriuntur Pronomina Conjuncta ſeu particulae quaedam ab illis reciſae, quae vel prae-

praefiguntur vocibus, vel suffiguntur. Quare alia Praefixa dicuntur, alia Suffixa vel Affixa.

P R A E F I X A.

§. 52. Primum Praefixum est particula שֶׁ recisa ex אֲשֶׁר *qui*, *quae*, *quod*, ideoque infigit daghes litterae sequenti, modo sit daghessabilis ex §. 16. Reperitur praefixum hoc in vocibus SS. Librorum excepto Pentateucho, in eo enim usui est integrum אֲשֶׁר. Valet autem *qui*, *quae*, *quod*, uti שֶׁפָּדָה *qui redemit;* valet etiam Conjunctionem, uti עַד שַׁקַּמְתִּי *donec surrexi* Jud. 5: 7. Denotat quoque Genitivum, uti שֶׁלִּי *mei* h. e. *qui ad me* spectat; sic & apud Syros, & passim in Daniele דִּי dicit Genitivum, a qua particula ortum credo *Signum Casus* Genitivi Italici *di*, *dello*.

§. 53. In antecessum adnota singula Praefixa, sive Pronomina sive Praepositiones sunt, secum ferre vocalem brevem, utpote quae regunt sequentem vocem & super eam uti Encliticae construuntur ex §. 36. & 45. Quare שֶׁ habet Segol, raro Kamets, vel Patach, vel Sceva, ut in exemplis Eccl. 3: 18. Jud. 5: 7. & 6: 17.

§. 54. Secundum Praefixum est הַ sumtum ex הוּא *ille* vel הִיא *illa*, ideoque infigit daghes litterae sequenti & daghessabili ex §. 16. Valet autem I.º articulum emphaticum, uti

הַמַּיִם

הַמַּיִם *hae aquae*, & praefigi poteſt nominibus, pronominibus, verbis, & cet.; at praefigi nequit nominibus regentibus aliud nomen, nominibus propriis, vel cum affixo, de quibus infra; quare non licet ſcribere הַדְּבַר מֶלֶךְ *verbum Regis*, הַדְּבָרוֹ *verbum ejus*. Habet II.° vim relativi *qui*, *quae*, *quod*, ut לַנַּעַר הַיּוֹלָד *infanti qui naſcetur*; maxime vero praefixum participiis, uti הַהֹלְכִים *qui ibunt*, הַנִּרְאָה *quae viſa fuit*. Valet III.° ſic ſignatum הֲ interrogativum *num*; uti. הֲבַת *num filia?*

* §. 55. Si poſt הַ non ſequatur littera dagheſſabilis, ſcribitur cum Kamets, uti הָאֵלֶּא *hi ipſi*. At retinet ſuum patach ante alterum ה, vel ח, necnon Verbis praefixum, & מְ formativae Participiorum, ex. gr. הַהוּא *ille ipſe*, הַחֵרֶם *illud anathema*, הַמְסַפְּרִים *ipſi enarrantes*. Verum ante הָ, עָ, & חָ adſciſcit (ֶ), uti הֶהָמוֹן *haec copia*, הֶעָרֵל *hic incircumciſus*, הֶחָמָס *ipſa iniquitas*. Interrogativum הֲ habet tantum patach ante litteras ſcevatas, & gutturales, & dagheſſatas, uti הַאִם *an ſi?* habet vero (ֶ) ante gutturalem cum Kamets, uti הֶאָנֹכִי *num ego?*

Alia Praefixa.

§. 56. Sunt alia Praefixa, nempe particulae *adverbiales* וּבְכָלָם, quae praefiguntur vocibus, brevibus notata punctis: מִ ſcilicet *ex*, *in*, *de*,

prae

prae regit Ablativum, & infigit daghes litterae sequenti, sumta enim est a מִן, uti מִסְּחַר *a merce*; at si sequens littera non sit daghessabilis, Chirik mutatur in longum Tsere, uti מֵרוּחַ *ex spiritu*.

§. 57. וְ est conjunctio copulativa *&* cum Sceva; verum ante labiales & scevatas litteras scribitur וּ, ex. gr. וּמֵת *& mortuus*, וּצְבָאוֹ *& exercitus ejus*. Aliquando accipit Kamets ante monosyllabam vel dissyllabam vocem, uti טוֹב וָרָע *bonus & malus*.

§. 58. כְּ *sicut*, *secundum*, & לְ *ad* (particula sumta ab אֶל) regunt Accusativum; בְּ *in* regit Ablativum. Hae tres particulae. I° accipiunt expletivam מוֹ, uti בְּמוֹ אֶרֶב *in insidiis*. Si II° praecedant Jod Scevatum, coalescunt in Chirik, vel Patach, uti בִּיהוּדָה *in Judaea* pro בִּיְהוּדָה, לַיהוָה *Domino* pro לְיְהוָה; adde dicta §. 44. *n.* 2. Sumunt III° Kamets ante Affixa הֶן, הֶם, כֶן, כֶם, נוּ, item ante Infinitum, Nomen, & Pronomen monosyllabum, & ante penacutum, uti לָמוּת *ad moriendum*, לָלֵב *cordi*, לָאָרֶץ *terrae*, בָּנוּ *in nobis*, לָנוּ *nobis*, & cet. Excludunt IV° ה emphaticum, & ipsius vocalem adsumunt, uti כַּדּוֹנַג *sicut ipsa cera* pro כְּהַדּוֹנַג; בֶּעָרִים *in urbibus* pro בְּהֶעָרִים.

§. 59. Demum particulae בכלם praefixae Infinitis Activis & Passivis vim habent Gerundii, uti בִּפְקוֹד *in visitando*, בְּהִפָּקֵד *dum visitaretur*.

SVF-

Suffixa vel Affixa.

§. *60*. Particularum, quae vocibus affiguntur, prima est ה, sumpta ab pronomine הִיא *illa*. Notandum vero est ה saepe mutari in א, & contra ex §. 5.; tum ה in ת converti: id quod illi solemne est sive affigatur sive praefigatur. Porro suffigitur I° euphoniae & gratiae caussa vocibus maxime desinentibus in ם & ן, quare dicitur ה *Euphonicum*, & *Paragogicum*, ex. gr. הֵמָּה *illi*, הֵנָּה *illae*. Suffigitur II° cum Silluk formandi caussa femineum genus, uti טוֹבָה *bona* a טוֹב *bonus*; quod quidem ה mutatum in ת format femineas terminationes, uti in §. 27. Cum suffigitur III° sine Silluk denotat praepositionem *versus*, uti אַרְצָה *terram versus*.

Formatio Pronominum.

§. *61*. Ex allatis Praefixis & Affixo ה discere licet formationem Pronominum. Singula enim monosyllaba sunt, & formantur per additionem ה vel א emphatici & euphonici, & cum epenthesi τοῦ ן *nun* in pronomine primae personae, quod compensatur per daghes in pronomine secundae personae. In casibus vero obliquis formantur per additionem ל *ad*, שׁ *qui*, אֵת, מ *ab*. Praeterea feminina adsciscunt Jod ex Chaldaeo & Syro more. Itaque ab

! *Ego* fit אֲנִי , אָנֹכִי , & Chald. אֲנָא , Gen. שֶׁלִּי

נו *Nos* נַחְנוּ , אֲנַחְנוּ Chald. אֲנַחְנָא

תָ *Tu* m. אַתָּה pro Chald. אַנְתָּה

תֶם *Vos* m. אַתֶּם אַתֶּמָה pro Chald. אַנְתּוּן

תְ *Tu* f. אַתְּ pro Chald. אַתִּי , אַנְתִּי

תֶן *Vos* f. אַתֶּן אַתֵּנָה pro Chald. אַנְתֵּן

ו *Ille* הוּא

הֶם *Illi* הֵמָּה Chald. הִמּוֹ

הִי *Illa* הַהִיא , הִיא Chald. הוּא . In casibus obliquis Jod compensatur per Mappik, uti in Genitivo שֶׁלָּהּ

הֶן *Illae* הֵנָּה , הַהֵנָּה

* §. 62. Heic adde quaedam pronomina ob accentus pausantes transponere puncta, uti לָךְ pro לְךָ *tibi*, אוֹתָךְ pro אוֹתְךָ *te*, מִמֶּךָּ pro מִמְּךָ *a te*, בָּךְ pro בְּךָ *in te*; quaedam vero producere puncta brevia, uti אָנִי pro אֲנִי , אָתָּה pro אַתָּה .

Alia Pronomina Affixa.

§. 63. Desunt Hebraeis Pronomina Possessiva, quorum vicem supplent Personalia singula Pronomina excisa e suis particulis, & subjuncta vocibus. Adjungi autem possunt Nominibus, Verbis, Praepositionibus, & cet.; uti

uti & apud Italos usui sunt hujusmodi Affixa, cum ajunt *fratelmo*, *insegnami*, *amateci*, & cet. Exemplum dabimus Affixorum cum nomine צַר *hostis*, ut in subjectis tabulis.

§. 64. Tabula Affixor. Sing. & Plur. cum Nomine Sing.

	Affixa Sing.			*Affixa Plur.*	
1.Perſ.com. ִי	צָרִי	hostis meus		צָרֵנוּ ֵנוּ	noster
2. maſ. ְךָ	צָרְךָ	tuus		צָרְכֶם ְכֶם	vester
2.fem. ֵךְ vel כִי	צָרֵךְ	tuus		צָרְכֶן ְכֶן	vester
3. maſ. וֹ	צָרוֹ	ejus	ָם vel מוֹ	צָרָם	eorum
3. fem. ָהּ	צָרָהּ	ejus	ָן	צָרָן	earum

§. 65. Nomina haec אָב *pater*, אָח *frater*, חָם *socer* pro Affixo וֹ accipiunt הוּ interposito Chirik longo, uti אָבִיהוּ *pater ejus*, vel sine ה, ut אָבִיו: quod Chirik servatur in ceteris Affixis eorumdem nominum, aeque ac si essent constructa; vide §. 38. Item nomina in ֶה adsciscunt Affixum ֵהוּ pro וֹ, uti שָׂדֵהוּ *campus ejus* a שָׂדֶה; sed monosyllaba in ֶה accipiunt ubique Jod, uti שֵׂיהוּ vel שֵׂיו *agnus ejus* a שֶׂה, פִּיו *os ejus* פִּיךָ *os tuum* a פֶּה *os*.

§. 66. Tabula Affixor. Sing. & Plur. cum Nomine Plur.

	Affixa Sing.			*Affixa Plur.*		
1. Perſ. com.	ַי	צָרַי	hoſt. mei	ֵינוּ	צָרֵינוּ	hoſt. noſtri
2. maſc.	ֶיךָ	צָרֶיךָ	tui	ֵיכֶם	צָרֵיכֶם	veſtri
2. fem.	ַיִךְ	צָרַיִךְ	tui	ֵיכֶן	צָרֵיכֶן	veſtri
3. maſc.	ָיו	צָרָיו	ejus	ֵיהֶם	צָרֵיהֶם	eorum
3. fem.	ֶיהָ	צָרֶיהָ	ejus	ֵיהֶן	צָרֵיהֶן	earum

Constrvctio Nominvm cvm Affixis.

§. 67. Nomina cum Affixis ita conſtruuntur ac ſi eſſent in *forma ſtatuve conſtructo* cum alio nomine ſecundum regulas §. 37. 39. 40. & 41. Quare I° Feminina in ָה mutant ה in ת, ut תּוֹרָתִי *lex mea* a תּוֹרָה; tum nomina in ֶה amittunt ה, uti פִּי *os meum a* פֶּה. II° Pluralia & Dualia in ים amittunt ם finale. III° Cetera nomina, quae augentur Affixis, vocalium mutationem patiuntur in primis ſyllabis ſecundum regulas §. 41. 42. & maxime 43. Et pleraque ſunt, quae more *Conſtructorum nominum* ſibi adjungunt Affixa ſecundum regulas §. 44.; maxime ſi jungantur Affixis הֶם, הֶן, כֶם, כֶן, uti דִּבְרֵיכֶם *verba veſtra*, ubi דִּבְרֵי eſt conſtructum plur. דְּבָרִים.

§. 68. Ceterum cum mutatio vocalium ob Affixa multiplex ſit, regulis Grammaticorum ſuperſedeo; nam edoceri eas poſſunt tirones Lexicorum uſu, & in ſubjectis exemplis, ad quo-

quorum instar vocales mutabunt cum similia occurrent nomina.

EXEMPLA NOMINVM MASC. CVM AFFIXIS.

דָּבָר Verbum

דְּבָרִי	דְּבָרְךָ	דְּבָרֵךְ	דְּבָרוֹ	דְּבָרָהּ
meum *c.*	tuum *m.*	tuum *f.*	suum *m.*	suum *f.*
דְּבָרֵנוּ	דְּבַרְכֶם	דְּבַרְכֶן	דְּבָרָם	דְּבָרָן
nostrum *c.*	vestrum *m.*	vestrum *f.*	eorum *m.*	earum *f.*

דְּבָרִים Verba

דְּבָרַי	דְּבָרֶיךָ	דְּבָרַיִךְ	דְּבָרָיו	דְּבָרֶיהָ
mea *c.*	tua *m.*	tua *f.*	sua *m.*	sua *f.*
דְּבָרֵינוּ	דִּבְרֵיכֶם	דִּבְרֵיכֶן	דִּבְרֵיהֶם	דִּבְרֵיהֶן
nostra *c.*	vestra *m.*	vestra *f.*	eorum *m.*	earum *f.*

זָקֵן Senex

זְקֵנִי זְקֵנְךָ זִקְנֵי זְקֵנֶיךָ זִקְנֵיכֶם

זֶרַע Semen

זַרְעִי זַרְעֲךָ זַרְעֵי זְרָעֶיךָ זַרְעֲכֶם זֶרַע

חֹק Statutum

חֻקִּי חֻקְּךָ חֻקֵּי חֻקֶּיךָ חֻקֵּיכֶם חֻקֵּינוּ

מֶלֶךְ Rex

מַלְכִּי מַלְכְּךָ מַלְכֵי מְלָכֶיךָ מַלְכֵיכֶם

מִקְנֶה Pecus

מִקְנִי מִקְנְךָ מִקְנֵי מִקְנֶיךָ מִקְנֵיכֶם מִקְנֵיהוּ

נָקִי Innocens

נְקִיִּי נְקִיְּךָ נְקִיֵּי נְקִיֶּיךָ נְקִיֵּיכֶם נְקִיֵּינוּ

ספרי

סֵפֶר Liber

סִפְרִי סִפְרְךָ סְפָרַי סְפָרֶיךָ סִפְרֵיכֶם

קֹדֶשׁ Sanctitas

קָדְשִׁי קָדְשְׁךָ קֳדָשַׁי קֳדָשֶׁיךָ קָדְשֵׁיכֶם

שָׂדֶה Campus

שָׂדִי שָׂדְךָ שָׂדַי שָׂדֶיךָ שְׂדֵיכֶם שָׂדֵהוּ

EXEMPLA IRREGVLARIVM.

אָב Pater

אָבִי אָבִיךָ אָבִיו אָבִינוּ אֲבִיכֶם אֲבוֹתַי

אָח Frater

אָחִי אָחִיךָ אָחִיו אָחִינוּ אֲחִיכֶם אֲחִיהֶם

חָם Socer

חָמִי חָמִיךָ חָמִיו חָמִינוּ חֲמִיכֶם חֲמִיהֶם

פֶּה Os

פִּי פִּיךָ פִּיו פִּינוּ פִּיכֶם פִּיהָ פִּיךְ פִּיהֶם

צַד Latus

צִדִּי צִדְּךָ צִדּוֹ צִדֵּנוּ צִדֵּיכֶם צִדֵּינוּ צִדָּם

EXEMPLA DVALIVM.

אֹזֶן Auris

אָזְנִי אָזְנְךָ אָזְנוֹ אָזְנַי אָזְנֶיךָ אָזְנֵיכֶם

עַיִן Oculus

עֵינִי עֵינְךָ עֵינוֹ עֵינַי עֵינֶיךָ עֵינֵיכֶם

רֶגֶל Pes

רַגְלִי רַגְלְךָ רַגְלוֹ רַגְלַי רַגְלֶיךָ רַגְלֵיכֶם

EXEM-

EXEMPLA NOM. FEM. CVM AFFIXIS.

חָכְמָה Sapientia

חָכְמָתִי חָכְמָתְךָ חָכְמָתֵךְ חָכְמָתוֹ חָכְמָתָהּ

חָכְמָתֵנוּ חָכְמַתְכֶם חָכְמַתְכֶן חָכְמָתָם חָכְמָתָן

חָכְמוֹת Sapientiae

חָכְמוֹתַי חָכְמוֹתֶיךָ חָכְמוֹתַיִךְ חָכְמוֹתָיו חָכְמוֹתֶיהָ

חָכְמוֹתֵנוּ חָכְמוֹתֵכֶם חָכְמוֹתֵיכֶן חָכְמוֹתָם חָכְמוֹתָן

צְדָקָה Justitia

צִדְקָתִי צִדְקַתְכֶם צִדְקוֹתַי צִדְקֹתֵיכֶם צִדְקוֹתָם

תּוֹרָה Lex

תּוֹרָתִי תּוֹרַתְכֶם תּוֹרוֹתַי תּוֹרוֹתֵיכֶם תּוֹרוֹתֵיכֶן

EXEMPLA IRREGVLARIVM.

אֵם Mater

אִמִּי אִמְּךָ אִמּוֹ אִמְּכֶם אִמּוֹתַי אִמּוֹתֵיכֶם אִמּוֹתָם

אֱמֶת Veritas

אֲמִתִּי אֲמִתְּךָ אֲמִתּוֹ אֲמִתָּם

אִשָּׁה Mulier

אִשְׁתִּי אִשְׁתְּךָ אִשְׁתּוֹ אִשּׁוֹתַי אִשּׁוֹתֵינוּ

בַּת Filia

בִּתִּי בִּתְּךָ בִּתּוֹ בִּתְּכֶם בְּנוֹתַי בְּנוֹתֵיכֶם

מָוֶת Mors

מוֹתִי מוֹתְךָ מוֹתוֹ מוֹתֵינוּ מוֹתָיו

CAP.

Cap. IV.

Verba Perfecta.

§. 69. Hebraea verba tribus radicalibus litteris constant, & per Pronomina Affixa vel Praefixa inflectuntur. Eorum autem alia sunt *Perfecta*, in quorum inflexione radicales litterae non excidunt; alia *Imperfecta* seu *Irregularia*, quorum una vel altera radicalis patitur detrimentum, de quibus infra.

§. 70. Singula verba habent unum *Praeteritum*, quod valet omnia alia praeterita, uti פָּקַד *visitavit*, *visitabat*, *visitaverat*, *visitaret*, & cet. Habent unum *Futurum*, quod valet cetera futura, & pro Praesenti tempore usurpatur: Praeterea *Imperativum*, *Infinitum*, & *Participium* quod etiam pro Praesenti adhibetur.

Conjugationes.

§. 71. Apud Hebraeos unumquodque verbum quatuor habet conjugationes, quae originem ducunt ex vario pronuntiandi modo apud Judaeos diversarum nationum; & ex usu apponendi etiam verbis Praefixa. Nomen autem habent ab antiquo Verborum exemplo פָּעַל (*Phaal*) *operatus est*, cujus vocis variae vocales indicant primas voces cujuslibet Conjugationis. Itaque est

I. *Phaal*

I.ª *Phaal* seu *Kal*,	cujus Passiva est *Niphal*
II.ª *Phiel* . . .	cujus Passiva est *Phual*
III.ª *Hiphil* . . .	cujus Passiva est *Hophal*
IV.ª *Hithphael* . .	carens Passiva.

§.72. Omnes hae Conjugationes in unam seu primam conveniunt, nam *Formativae* omnium temporum eaedem sunt in singulis conjugationibus, ut in sequenti Paradigmate videre est. Praeterea significatio verborum in singulis conjugationibus non est ea, quam fingunt Rabbini, ut scilicet verba in Phaal significent simplicem actionem ex. gr. *visitavit*, in Phiel vim actionis *sollerter visitavit*, in Hiphil duplicem actionem *visitare fecit*, in Hithphael reciprocam actionem *visitavit se*; verum varia est ut plurimum, uti ex usu & Lexico discere est, pro ratione scilicet nominum a verbis regendorum. Ita apud Latinos non eadem est significatio in *legere libros*, *poma*, vel *aurum legere*. Verum verba in *Hiphil* tantum aliquando denotant actionem verbi simplicis alteri personae communicatam, uti יָשַׁב in Kal *habitavit*, הוֹשִׁיב in Hiphil *habitare fecit*.

Formatio Temporum.

§. 73. Praeteritum incipit a 3. persona singulari, utpote quae thema est verbi; tertia vero persona feminina & aliae deinceps formantur per Affixa Pronominum Personalium

masc. & fem.; eaque sunt in sing. num. הָ, תָ, תְּ, תִּי: in plur. num. וּ, תֶּם, תֶּן, נוּ.

ָה est Affixum desumtum a Pron. fem. הִיא *illa*.

תָ, תְּ a Pronom. אַתָּה *tu* m., & אַתְּ *tu* f.

תִי ab אֲנִי *ego*, mutato ן in ת, ut distinguatur ab Affixo obliqui casus ֵנִי, quod suffigitur verbis ex. gr. פְּקָדַנִי *visitavit me*.

ו proprium est formandis pluralibus in omnibus linguis, uti λέγουσι apud Graecos, *legerunt* apud Latinos.

תֶם & תֶן ex pron. plur. 2. pers. אַתֶּם *vos* m., אַתֶּן *vos* f.

נוּ ab אֲנַחְנוּ *nos*.

§. 74. A praeterito formatur Infinitum, quod assumere solet Kolem in secunda radicali, & Kamets in prima, uti a פָּקַד fit פָּקוֹד *visitare*. Duplex est autem Infinitum, absolutum nempe פָּקוֹד, & constructum, quod accipit Sceva in prima radicali, uti פְּקוֹד. Differt nomen constructum ab Infinito constructo; illud enim regit aliud nomen, hoc vero regitur ab aliqua particula monosyllaba: hujusmodi sunt בְּכְלָם, quae praefixae Infinitis formant Gerundia, uti בִּפְקוֹד *in visitando*, כִּפְקוֹד *cum visitabat*, seu *secundum visitare*, לִפְקוֹד *ad visitandum*, מִפְּקוֹד *a visitando*. De harum particularum vocali Sceva, & de mutatione in Chirik vide §. 58. num. II° & §. 59.

§. 75. Ab eodem Infinito constructo formatur

tur Futurum praemiſſis ſervilibus ſeu formativis אֵיתָן (ut in Paradigmate) quae particularum more ſecum ferunt Sceva, illudque mutant in Chirik ex §. 58. num. II.°

י eſt particula 3. perſ. maſc. ſing. & plur. ſumta ex הוּא *ille*, mutato ו in Jod, ne confundatur cum ו copulativo. In plurali apponitur ו uti propria pluralium terminatio, de qua ſupra.

ת eſt particula 3. perſ. fem. ſing. & plur. ſumta ab הִיא *illa*, mutato ה in ת, id quod ſolemne eſt Hebraeis & Syris, ut in §. 5. & 60. In plurali affigitur נָה ab pronom. הֵן vel הֵנָּה *illae*.

ת eſt particula 2. perſ. maſc. ſing. & plur. ab אַתָּה *tu*, adjuncto ו in Plurali.

ת item eſt particula 2. perſ. fem. ſing. & plur. addito *Jod* ab Pron. אַתְּ *tu*, & in Plurali adjuncto נָה ab אַתֵּן vel אַתֵּנָה *vos*.

א eſt particula 1. perſ. com. in Singulari ab אֲנִי *ego*.

נ eſt particula 1. perſ. com. in Plurali ab אֲנַחְנוּ *nos*.

§. 76. Particula ו (*&*) additum praeterito, in futurum illud convertit, & contra futurum in praeteritum, ideoque dicitur *Vau Converſivum*. Cum praefigitur praeterito habet Sceva, uti וְאָמַרְתָּ *& dices*; cum vero praefigitur futuro habet Patach ſequente daghes, vel habet Kamets ante litteras non dagheſſabiles,

 uti

uti וַיֹּאמֶר *& dixit*, וָאוֹמַר *& dixi*; ſi tamen
וְ ſit ante Jod ſcevatum, excludit daghes, uti
וַיִּפְקֹד *& numeravit*. Particula quoque אָז *tum*
convertit futurum in praeteritum, ut in §. 149.

§. 77. A ſecunda perſona Futuri formatur Imperativum ablatis formativis. Porro Imperativum habet tantum ſecundas perſonas maſc. & fem.; tertia vero perſona ſuppletur per ipſam futuri tertiam perſonam.

§. 78. A Praeteriti tertia perſona formatur Participium praeſens *Benoni*, cujus prima vocalis eſt Kolem, altera Tſere: formatur etiam Participium Praeteritum *Phaul*, cujus prima vocalis eſt Kamets, altera Surek. Hoc autem Participium *Phaul* uſuvenit tantum in conjugatione Kal. Itaque a פָּקַד fit Participium

Benoni	פּוֹקֵד viſitans ille,	פּוֹקְדָה vel פּוֹקֶדֶת viſitans illa	
	פּוֹקְדִים viſitantes illi;	פּוֹקְדוֹת viſitantes illae	
Phaul	פָּקוּד qui viſitavit,	פְּקוּדָה quae viſitavit	
	פְּקוּדִים qui viſitaverunt,	פְּקוּדוֹת quae viſitaverunt	

Ceterarum conjugationum Participia praefigunt ſibi מ, ut in Paradigmate.

§. 79. Adverte I° hanc eſſe certam vocalium regulam in verbis, cum nempe augentur in fine ſimplici & longa vocali ה, ו, י, tunc praecedit ſceva ſub ſecunda radicali ſecundum regulam §. 39. & 43.; cum vero augentur vocali ſimul & conſona, tunc praecedit ſceva ſub tertia radicali; item cum augentur

tur duabus consonis seu affixis תֶּם & תֶּן, praecedit etiam sceva, quin & primae duae consonae accipiunt vocales nominum constructorum ex regula §. 44. num. I°; hasce regulas consule in Paradigmate. Cum autem in principio concurrunt duo Sceva, fit mutatio in Chirik, ut in Paradigmate futuri & imperativi; consule §. 44. num. II° Adverte II° ob accentum pausantem, qui nempe claudit Periodum ex §. 13., penultimam Verbi brevem fieri longam: itaque scribetur פָּקָדָה pro פָּקְדָה, תִּפְקֹדוּ pro תִּפְקְדוּ resumto Kolem proprio futuri. Adnota III° personas desinentes in ו saepe adsciscere ן paragogicum vel א, ut יָדְעוּן *noverunt* a יָדַע, הָהָלְכוּא *qui iverunt* ab יָלַךְ: idem ן additur personis in ִי desinentibus.

*§. 80. Adverte IV° ה paragogicum addi secundae personae Praeteriti sing., & Imperativi, tum Infinito cum praepositione לְ, & primae pers. Futuri sing. & plur., mutatis tamen penultimis vocalibus in Sceva ex regula §. 79. num. I°, uti פקדתה *visitasti*, אשְׁכְּנָה *habitabo* pro אֶשְׁכּוֹן, זָכְרָה *memento*, לְפָקְדָה *ad visitandum*; in hisce duobus exemplis nota ob additum ה Imperat. & Infinitis, Kolem finale transponi & mutari in breve Kateph. Demum V° additur Jod Participiis masc., ut יֹשְׁבִי *sedens*; tum Adjectivis fem., ut מְלֵאָתִי *plena* pro מְלֵאָה; tum etiam Affixis fem., ut בְּתוֹכֵכִי *in medio tui* pro בְּתוֹכֵךְ.

Animadversiones in Conjvgationes.

In Kal.

§. 81. Prima Conjugatio antea dicebatur פָּעַל *Phaal* (*fecit*), eo quod hoc verbum erat olim aliorum exemplar. Sed Kimchi cum ceteris Grammaticis mutavit in קַל *Kal* (*ſpeculum*) a קָלַל *laevigavit*, quia haec prima conjugatio eſt aliarum forma & ſpeculum. Exemplum vero poſuit פָּקַד *viſitavit* ablato פָּעַל ob mediam gutturalem ע, quae excludit Sceva ex §. 9. Porro ſi tertia radicalis verborum in Kal ſit ת vel ן, eliditur, ſi concurrant in perſonis praeteriti litterae ſimiles ſerviles, & compenſatur per daghes; uti כָּרַת *caecidit*, נָתַן *dedit*, quae ſic inflectes

כָּרַת , כָּרַתָּ , כָּרַתִּי , כְּרַתֶּם & cet.

נָתַן , נָתַתָּ , נָתַתִּי , נְתַתֶּם , נָתַנּוּ & cet.

§. 82. Quaedam verba in ſecunda radicali habent Tſere pro Patach, nec tamen mutatur communis inflexio, uti חָפֵץ *voluit*

חָפֵץ , חָפְצָה , חָפַצְתָּ , חָפַצְתְּ , חָפַצְתִּי , חָפְצוּ & cet.

Quaedam habent Kolem in ſecunda radicali, quod in tertia fem. perſona & in tertia plur. mutatur in Sceva, uti יָכֹל *potuit*, יָגֹר *timuit*, קָטֹן *parvus fuit*, quae ſic inflectes

יָכֹל , יָכְלָה , יָכֹלְתָּ , יָכֹלְתְּ , יָכֹלְתִּי

יָכְלוּ , יְכָלְתֶּם יְכָלְתֶּן , יָכֹלְנוּ

§.83.

* §. 83. Si tertia radicalis est ח vel ע, accipit Patach pro Sceva in secunda pers. fem. ex regula §. 9., uti לָקַחַתְּ *accepisti* pro לָקַחְתְּ, שָׁמַעַתְּ *intellexisti*. In quibusdam vero verbis secunda radicalis in prima pers. Praeteriti, & in secunda plur. masc. habet Chirik pro Patach, uti שָׁאִלְתִּי *postulavi*, שְׁאִלְתֶּם *postulastis*, יְלִדְתִּי *genui*.

* §. 84. Futurum & Imperativum si in secunda aut tertia radicali habeant gutturalem vel Resc, item si verbum sit neutrum, accipiunt Patach pro Kolem, uti אֶגְרַע *adimam* pro אֶגְרוֹע, תִּדְבַּק *adhaerebis*. Participium Benoni aliquando habet Kamets in prima & Tsere in secunda radicali, uti

אָבֵל, אֲבֵלָה, אֲבֵלִים, אֲבֵלוֹת *Plorans*

In Niphal.

§. 85. Passivum Conjugationis Kal est נִפְעַל *Niphal*, nomen sumtum a veteri exemplo *Phaal*. Characteristica hujus Conjugationis est נ, quod excluditur in Futuro ab ejus formativis אֵיתָן, sed compensatur per daghes forte: excluditur etiam in Imperativo & Infinito, at compensatur per Praefixum ה cum daghes, uti נִפְקַד *visitatus est*, אֶפָּקֵד *visitabor*, הִפָּקֵד *visitator*, & *visitari*. Participium vero habet vim verbalium in *bilis*, aut *dus*, uti נִפְקָד *visitabilis*, *visitandus*; assumit autem Kamets sub

Phual פֻּקַּד	Hiphil הִפְקִיד	Hophal הָפְקַד	Hithphael הִתְפַּקֵּד
פֻּקְּדָה	הִפְקִידָה	הָפְקְדָה	הִתְפַּקְּדָה
פֻּקַּדְתָּ	הִפְקַדְתָּ	הָפְקַדְתָּ	הִתְפַּקַּדְתָּ
פֻּקַּדְתְּ	הִפְקַדְתְּ	הָפְקַדְתְּ	הִתְפַּקַּדְתְּ
פֻּקַּדְתִּי	הִפְקַדְתִּי	הָפְקַדְתִּי	הִתְפַּקַּדְתִּי
פֻּקְּדוּ	הִפְקִידוּ	הָפְקְדוּ	הִתְפַּקְּדוּ
פֻּקַּדְתֶּם	הִפְקַדְתֶּם	הָפְקַדְתֶּם	הִתְפַּקַּדְתֶּם
פֻּקַּדְתֶּן	הִפְקַדְתֶּן	הָפְקַדְתֶּן	הִתְפַּקַּדְתֶּן
פֻּקַּדְנוּ	הִפְקַדְנוּ	הָפְקַדְנוּ	הִתְפַּקַּדְנוּ
יְפֻקַּד	יַפְקִיד	יָפְקַד	יִתְפַּקֵּד
תְּפֻקַּד	תַּפְקִיד	תָּפְקַד	תִּתְפַּקֵּד
תְּפֻקַּד	תַּפְקִיד	תָּפְקַד	תִּתְפַּקֵּד
תְּפֻקְּדִי	תַּפְקִידִי	תָּפְקְדִי	תִּתְפַּקְּדִי
אֲפֻקַּד	אַפְקִיד	אָפְקַד	אֶתְפַּקֵּד
יְפֻקְּדוּ	יַפְקִידוּ	יָפְקְדוּ	יִתְפַּקְּדוּ
תְּפֻקַּדְנָה	תַּפְקֵדְנָה	תָּפְקַדְנָה	תִּתְפַּקֵּדְנָה
תְּפֻקְּדוּ	תַּפְקִידוּ	תָּפְקְדוּ	תִּתְפַּקְּדוּ
תְּפֻקַּדְנָה	תַּפְקֵדְנָה	תָּפְקַדְנָה	תִּתְפַּקֵּדְנָה
נְפֻקַּד	נַפְקִיד	נָפְקַד	נִתְפַּקֵּד
Caret Imperativo	הַפְקִיד	*Caret Imperativo*	הִתְפַּקֵּד
	הַפְקִידִי		הִתְפַּקְּדִי
	הַפְקִידוּ		הִתְפַּקְּדוּ
	הַפְקֵדְנָה		הִתְפַּקֵּדְנָה
פֻּקּוֹד	הַפְקִיד vel הַפְקֵד	הָפְקֵד	הִתְפַּקֵּד
מְפֻקָּד	מַפְקִיד	מָפְקָד	מִתְפַּקֵּד

Phiel פִּקֵּד	Niphal נִפְקַד	*visitavit* Kal פָּקַד	3. m.	Praeteritum Singulare.
פִּקְּדָה	נִפְקְדָה	פָּקְדָה	3. f.	
פִּקַּדְתָּ	נִפְקַדְתָּ	פָּקַדְתָּ	2. m.	
פִּקַּדְתְּ	נִפְקַדְתְּ	פָּקַדְתְּ	2. f.	
פִּקַּדְתִּי	נִפְקַדְתִּי	פָּקַדְתִּי	1. com.	
פִּקְּדוּ	נִפְקְדוּ	פָּקְדוּ	3. com.	Praeter. Plur.
פִּקַּדְתֶּם	נִפְקַדְתֶּם	פְּקַדְתֶּם	2. m.	
פִּקַּדְתֶּן	נִפְקַדְתֶּן	פְּקַדְתֶּן	2. f.	
פִּקַּדְנוּ	נִפְקַדְנוּ	פָּקַדְנוּ	1. com.	
יְפַקֵּד	יִפָּקֵד	יִפְקוֹד	3. m.	Futurum Singulare.
תְּפַקֵּד	תִּפָּקֵד	תִּפְקוֹד	3. f.	
תְּפַקֵּד	תִּפָּקֵד	תִּפְקוֹד	2. m.	
תְּפַקְּדִי	תִּפָּקְדִי	תִּפְקְדִי	2. f.	
אֲפַקֵּד	אֶפָּקֵד	אֶפְקוֹד	1. com.	
יְפַקְּדוּ	יִפָּקְדוּ	יִפְקְדוּ	3. m.	Futurum Plur.
תְּפַקֵּדְנָה	תִּפָּקַדְנָה	תִּפְקוֹדְנָה	3. f.	
תְּפַקְּדוּ	תִּפָּקְדוּ	תִּפְקְדוּ	2. m.	
תְּפַקֵּדְנָה	תִּפָּקַדְנָה	תִּפְקוֹדְנָה	2. f.	
נְפַקֵּד	נִפָּקֵד	נִפְקוֹד	1. com.	
פַּקֵּד	הִפָּקֵד	פְּקוֹד	2. m.	Imperat. Sing.
פַּקְּדִי	הִפָּקְדִי	פִּקְדִי	2. f.	
פַּקְּדוּ	הִפָּקְדוּ	פִּקְדוּ	2. m.	Imper. Plur.
פַּקֵּדְנָה	הִפָּקַדְנָה	פְּקוֹדְנָה	2. f.	
פַּקֵּד	הִפָּקֵד	פְּקוֹד vel פָּקוֹד		Infinitum.
מְפַקֵּד	נִפְקָד	פּוֹקֵד		Particip. Praes. Benoni.

sub penultima radicali, ut distinguatur a praeterito.

§. 86. In Conjugationibus Niphal, Hiphil, & Hophal, & Hithphael valet pro eorum futuris, & cet., regula haec: *Characteristica seu formativa temporis excludit characteristicam Conjugationis, eamque compensat per daghes in Niphal, in aliis vero assumit ejus punctum vocale:* consule Paradigma.

* §. 87. In Praeterito Niphal si prima radicalis est gutturalis, Nun signatur Segol pro Chirik, uti נֶחְשַׁב *imputatus est*, נֶאֱמַר *dictus est*. In hisce vero verbis Patach est sub Nun, & Kolem in fine, uti נַהְפּוֹךְ *mutatus est*, נַחְתּוֹם *obsignatus fuit*, נַעְתּוֹר *flecti passus est*.

* §. 88. In Futuro Chirik, punctum *formativae* אֵיתָן, afficit aliquando etiam א, uti אִדָּרֵשׁ *consultus ero*, אִשָּׁבַע *jurabo*. Si vero futuri prima radicalis est gutturalis, & ideo non daghessabilis, ejus formativa sumit Tsere, ut יֵאָסֵף *congregabitur*; & Patach saepe erit in fine, uti יֵאָנַשׁ *aeger erit*, יֵאָמַר *dicet:* quod Patach alia etiam verba assumunt, uti יִנָּפַשׁ *respirabit*, יִגָּמַל *ablactabitur*.

* §. 89. Infinitum habet הִ cum daghes pro Nun, vel הֵ si sequatur littera non daghessabilis, ut הֵאָסֵף *congregari*. Ultima vero Infiniti saepe pro Tsere accipit Kolem cum pro Gerundiis usurpatur, uti הֵאָכוֹל *edendo*, הִנָּתוֹן

do-

donando; quin haec Gerundia pro ה adſciſcunt ipſum Nun, uti נִלְחוֹם *bellando*, נִשְׁאֹל *quaerendo*, נִכְסוֹף *cupiendo*, נִשְׁלוֹחַ *mittendo*.

In Phiel et Phual.

§. 90. Secunda Conjugatio eſt פִּעֵל *Phiel*, & ejus Paſſiva פֻּעַל *Phual*. Characteriſtica eſt daghes in ſecunda radicali, ut פִּקֵּד *numeravit*, פֻּקַּד *numeratus eſt*. Cum vero ſecunda radicalis non eſt dagheſſabilis, tum compenſatur daghes per vocalem longam in prima radicali, ut בֵּאֵר *explicavit*, שֵׁרֵשׁ *radices egit*, בֵּרֵךְ *benedixit*, אֵחַר *diſtulit*; vel ſine compenſatione, ut בִּעֵר *rapuit*, נִאֵץ *irritavit*, לִהֵט inflammavit, נִחַם *conſolatus eſt*.

§. 91. Eſt alia forma compenſandi daghes, multiplicatis una vel duabus radicalibus, ut קִלְקֵל *laevigavit* a קָלַל *vileſcere*, שִׁעֲשַׁע *oblectavit* a שָׁעָה *reſpexit*, שַׁאֲנַן *pacatus eſt* a שָׁאַן *tranquillus fuit*, סְחַרְחַר *palpitavit* a סָחַר *circuivit*, גִּלְגֵּל *devolvit* a גָּלַל *volvit*. His adnecte pauca alia verba quatuor radicum, uti פַּרְשֵׁז *intellexit*. Sic autem ea inflectes in forma Phiel כִּלְכֵּל, כִּלְכְּלָה, כִּלְכַּלְתָּ & cet.

§. 92. In Paſſivo Phual cum ſecunda radicalis non eſt dagheſſabilis, compenſatur daghes per Kolem, vel per ipſum Kibbuts, uti רֻחַץ *lotus eſt*, הֹרַג *occiſus eſt*, טוֹרַף *conciſus eſt*. Caret autem Phual Imperativo, cujus vicem ſupplet Futurum.

* §. 93. Praeteritum, Imperativum, & Futurum in Phiel saepe pro Tsere sumunt Patach sub secunda radicali, maxime si sit gutturalis, vel si tertia littera etiam sit gutturalis aut Resc, uti אִבַּד *perdidit*, נִהַג *duxit*, שִׁבַּר *fregit*, פַּלַּג *divide*, שַׂמַּח *laetare*, כַּתַּר *expecta*. Tria haec habent Segol pro Tsere דִּבֶּר *locutus est*, כִּבֶּס *lavit*, כִּפֶּר *expiavit*.

* §. 94. Infinitum Phiel in prima radicali habet Patach, habet vero Kamets si sit gutturalis; & aliquando gaudet ipso Chirik non secus ac Praeteritum, ut הָרֵס *destruere*, הָתֵל *fallere*, שַׁלֵּם *reddere*.

In Hiphil et Hophal.

§. 95. Tertia Conjugatio est הִפְעִיל Hiphil, & Passiva הָפְעַל *Hophal*. Haec scilicet sibi praefigit articulum הַ; uti apud Italos *il Dio* format unicam vocem *Iddio*. Significatio verborum in Hiphil est alia a themate in Kal, uti הִפְקִיד *praefecit* a פָּקַד *visitavit*. Jod autem finale mutatur in Tsere ob Vau conversivum.

§. 96. Articulus ה in Praeterito Activo est הִ, alibi est הַ, quem tamen articulum excludunt formativae Futuri & Participii, & ejus punctum (-) accipiunt, uti יַפְקִיד *praeficiet*. Si prima radicalis est gutturalis, ה in Hiphil accipit Segol aut Tsere, uti הֶעֱלִים *abscondit*.

§. 97.

§. 97. Infinitum Absolutum in Hiphil habet Tsere in penultima, uti הַפְקֵד; Constructum vero habet Chirik, uti הַפְקִיד, quod jungi solet cum servilibus בכלם, ab eoque formantur cetera tempora.

* §. 98 Articulus ה in Hophal effertur per Kamets Kateph, ut הָפְקַד; & aliquando euphoniae caussa per Kibbuts, uti הֻשְׁלַךְ *projectus est*. At si prima radicalis in Hophal est gutturalis, ejus Sceva mutatur etiam in Kamets Kateph, uti הָחֳרְבָה *vastata fuit*, מָאֳחָז *captum fuit*, מָעֳמָד *statutum fuit*. Cetera de hac Conjugat. disces in Lexico.

In Hithphael.

§. 99. Quarta Conjugatio הִתְפַּעֵל *Hithphael* praemittit verbis הִתְ h. e. praefixa ה, & ת sumta ex pronominibus; quare denotat actionem reciprocam, uti *laudavit se*, saepe vero aliam significationem; semper autem caret forma Passiva. Praeterea infigit daghes secundae radicali, quae si non est daghessabilis, compensat illud per Kamets in prima radicali, ut הִתְפַּקֵּד *recensuit*, הִתְגָּאֵל *inquinatus est*, in quo exemplo observa saepe pro Tsere in secunda radicali usurpari Patach. Formativae demum Futuri & Participii excludunt ה ab iisdem temporibus.

§. 100. Quando prima radicalis est una litera-

terarum נרשת, tollitur ת ab הת, & compensatur per daghes, ut הִנַּבֵּאתִי *prophetizavi*, מִדַּבֵּר *conversans*, מִטַּהֵר *purificans se*. Si vero prima radicalis est una litterarum sibilantium זסצש, characteristica ת postponitur sibilanti, uti הִסְתַּבֵּל *oneratus est* a סָבַל *oneravit*, הִשְׁתַּבֵּחַ *laudavit se* ab שָׁבַח *laudavit*: verum ת post ז mutatur in ד, & post צ vertitur in ט, ut הִזְדַּמֵּן *praeparavit se* a זָמַן *praeparavit*, הִצְטַדֵּק *justificatus est* a צָדַק *justus fuit*.

C A P. V.

Verba Imperfecta.

§. 101. Imperfectorum Verborum duae sunt classes, *Defectivorum* nempe & *Quiescentium*. Defectiva sunt, quae unam e tribus suis radicalibus amittunt. Quiescentia vero, quae habent in radicalibus unam Quiescentium אהוי, & illam vel amittunt vel retinent semper quiescentem.

§. 102. Quoniam vero vetus Verborum exemplar erat פָּעַל, ex hisce tribus radicalibus nempe ף, ע, ל, Defectiva & Quiescentia sumsere nomen. Itaque dicuntur Defectiva *Phe*, cum deficiunt in prima radicali; Defectiva *Ain*, cum deficiunt in secunda; Defectiva *Lamed*, cum in tertia. Idem dices de Quiescentibus, scilicet in *Phe*, in *Ain*, in *Lamed*.

DE-

DEFECTIVA *Phe*.

§. 103. Cum verba incipiunt a Nun vel Jod, dicuntur *Defectiva Phe. Nun*, vel *Phe Jod* h. e. in prima radicali, uti נָטַע *plantavit*, יָצַק *expandit*. Horum verborum conjugandorum regula eſt, cum prima radicalis habet Sceva, tum ea tollitur omnino, & compenſatur per daghes in ſecunda radicali, ſi ſit dagheſſabilis: uti נָבַל *cecidit* formaret Futurum ſecundum regulas יִנְבּוֹל, ablato Nun fiet יִבּוֹל *cadet*: יָצַב *ſtatuit* ſecundum regulas redderet in Niphal נִיְצַב *ſtatutus eſt*, exciſo Jod format נִצַּב.

§. 104. Porro Praeteritum, & ambo Participia in Kal & Phiel, & Hithphael; tum Futurum, Imperativum, & Infinitum in Niphal, & Phual ſunt regularia in hiſce verbis. In ceteris vero temporibus excidit Nun & Jod, ut cernere eſt in communi ſequenti Paradigmate; in quo quidem non dabimus exemplum verbi *Phe Jod*, nam totum & integrum ad normam verbi *Phe Nun* נגש inflectitur. Octo autem tantum ſunt Defectiva *Phe Jod*, יָצַג & יָצַב *morari*, יָנַח *ponere*, יָקַף *circumdare*, יָצַת *urere*, יָצַר *formare*, יָצַק *expandere*, יָצַע *extendere*.

§. 105. Duo haec verba לָקַח *accepit*, & לָתַע *commoluit* inflectuntur ſecundum formam verborum *Phe Nun*.

§.

* §. 106. Forma Infiniti in *Kal* est ֶת ֶ , ut גֶּשֶׁת *accedere* a נָגַשׁ ; at si ultima sit gutturalis , forma est ַת ַ , ut פַּחַת *perflare* a נָפַח . Futurum in Kal accipit Patach ; item, Imperativum , ut גַּשׁ *accede* , קַח *accipe* a לָקַח ; saepe vero Segol , aut Tsere ; id quod , uti & cetera de hisce verbis , in Lexico addisces.

§. 107. Haec demum Defectiva in Hophal accipiunt Kibbuts pro Kamets-Kateph , ut in Paradigmate.

DEFECTIVA *Ain*, SEU GEMINANTIA.

§. 108. Cum Verba habent secundam & tertiam radicalem similem , dicuntur *Defectiva Ain* , ut סָבַב *circuivit* ; nam , excepta Conjugatione Phiel & Phual & Hithphael, semper excidit eorum secunda radicalis.

§. 109. In eorum Conjugatione plura notanda sunt : I° abscissae radicalis punctum transit in priorem radicalem , ut a סָבַב fit Praet. סַב *circuivit*. II° cum accedit augmentum in fine vocis , additur daghes secundae radicali , ut סַב, סַבָּה ; quae si non sit daghessabilis, compensatur saepe per Kamets , ut אָרוֹתִי *maledixi* ab אָרַר . III° In ceteris personis Praeteritorum , nempe in primis & secundis, assumitur וֹ , ubi scilicet signandum erat Sceva ; ergo fit Praeteritum Kal ex. gr.

סב

סַב סַבָּה ,סַבּוֹתְ סַבּוֹת ,סַבּוֹתִי

סַבּוּ , סַבּוֹתֶם סַבּוֹתֶן ,סַבּוֹנוּ

Notandum IV° sub ת secundae personae fem. non esse signatum Sceva, quia praecedit vocalis longa ו; quae quidem regula ubique servanda venit. V° In Niphal eaedem secundae & primae personae adsciscunt Sceva, & in Hiphil Sceva compositum (-:) sub formativis pro longa vocali, ut in Paradigmate videre otium est; quia duplex augmentum additur voci, secundum regulas punctorum §. 9. & §. 79. VI° Characteristicae Futuri in Kal assumunt Kamets.

* §. 110. In Conjugationibus Phiel, Phual, & Hithphael haec Defectiva sunt regularia, uti ipsum פִּקֵּד; at in aliquibus verbis daghes mutatur in Kolem, sic pro סִבֵּב inflectimus סוֹבֵב, ut in Paradigmate; in aliis autem verbis omisso daghes duplicantur primae radicales, ut גָּלַל *volvere* redderet in Phiel גִּלֵּל, at demto daghes habemus גִּלְגֵּל ; גִּלְגְּלָה , גִּלְגַּלְתָּ & cet.; item a טָלַל *transponere* fit טִלְטֵל, & cet., vide §. 91.

§. 111. Quae vero sit varietas vocalium sub formativis, & sub singulis ipsis verbis Defectivis in Ain ex usu perdisces.

Desunt Defectiva Lamed.

Quiescentia *Phe.*

§. 112. Quiescentia Verba in Phe sunt quae habent in prima radicali א, aut י Jod: quare dicuntur *Quiescentia Phe Aleph*, & *Quiescentia Phe Jod*.

§. 113. *Quiescentia Phe Aleph* sunt irregularia tantum in Futuro Kal; nam pro Sceva in prima radicali assumunt Kolem, tum formativa א aliquando excludit radicalem א: itaque ab אָמַר *dixit* esset futurum regulare יְאֱמַר & cet.; at contra sic inflectes יֹאמַר *dicet*, אֹמַר *dicam*; quin, & aliae formativae excludunt idem א, uti יָהֵל *tentorium figet* pro יֶאֱהַל: cetera videsis in Paradigmate אָכַל *comedit*.

§. 114. *Quiescentia Phe Jod* differunt a *Defectivis Phe Jod*: nam Defectiva compensant cum daghes exclusum Jod; Quiescentia vero compensant idem explosum Jod per vocalem longam, hac methodo: cum Jod secundum regulas communes habet Sceva, tum tollitur Jod; at vero in Futuro Kal compensatur I° per Tsere, vel Chirik: ex. gr. יָשַׁב *sedit* redderet in Futuro Kal יְיִשַׁב, verum dat יֵשֵׁב vel יֵשַׁב *sedebit*; sic ab יָחַם *caluit*, יָטַב *bonum esse*, יָשַׁר *rectum esse*, יָבֵשׁ *aridum esse*, habes Futura יֵחַם, יִיטַב, יִישַׁר, יִבַשׁ. II° Compensatur in *Niphal*, & *Hiphil* per ו: ex. gr. יָשַׁב *sedit* redderet in Praeterito *Niphal* נִיְשַׁב,

& in

& in Futuro *Hiphil* יֵישִׁיב ; verum inflectes יוֹשִׁיב , נוֹשַׁב . III° in toto *Hophal* compensatur Jod per וּ ; ex. gr. יָשַׁב redderet in Praeterito הֻיְשַׁב , & in Participio מֻיְשָׁב ; verum inflectitur הוּשַׁב , מוּשָׁב . Quoad reliqua inflectuntur haec Quiescentia eodem modo ac *Defectiva Phe Jod*.

Qviescentia *Ain*.

§. 115. Quae Verba habent Vau medium, dicuntur *Quiescentia Ain Vau*, uti קוּם *surgere*. Hujusmodi Verborum radix est Infinitum, nam a Praeterito in Kal excidit Vau, ejusque loco datur Kamets primae radicali, ut קָם *surrexit*. Atque ea de ratione distinguuntur a *Defectivis* Ain, quae praeseferunt Patach in prima radicali. Consule Paradigma.

§. 116. Quaedam ex his Quiescentibus habent Tsere pro Kamets, uti מֵת *periit*, & sic inflectes:

מֵת ,מֵתָה , מַתָּ , מַת , מַתִּי
מֵתוּ , מַתֶּם , מַתֶּן , מַתְנוּ

Quaedam habent וֹ , ut אוֹר *splendere*, quae sic inflectes:

אוֹר , אוֹרָה , אוֹרְתָּ , אוֹרְתְ , אוֹרְתִּי
אוֹרוּ , אוֹרְתֶּם & cet.

§. 117. Phiel in hisce verbis pro Vau I° duplicat

plicat radices, ex. gr. כול *sustinere* format in Phiel כִּלְכֵּל, כִּלְכְּלָה, כִּלְכַּלְתָּ & cet., vide §. 91. II° mutat Surek in Kolem, & duplicat ultimam radicalem, ita קום *surgere* format קוֹמֵם, קוֹמְמָה, קוֹמַמְתָּ & cet. III° vel mutat Vau in Jod, uti Praeter. קָם, קָמָה, קַמְתָּ, קָמוּ & cet., Infinit. קוּם, Fut. אָקוּם & cet.; quae quidem tertia inflexio a Grammaticis vocatur Conjugatio Verborum *Quiescentium Ain Jod*. Cetera quoad haec verba nosces in Paradigmate, & Lexico.

Quiescentia *Lamed*.

§. 118. Verba, quae habent א, vel ה in tertia radicali, dicuntur *Quiescentia Lamed* א, & *Quiescentia Lamed* ה, ut מָצָא *invenit*, גָּלָה *revelavit*. Scribuntur autem cum duobus Kamets, quia deficit in fine Sceva suppressum uti in פָּקַד ex regulis §. 9. 10. & 39.

§. 119. *Quiescentia* א numquam amittunt א, verum retinent licet quiescentem. Porro semper ac א notandum esset Sceva vel expresso vel tacito, praecedens Patach mutatur in Kamets compensandi caussa Sceva, ut Praet. מָצָא pro מָצַא ex reg. §. 10., מָצָאתָ pro מָצַאְתָּ ex reg. §. 79.; in aliquibus Verbis mutatur in Tsere maxime pro prima & secunda persona, ut יָרֵא *timuit*, מָלֵא *implevit*, quod sic inflectes

מָלָא , מָלְאָה , מָלֵאתָ , מָלֵאת , מָלֵאתִי
מָלְאוּ , מְלֵאתֶם , מְלֵאתֶן , מָלֵאנוּ

Infinitum saepe assumit ת in fine, ut מְלֹאת *implere*, מְצֹאת *invenire*, שְׂנֹאת *odisse*, קְרֹאת *vocare*.

§. 120. *Quiescentia Lamed* ה aliquando amittunt ה, aliquando mutant. Amittunt cum Verbo accedit augmentum vocalis litterae, nempe cum adjungitur Vau vel Jod; ut גּוֹלִים pro גּוֹלְהִים *migrantes*, גָּלוּ pro גָּלְהוּ *migrarunt*. At in tertia persona fem. Praeteritorum mutatur ה in ת; ut גָּלְתָה pro גָּלְהָה *illa migravit*; quandoque in Jod, ut חָסְיָה *confidit illa*; tum in ו, ut נָאֲוָה *decuit*.

§. 121. Mutatur etiam ה in hisce Quiescentibus, cum accedit iis augmentum consonae litterae. Et quidem mutatur in Jod cum Chirik in Kal, cum Tsere in ceteris Conjugationibus: sit exemplum גָּלָה *migravit*, cujus Praeteritum sic inflectes

גָּלָה , גָּלְתָה , גָּלִיתָ , גָּלִית , גָּלִיתִי
גָּלוּ   גְּלִיתֶם , גְּלִיתֶן , גָּלִינוּ

Mutatur quoque ה in 2. personis Futuri & Imperativi in omnibus Conjugationibus; & quidem in י. pro singulari, in ֶ pro plurali: consule Paradigma.

* §. 122. Praeterita omnia desinunt in ה; Futura & Participia in ֶה; sed Participium Phaul

Phaul desinit in ֵי; Imperativa in ֵה , ut in Paradigmate . Nonnulla sunt Verba , quae in Futuris & Imperativis patiuntur apocopen seu abscissionem הֶ , quae passim occurrunt in Lexico , cujusmodi est עָשָׂה *fecit* , רָאָה *vidit* , & cet. . Infinitum sumit וֹת , ut גְּלוֹת *migrare* : aliquando vero וֹה , cum pro Gerundio usurpatur , ut רָאֹה רָאִיתִי *videndo vidi* ; saepe וֹ tantum sine ה , ut הָרוֹ עָמָל *concipiendo laborem* ; vel sumit ֵה , ut הַכֵּה תַכֵּה *percutiendo percuties* ; vel demum ֵה , ut הַרְבָּה אַרְבֶּה *multiplicando multiplicabo* .

* §. 123. Advertas demum I.° Quiescentia *Lamed Aleph* , & *Lamed He* permutare Conjugationum formas : ex. gr. כָּלָא *impedivit* format כָּלִאתִי *impedivi* , צָמָא *sitivit* צָמִית *sitivisti* , מָלֵא *plenus fuit* מָלֵתִי *plenus fui* , & cet. , non secus ac haec Verba essent formae *Lamed He* . Contra תָּלָה reddit תָּלָאוּ *suspenderunt* ; a נָשָׁה fit נֹשֶׁא *mutuans* ; non aliter ac essent Verba formae *Lamed Aleph* . Adverte II.° quatuor Verba in הּ cum Mappik esse omnino regularia , & cum Quiescentibus non convenire , nempe גָּבַהּ *extulit se* , כָּמַהּ *desideravit* , נָגַהּ *splenduit* , תָּמַהּ *miratus est* .

Verba Composita.

§. 124. Occurrunt I° in Scripturis Sanctis Verba formae Hithphael simul cum punctis

for-

formae Kal, Hophal, & cet. Hujusmodi puncta non tanti sunt, ut in iis immoremur. Consule ea in locis Scripturae, Jud. 20. v. 15., Deuter. 24. v. 4., Num. 1. v. 47., Psal. 7. v. 6., Gen. 31. v. 30.

§. 125. Occurrunt II° alia Verba, quae dicuntur *Quadrata*, nempe quatuor radicum, ob geminatas unam vel duas radices, ut כִּלְכֵּל *sustentavit* a כּוּל *capere*, & alia hujusmodi, quae conjugantur in forma Phiel, uti in §. 91.

§. 126. Quae diximus hactenus de Defectivis & Quiescentibus, ea in hoc communi Regularium & Irregularium Verborum Paradigmate addiscere pretium est, ubi horizontales lineae denotant omissas personas temporum non esse irregulares, sed inflecti secundum primi Verbi regularem formam. Sit ergo Paradigma

I.	פָּקַד	*visitavit*	Perfectum Verbum.
II.	נָגַשׁ	*accessit*	Defectivum *Phe Nun*.
III.	יָשַׁב	*sedit*	Quiescens *Phe Jod*.
IV.	אָכַל	*comedit*	Quiescens *Phe Aleph*.
V.	סָבַב	*circuit*	Defectivum *Ain*.
VI.	קוּם	*surgere*	Quiescens *Ain Vau*.
VII.	גָּלָה	*revelavit*	Quiescens *Lamed He*.
VIII.	מָצָא	*invenit*	Quiescens *Lamed Aleph*.

Para-

Praet. Pl.			
פָּקְדוּ	פְּקַדְתֶּם	פְּקַדְתֶּן	פָּקַדְנוּ
——	——	——	——
——	——	——	——
——	——	——	——
סַבּוּ	סַבּוֹתֶם	סַבּוֹתֶן	סַבּוֹנוּ
קָמוּ	קַמְתֶּם	קַמְתֶּן	קַמְנוּ
גָּלוּ	גְּלִיתֶם	גְּלִיתֶן	גָּלִינוּ
מָצְאוּ	מְצָאתֶם	מְצָאתֶן	מָצָאנוּ

Fut. Pl.				
נִפְקֹד	תִּפְקְדוּ	תִּפְקֹדְנָה	יִפְקְדוּ	תִּפְקוֹדְנָה
נִגַּשׁ	תִּגְּשׁוּ	תִּגַּשְׁנָה	יִגְּשׁוּ	תִּגַּשְׁנָה
נֵשֵׁב	תֵּשְׁבוּ	תֵּשַׁבְנָה	יֵשְׁבוּ	תֵּשַׁבְנָה
נֹאכַל	תֹּאכְלוּ	תֹּאכַלְנָה	יֹאכְלוּ	תֹּאכַלְנָה
נָסוֹב	תָּסוֹבּוּ	תְּסֻבֶּינָה	יָסוֹבּוּ	תְּסֻבֶּינָה
נָקוּם	תָּקוּמוּ	תְּקוּמֶנָה	יָקוּמוּ	תְּקוּמֶנָה
נִגְלֶה	תִּגְלוּ	תִּגְלֶינָה	יִגְלוּ	תִּגְלֶינָה
נִמְצָא	תִּמְצְאוּ	תִּמְצֶאנָה	יִמְצְאוּ	תִּמְצֶאנָה

Infinit.	Benoni	Phaul
פְּקֹד & פָּקֹד	פּוֹקֵד	פָּקוּד
נֶשֶׁת	נוֹגֵשׁ	נָגוּשׁ
שֶׁבֶת	יוֹשֵׁב	יָשׁוּב
אֱכֹל	אֹכֵל	אָכוּל
סוֹב	סוֹבֵב	סָבוּב
קוּם	קָם	קוּם
גְּלוֹה	גוֹלֶה	גָּלוּי
מְצֹא	מוֹצֵא	מָצוּא

פָּקַד	פָּקְדָה	פָּקַדְתָּ	פָּקַדְתְּ	פָּקַדְתִּי
נָגַשׁ	——	——	——	——
יָשַׁב	——	——	——	——
אָכַל	——	——	——	——
סַב	סַבָּה	סַבּוֹתָ	סַבּוֹת	סַבּוֹתִי
קָם	קָמָה	קַמְתָּ	קַמְתְּ	קַמְתִּי
גָּלָה	גָּלְתָה	גָּלִיתָ	גָּלִית	גָּלִיתִי
מָצָא	מָצְאָה	מָצָאתָ	מָצָאת	מָצָאתִי

Fut. Sing.

אֶפְקֹד	תִּפְקֹד	תִּפְקְדִי	יִפְקֹד	תִּפְקֹד
אֶגַּשׁ	תִּגַּשׁ	תִּגְּשִׁי	יִגַּשׁ	תִּגַּשׁ
אֵשֵׁב	תֵּשֵׁב	תֵּשְׁבִי	יֵשֵׁב	תֵּשֵׁב
אֹאכַל	תֹּאכַל	תֹּאכְלִי	יֹאכַל	תֹּאכַל
אָסוֹב	תָּסוֹב	תָּסוֹבִּי	יָסוֹב	תָּסוֹב
אָקוּם	תָּקוּם	תָּקוּמִי	יָקוּם	תָּקוּם
אֶגְלֶה	תִּגְלֶה	תִּגְלִי	יִגְלֶה	תִּגְלֶה
אֶמְצָא	תִּמְצָא	תִּמְצְאִי	יִמְצָא	תִּמְצָא

Imp. Sing.		Plur.	
פְּקֹד	פִּקְדִי	פִּקְדוּ	פְּקֹדְנָה
גַּשׁ	גְּשִׁי	גְּשׁוּ	גַּשְׁנָה
שֵׁב	שְׁבִי	שְׁבוּ	שֵׁבְנָה
אֱכֹל	אִכְלִי	אִכְלוּ	אֱכֹלְנָה
סוֹב	סוֹבִּי	סוֹבּוּ	סְבֶּינָה
קוּם	קוּמִי	קוּמוּ	קוּמְנָה & קֹמְנָה
גְּלֵה	גְּלִי	גְּלוּ	גְּלֶינָה
מְצָא	מִצְאִי	מִצְאוּ	מְצֶאנָה

Praet. Pl.			
נִפְקְדוּ	נִפְקַדְתֶּם	נִפְקַדְתֶּן	נִפְקַדְנוּ
נִגְּשׁוּ	נִגַּשְׁתֶּם	נִגַּשְׁתֶּן	נִגַּשְׁנוּ
נוֹשְׁבוּ	נוֹשַׁבְתֶּם	נוֹשַׁבְתֶּן	נוֹשַׁבְנוּ
נֶאֶכְלוּ	נֶאֱכַלְתֶּם	נֶאֱכַלְתֶּן	נֶאֱכַלְנוּ
נָסַבּוּ	נְסַבּוֹתֶם	נְסַבּוֹתֶן	נְסַבּוֹנוּ
נָקוֹמוּ	נְקוּמוֹתֶם	נְקוּמוֹתֶן	נְקוּמוֹנוּ
נִגְלוּ	נִגְלֵיתֶם	נִגְלֵיתֶן	נִגְלֵינוּ
נִמְצְאוּ	נִמְצֵאתֶם	נִמְצֵאתֶן	נִמְצֵאנוּ

Fut. Pl.				
נִפָּקֵד	תִּפָּקְדוּ	תִּפָּקַדְנָה	יִפָּקְדוּ	תִּפָּקַדְנָה
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
נֶאֱכַל	תֵּאָכְלוּ	תֵּאָכַלְנָה	יֵאָכְלוּ	תֵּאָכַלְנָה
נָסַב	תִּסַּבּוּ	תִּסַּבֶּינָה	יִסַּבּוּ	תִּסַּבֶּינָה
נָקוֹם	תִּקּוֹמוּ	תִּקּוֹמֶנָה	יִקּוֹמוּ	תִּקּוֹמֶנָה
נִגְלָה	תִּגָּלוּ	תִּגָּלֶינָה	יִגָּלוּ	תִּגָּלֶינָה
נִמְצָא	תִּמָּצְאוּ	תִּמָּצֶאנָה	יִמָּצְאוּ	תִּמָּצֶאנָה

Infinic.	Benoni Part.
הִפָּקֵד	נִפְקָד
הִנָּגֵשׁ	נִגָּשׁ
הִוָּשֵׁב	נוֹשָׁב
הֵאָכֵל	נֶאֱכָל
הִסּוֹב	נָסָב
הִקּוֹם	נָקוֹם
הִגָּלוֹה	נִגְלֶה
הִמָּצֵא	נִמְצָא

				Praet. Sing.
נִפְקַדְתִּי	נִפְקַדְתְּ	נִפְקַדְתָּ	נִפְקְדָה	נִפְקַד
נִגַּשְׁתִּי	—	נִגַּשְׁתָּ	נִגְּשָׁה	נִגַּשׁ
נוֹשַׁבְתִּי	—	נוֹשַׁבְתָּ	נוֹשְׁבָה	נוֹשַׁב
נֶאֱכַלְתִּי	—	נֶאֱכַלְתָּ	נֶאֶכְלָה	נֶאֱכַל
נְסַבּוֹתִי	נְסַבּוֹת	נְסַבּוֹתָ	נָסַבָּה	נָסַב
נְקוּמוֹתִי	נְקוּמוֹת	נְקוּמוֹתָ	נָקוּמָה	נָקוֹם
נִגְלֵיתִי	נִגְלֵית	נִגְלֵיתָ	נִגְלְתָה	נִגְלָה
נִמְצֵאתִי	נִמְצֵאת	נִמְצֵאתָ	נִמְצְאָה	נִמְצָא

				Fut. Sing.
תִּפָּקֵד	יִפָּקֵד	תִּפָּקְדִי	תִּפָּקֵד	אֶפָּקֵד
—	—	—	—	אֶנָּגֵשׁ
—	—	—	—	אֶוָּשֵׁב
תֵּאָכֵל	יֵאָכֵל	תֵּאָכְלִי	תֵּאָכֵל	אֵאָכֵל
—	—	תִּסַּבִּי	תִּסַּב	אֶסַּב
—	—	תִּקּוֹמִי	תִּקּוֹם	אֶקּוֹם
—	—	תִּגָּלִי	תִּגָּלֶה	אֶגָּלֶה
—	—	תִּמָּצְאִי	תִּמָּצֵא	אֶמָּצֵא

	Plur.		Imp. Sing.
הִפָּקַדְנָה	הִפָּקְדוּ	הִפָּקְדִי	הִפָּקֵד
—	—	—	הִנָּגֵשׁ
—	—	—	הִוָּשֵׁב
הֵאָכַלְנָה	הֵאָכְלוּ	הֵאָכְלִי	הֵאָכֵל
הִסַּבֶּינָה	הִסַּבּוּ	הִסַּבִּי	הִסַּב
הִקּוֹמֶנָה	הִקּוֹמוּ	הִקּוֹמִי	הִקּוֹם
דִגָּלֶינָה	הִגָּלוּ	הִגָּלִי	הִגָּלֵה
הִמָּצֶאנָה	הִמָּצְאוּ	הִמָּצְאִי	הִמָּצֵא

Praet. Pl.			
פָּקְדוּ	פְּקַדְתֶּם	פְּקַדְתֶּן	פָּקַדְנוּ
—	—	—	—
—	—	—	—
—	—	—	—
סוֹבְבוּ	סוֹבַבְתֶּם	—	—
—	—	—	—
גָּלוּ	גְּלִיתֶם	—	—
מָצְאוּ	מְצָאתֶם	—	—

Fut. Pl.				
נִפְקֹד	תִּפְקְדוּ	תִּפְקֹדְנָה	יִפְקְדוּ	תִּפְקֹדְנָה
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
נְסוֹבֵב	תְּסוֹבְבוּ	תְּסוֹבֵבְנָה	—	—
—	—	—	—	—
נִגְלֶה	תִּגְלוּ	תִּגְלֶינָה	—	—
נִמְצָא	תִּמְצְאוּ	תִּמְצֶאנָה	—	—

Infinit.			Benoni Part.
פְּקֹד			מְפַקֵּד
נְגֹשׁ	—	—	מְנַגֵּשׁ
יְשֹׁב	—	—	מְיַשֵּׁב
אֱכֹל			מְאַכֵּל
סוֹבֵב			מְסוֹבֵב
קוֹמֵם			מְקוֹמֵם
גְּלוֹת			מְגַלֶּה
מְצֹא			מְמַצֵּא

Praet. Sing.				
פִּקֵּד	פִּקְּדָה	פִּקַּדְתָּ	פִּקַּדְתְּ	פִּקַּדְתִּי
נִגֵּשׁ	—	—	—	—
יִשֵּׁב	—	—	—	—
אִכֵּל	—	—	—	—
סוֹבֵב	סוֹבְבָה	סוֹבַבְתָּ	סוֹבַבְתְּ	סוֹבַבְתִּי
קוֹמֵם	קוֹמְמָה	—	—	—
גִּלָּה	גִּלְּתָה	גִּלִּיתָ	גִּלִּית	גִּלִּיתִי
מִצֵּא	מִצְּאָה	מִצֵּאתָ	מִצֵּאת	מִצֵּאתִי
Fut. Sing. אֲפַקֵּד	תְּפַקֵּד	תְּפַקְּדִי	יְפַקֵּד	תְּפַקֵּד
אֲנַגֵּשׁ	—	—	—	—
אֲיַשֵּׁב	—	—	—	—
אֲאַכֵּל	—	—	—	—
אֲסוֹבֵב	תְּסוֹבֵב	תְּסוֹבְבִי	—	—
אֲקוֹמֵם	—	—	—	—
אֲגַלֶּה	תְּגַלֶּה	תְּגַלִּי	—	—
אֲמַצֵּא	תְּמַצֵּא	תְּמַצְּאִי	—	—

Imp. Sing.		Plur.	
פַּקֵּד	פַּקְּדִי	פַּקְּדוּ	פַּקֵּדְנָה
נַגֵּשׁ	—	—	—
יַשֵּׁב	—	—	—
אַכֵּל	—	—	—
סוֹבֵב	—	—	—
קוֹמֵם	—	—	—
גַּלֵּה	גַּלִּי	גַּלּוּ	גַּלֶּינָה
מַצֵּא	מַצְּאִי	מַצְּאוּ	מַצֶּאנָה

Praet. Pl.			
פקדו	פקדתם	פקדתן	פקדנו
—	—	—	—
—	—	—	—
—	—	—	—
סובבו	סובבתם	—	—
—	—	—	—
גלו	גליתם	—	—
מצאו	מצאתם	—	—

Futur. Pl.				
נפקד	תפקדו	תפקדנה	יפקדו	תפקדנה
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
נסובב	תסובבו	תסובבנה	—	—
—	—	—	—	—
נגלה	תגלו	תגלינה	—	—
נמצא	תמצאו	תמצאנה	—	—

Infinit.			Benoni Part.
פקד			מפקד
נגש	—	—	מנגש
ישב	—	—	מישב
אכל	—	—	מאכל
סובב	—	—	מסובב
קומם	—	—	מקומם
גלות			מגלה
מצא			ממצא

פֻּקַּד	פֻּקְּדָה	פֻּקַּדְתָּ	פֻּקַּדְתְּ	פֻּקַּדְתִּי
נֻגַּשׁ	נֻגְּשָׁה	—	—	—
יֻשַּׁב	יֻשְּׁבָה	—	—	—
אֻכַּל	—	—	—	—
סוֹבַב	סוֹבְבָה	סוֹבַבְתָּ	—	—
קוֹמַם	קוֹמְמָה	—	—	—
גֻּלָּה	גֻּלְּתָה	גֻּלֵּיתָ	גֻּלֵּית	גֻּלֵּיתִי
מֻצָּא	מֻצְּאָה	מֻצֵּאתָ	מֻצֵּאת	מֻצֵּאתִי

Fut. Sing.

אֲפֻקַּד	תְּפֻקַּד	תְּפֻקְּדִי	יְפֻקַּד	תְּפֻקַּד
אֲנֻגַּשׁ	תְּנֻגַּשׁ	—	—	—
אֲיֻשַּׁב	תְּיֻשַּׁב	—	—	—
אֲאֻכַּל	—	—	—	—
אֲסוֹבַב	תְּסוֹבַב	תְּסוֹבְבִי	—	—
אֲקוֹמַם	תְּקוֹמַם	—	—	—
אֲגֻלֶּה	תְּגֻלֶּה	תְּגֻלִּי	—	—
אֲמֻצָּא	תְּמֻצָּא	תְּמֻצְּאִי	—	—

Carent Imperativo.

Praet. Pl.			
הִפְקִידוּ	הִפְקַדְתֶּם	הִפְקַדְתֶּן	הִפְקַדְנוּ
הִגִּישׁוּ	הִגַּשְׁתֶּם	——	——
הוֹשִׁיבוּ	הוֹשַׁבְתֶּם	——	——
הֶאֱכִילוּ	הֶאֱכַלְתֶּם	——	——
הֵסֵבּוּ	הֲסִבּוֹתֶם	——	——
הֵקִימוּ	הֲקִימוֹתֶם	——	——
הִגְלוּ	הִגְלֵיתֶם	——	——
הִמְצִיאוּ	הִמְצֵאתֶם	——	——

Fut. Pl.				
נַפְקִיד	תַּפְקִידוּ	תַּפְקֵדְנָה	יַפְקִידוּ	תַּפְקֵדְנָה
נַגִּישׁ	תַּגִּישׁוּ	תַּגֵּשְׁנָה	——	——
נוֹשִׁיב	תּוֹשִׁיבוּ	תּוֹשֵׁבְנָה	——	——
נַאֲכִיל	תַּאֲכִילוּ	תַּאֲכֵלְנָה	——	——
נָסֵב	תָּסֵבּוּ	תְּסִבֶּינָה	——	——
נָקִים	תָּקִימוּ	תְּקִמֶנָה	——	——
נַגְלֶה	תַּגְלוּ	תַּגְלֶינָה	——	——
נַמְצִיא	תַּמְצִיאוּ	תַּמְצֶאנָה	——	——

Infinit.	Benoni. Part.
הַפְקִיד & הַפְקֵד	מַפְקִיד
הַגִּישׁ	מַגִּישׁ
הוֹשִׁיב	מוֹשִׁיב
הַאֲכִיל	מַאֲכִיל
הָסֵב	מֵסֵב מְסִבָּה &c.
הָקֵם	מֵקִים
הַגְלוֹת	מַגְלֶה
הַמְצִיא	מַמְצִיא

Praet. Sing.				
הִפְקִיד	הִפְקִידָה	הִפְקַדְתָּ	הִפְקַדְתְּ	הִפְקַדְתִּי
הִגִּישׁ	הִגִּישָׁה	הִגַּשְׁתָּ	—	—
הוֹשִׁיב	הוֹשִׁיבָה	הוֹשַׁבְתָּ	—	—
הֶאֱכִיל	הֶאֱכִילָה	הֶאֱכַלְתָּ	—	—
הֵסֵב	הֵסֵבָּה	הֲסִבּוֹתָ	הֲסִבּוֹת	—
הֵקִים	הֵקִימָה	הֲקִימוֹתָ	הֲקִימוֹת	—
הִגְלָה	הִגְלְתָה	הִגְלֵיתָ	הִגְלֵית	—
הִמְצִיא	הִמְצִיאָה	הִמְצֵאתָ	הִמְצֵאת	—

Fut. Sing.				
אַפְקִיד	תַּפְקִיד	תַּפְקִידִי	יַפְקִיד	תַּפְקִיד
אַגִּישׁ	תַּגִּישׁ	תַּגִּישִׁי	—	—
אוֹשִׁיב	תּוֹשִׁיב	תּוֹשִׁיבִי	—	—
אַאֲכִיל	תַּאֲכִיל	תַּאֲכִילִי	—	—
אָסֵב	תָּסֵב	תָּסֵבִּי	—	—
אָקִים	תָּקִים	תָּקִימִי	—	—
אַגְלֶה	תַּגְלֶה	תַּגְלִי	—	—
אַמְצִיא	תַּמְצִיא	תַּמְצִיאִי	—	—

Imp. Sing.		Plur.	
הַפְקֵד	הַפְקִידִי	הַפְקִידוּ	הַפְקֵדְנָה
הַגִּישׁ	—	—	הַגֵּשְׁנָה
הוֹשִׁיב	—	—	הוֹשֵׁבְנָה
הַאֲכִיל	—	—	הַאֲכֵלְנָה
הָסֵב	—	—	הֲסִבֶּינָה
הָקִים	—	—	הֲקִימֶנָה
הַגְלֵה	הַגְלִי	הַגְלוּ	הַגְלֶינָה
הַמְצִיא	הַמְצִיאִי	הַמְצִיאוּ	הַמְצֶאנָה

			Praet. Pl.
הָפְקַדְנוּ	הָפְקַדְתֶּן	הָפְקַדְתֶּם	הָפְקְדוּ
—	—	הֻגַּשְׁתֶּם	הֻגְּשׁוּ
—	—	הוּשַׁבְתֶּם	הוּשְׁבוּ
—	—	הָאֳכַלְתֶּם	הָאָכְלוּ
—	—	הוּסַבּוֹתֶם	הוּסַבּוּ
—	—	הוּקַמְתֶּם	הוּקְמוּ
—	—	הָגְלֵיתֶם	הָגְלוּ
—	—	הָמְצֵאתֶם	הָמְצְאוּ

				Fut. Pl.
תָּפְקַדְנָה	יָפְקְדוּ	תָּפְקַדְנָה	תָּפְקְדוּ	נָפְקַד
—	—	תֻּגַּשְׁנָה	תֻּגְּשׁוּ	נֻגַּשׁ
—	—	תּוּשַׁבְנָה	תּוּשְׁבוּ	נוּשַׁב
—	—	תָּאֳכַלְנָה	תָּאָכְלוּ	נָאֳכַל
—	—	תּוּסַבֶּינָה	תּוּסַבּוּ	נוּסַב
—	—	תּוּקַמְנָה	תּוּקְמוּ	נוּקַם
—	—	תָּגְלֶינָה	תָּגְלוּ	נָגְלֶה
—	—	תָּמְצֶאנָה	תָּמְצְאוּ	נָמְצָא

	Benoni Part.		Infinit.
	מָפְקָד		הָפְקֵד
	מֻגָּשׁ	—	הֻגֵּשׁ
	מוּשָׁב	—	הוּשַׁב
	מָאֳכָל	—	הָאֳכַל
מוּסַבָּת fem.	מוּסָב	—	הוּסַב
	מוּקָם	—	הוּקַם
	מָגְלֶה		הָגְלוֹת
	מָמְצָא		הָמְצֵא

Praet. Sing.				
הָפְקַד	הָפְקְדָה	הָפְקַדְתָּ	הָפְקַדְתְּ	הָפְקַדְתִּי
הֻגַּשׁ	הֻגְּשָׁה	הֻגַּשְׁתָּ	—	—
הוּשַׁב	הוּשְׁבָה	הוּשַׁבְתָּ	—	—
הָאֳכַל	הָאָכְלָה	הָאֳכַלְתָּ	—	—
הוּסַב	הוּסַבָּה	הוּסַבּוֹתָ	הוּסַבּוֹת	—
הוּקַם	הוּקְמָה	הוּקַמְתָּ	הוּקַמְתְּ	—
הָגְלָה	הָגְלְתָה	הָגְלֵהתָ	הָגְלֵית	—
הָמְצָה	הָמְצְאָה	הָמְצֵאתָ	הָמְצֵית	—
Fut. Sing.				
אָפְקַד	תָּפְקַד	תָּפְקְדִי	יָפְקַד	תָּפְקַד
אֻגַּשׁ	תֻּגַּשׁ	תֻּגְּשִׁי	—	—
אוּשַׁב	תּוּשַׁב	תּוּשְׁבִי	—	—
אָאֳכַל	תָּאֳכַל	תָּאָכְלִי	—	—
אוּסַב	תּוּסַב	תּוּסַבִּי	—	—
אוּקַם	תּוּקַם	תּוּקְמִי	—	—
אָגְלֶה	תָּגְלֶה	תָּגְלִי	—	—
אָמְצָא	תָּמְצָא	תָּמְצְאִי	—	—

Carent
Imperativo.

Praet. Pl.

התפקדו	התפקדתם	התפקדתן	התפקדנו
—	—	—	—
—	—	—	—
—	—	—	—
הסתובבו	הסתובבתם	—	—
התקוממו	התקוממתם	—	—
התגלו	התגליתם	—	—
התמצאו	התמצאתם	—	—

Futur. Pl.

נתפקד	תתפקדו	תתפקדנה	—	—
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
נסתובב	תסתובבו	תסתובבנה	—	—
נתקומם	תתקוממו	תתקוממנה	—	—
נתגלה	תתגלו	תתגלינה	—	—
נתמצא	תתמצאו	תתמצאנה	—	—

Infinit.	Benoni Part.
התפקד	מתפקד
התנגש	מתנגש
התישב	מתישב
התאכל	מתאכל
הסתובב	מסתובב
התקומם	מתקומם
התגלות	מתגלה
התמצא	מתמצא

הִתְפַּקֵּד	הִתְפַּקְּדָה	הִתְפַּקַּדְתָּ	הִתְפַּקַּדְתְּ	הִתְפַּקַּדְתִּי
הִתְנַגֵּשׁ	——	——	——	——
הִתְיַשֵּׁב	——	——	——	——
הִתְאַכֵּל	——	——	——	——
הִסְתּוֹבֵב	הִסְתּוֹבְבָה	הִסְתּוֹבַבְתָּ	——	——
הִתְקוֹמֵם	הִתְקוֹמְמָה	הִתְקוֹמַמְתָּ	——	——
הִתְגַּלָּה	הִתְגַּלְּתָה	הִתְגַּלִּיתָ	הִתְגַּלִּית	——
הִתְמַצֵּא	הִתְמַצְּאָה	הִתְמַצֵּאתָ	הִתְמַצֵּאת	——

Fut. Sing.

אֶתְפַּקֵּד	תִּתְפַּקֵּד	תִּתְפַּקְּדִי	יִתְפַּקֵּד	תִּתְפַּקֵּד
אֶתְנַגֵּשׁ	——	——	——	——
אֶתְיַשֵּׁב	——	——	——	——
אֶתְאַכֵּל	——	——	——	——
אֶסְתּוֹבֵב	תִּסְתּוֹבֵב	תִּסְתּוֹבְבִי	——	——
אֶתְקוֹמֵם	תִּתְקוֹמֵם	תִּתְקוֹמְמִי	——	——
אֶתְגַּלֶּה	תִּתְגַּלֶּה	תִּתְגַּלִּי	——	——
אֶתְמַצֵּא	תִּתְמַצֵּא	תִּתְמַצְּאִי	——	——

Imp. Sing.		Plur.	
הִתְפַּקֵּד	הִתְפַּקְּדִי	הִתְפַּקְּדוּ	הִתְפַּקֵּדְנָה
הִתְנַגֵּשׁ	——	——	הִתְנַגֵּשְׁנָה
הִתְיַשֵּׁב	——	——	הִתְיַשֵּׁבְנָה
הִתְאַכֵּל	——	——	הִתְאַכֵּלְנָה
הִסְתּוֹבֵב	——	——	הִסְתּוֹבֵבְנָה
הִתְקוֹמֵם	——	——	הִתְקוֹמֵמְנָה
הִתְגַּלֵּה	הִתְגַּלִּי	הִתְגַּלּוּ	הִתְגַּלֶּינָה
הִתְמַצֵּא	הִתְמַצְּאִי	הִתְמַצְּאוּ	הִתְמַצֶּאנָה

Modvs vestigandi thematis.

§. 127. Quodvis Hebraeum thema tribus constat litteris radicalibus, quod ut in Lexico vestiges, abjicias a quavis dictione serviles litteras Affixorum & Praefixorum: quod superest, thema erit: ex. gr. אֶפְקוֹד deduces a פָּקַד. At si demtis servilibus thema inceperit a ו, pro eo praefigendum est Jod, nam nullum Verbum a ו incipit, uti מוֹשָׁב *sedes* fit a יָשַׁב *sedit*. Si vero ablatis servilibus, duae vel una radicalis supersit, addendae sunt secundum subjectas regulas litterae, quae scilicet indicant Verba imperfecta.

Abjice serviles, & tres si forte supersunt,
  Radicem thematis noveris esse tui.
Sin tantum remanere duas conspexeris, adde (I)
  Nun vel *Jod* capiti, vel dato (II) *Vau* medium;
Aut *He* postponas (III) aut *conduplicato secundam*,
  Nun vel *Thau* calci rite memento dare.
Vnica si remanet, servilibus ante remotis,
  Littera: quae radix, dic age, vocis erit?
Nun da principio (IV) vel *Jod* superaddito fronti,
  He tergo; radix inde petita venit.

(I°.) Vti אֶגַּשׁ a rad. נָגַשׁ *accessit*; הִצִּיב a יָצַב *statuit*, quod quidem Jod praefigendum est singulis fere Verbis habentibus צ medium. Duabus tantum vocibus קַח & נְתַע adjiciendum est ל a radicibus לָקַח *accepit*, & לָתַע *commoluit*.

(II.)

(II°) Vti קָמְתְּ a קוּם *surrexit*. Aliquando interponas *Jod*, uti רָרָה a rad. ריר *fluere*; vel *Nun*, uti חִנְטָה *triticum* a חָנַט *edidit*.

(III°) Ex. gr. גְּלוֹ a גָּלָה *migravit*; מְסִבָּה a סָבַב *circuivit*; נְתַתֶּם a נָתַן *dedit*; כָּרַתְּ a כָּרַת *exterminavit*.

(IV°) Vti יַךְ a rad. נָכָה in Hiphil *percussit*; בְּתוֹרָתוֹ a יָרָה *jecit*. De his Verbis in Cap. seq.

CAP. VI.

Verba utrinque Imperfecta.

§. 128. EST verborum genus, quae dicuntur utrinque imperfecta, eo quod concurrant in uno eodemque verbo littera Quiescens & Defectiva, aut duae Quiescentes. Quare eorum Conjugatio duplex est: ex. gr. נָזָה *aspersus est* ratione Nun pertinet ad Defectiva Phe Nun, ratione ה ad Quiescentia Lamed He; exempla peculiaria dabimus verborum hujusmodi maxime irregularium, uti in SS. Bibliis usuveniunt, in sequentibus Paragraphis.

* §. 129. Notandum vero verba incipientia a נ vel Jod non abjicere hasce radicales in Infinito & Imperativo Kal: sic ab יָרֵא *timuit* fit Infin. יְרוֹא *timere*: נָקָה *purus fuit*, Infin. נְקוֹה. Excipiuntur שְׂאֵת vel שֵׂאת *ferre*, שָׂא *fer*, a נָשָׂא *tulit*. Item צֵאת *exire*, צֵא *exi*, a יָצָא *exivit*.

§. 130.

§. 130. Conjugatio נָתַן *dedit*.

Praet. נָתַן , נָתְנָה , נָתַתָּ , נָתַתְּ , נָתַתִּי
נָתְנוּ נְתַתֶּם , נְתַתֶּן , נָתַנּוּ

Futur. יִתֵּן , תִּתֵּן , תִּתְּנִי , אֶתֵּן & cet.

Imper. תֵּן

Infin. תֵּת pro תֶּנֶת

§. 131. Conjugatio בּוֹא *venire*.

Praet. *Kal.* בָּא , בָּאָה , בָּאתָ , בָּאת , בָּאתִי
בָּאוּ , בָּאתֶם , בָּאנוּ & בָּנוּ

Fut. אָבֹא & אָבֹאָה , תָבֹא , תָבֹאִי & תְבֹאתִי , יָבֹא
נָבֹא , יָבֹאוּ & יָבֹאוּן , תָבֹאנָ & תָבֹאֶנָה

Imp. בּוֹא & בּוֹאָה , בּוֹאִי , בּוֹאוּ Infin. בּוֹא

Partic. בָּא , בָּאִים , בָּאָה , בָּאוֹת

Praet. *Hiphil* הֵבִיא & הֵבִיא , הֵבִיאָה , הֵבֵאתָ & הֲבִיאוֹתָ ,
הֵבֵאתִי & הֲבִיוֹתִי
הֵבִיאוּ , הֲבֵאתֶם & הֲבִיאֹתֶם , הֲבִיאֹנוּ

Fut. אָבִיא & אָבִי , יָבִיא & יָבֵא , תָבִיא & תָבֵא
נָבִיא , תָבִאוּ , יָבִיאוּ & יְבִיאוּן , תְּבִיאֶינָה

Imper. הָבִיא & הָבֵיא & הָבֵא , הָבִיאִי , הָבִיאוּ

Infin. הָבִיא & הָבִי [illegible]

Partic. מֵבִיא & מֵבִי , מְבִיאִים

Praet. *Hophal* הוּבָא , fem. הֻבָאת & הָבָאתָה & הוּבְאָה
יוּבָא .

יוּבָא , יוּבָאוּ Fut.

מוּבָא , מוּבָאִים , מוּבָאוֹת Partic.

132. Conjugatio נָטָה *tetendit*.

נָטָה , נָטְתָה , נָטִיתָ , נָטִיתִי , נָטוּ & נָטְיוּ Praet. Kal

תֵּט , יִטֶּה , יֵט , יֵט & יֵט 3. fem. תֵּט & תִּטֶּה Futur.

יִטּוּ , נְטֵה Plur. נְטֵה Imp. נְטוֹת Infin.

נֹטֶה Part. Benoni , נָטוּי Phaul , נְטוּיָה , נְטוּיוֹת

נִטָּה Praet. Niphal יִנָּטֶה Futur. , יִנָּטוּ

הִטָּה Praet. Hiphil , הִטִּיתִי , הִטּוּ , הִטִּיתֶם

אַטֶּה & אַט , תַּטֶּה & תַּט , יַטֶּה & יַט Plur. יַטּוּ Fut.

הַטֵּה Imper. & הַט , הַטִּי , הַטּוּ

הַטּוֹת Infin. Part. מַטֶּה , מַטִּים

§. 133. Conjugatio נָכָה *percussit*.

הִכָּה Praet. Hiphil , הִכִּיתָ , הִכֵּתִי & הִכִּיתִי , הִכּוּ , הִכִּיתֶם

אַכֶּה Fut. & אַךְ , תַּכֶּה , יַכֶּה & יַךְ fem. תַּךְ

נַכֶּה Plur. & נַךְ , יַכּוּ

הַךְ Imp. , הַכּוּ Infin. הַכֵּת , הַכּוֹת

מַכֶּה Partic. , מַכִּים , מַכָּה , מַכּוֹת

הֻכָּה Praet. Hophal , הוּכָּה , הֻכְּתָה , הֻכֵּיתִי Plur. הֻכּוּ

תֻּכּוּ Fut. , יֻכּוּ Part. מֻכֶּה , מֻכִּים fem. מֻכָּה

נַכֵּה Infin. Phiel

נֻכְּתָה 3. fem. Praet. Phual 3. plur. נֻכּוּ

§. 134. Conjugatio היה *fuit*, a quo Verbo non abnorme est alterum הוה *fuit*.

Praet. *Kal* היה , היתה , הית , היתי

Plur. היו , הייתם , היינו

Fut. אהיה & אהי , תהיה & תהי , יהיה & יהי

Plur. נהיא & נהי , תהיו , תהינה & תהיין

Imper. היה , היו

Infin. היה , הין , היה , היות , היות Part. היה

Praet. *Niphal* נהיה , נהיתה , נהיית , נהייתי

CAP. VIII.

Praefixa Verborum.

§. 135. Particula ש sumta ex אשר *qui, quae, quod* praefigitur Praeteritis, Futuris, & Participiis Verborum, & infigit daghes litterae sequenti, ut שגמלת *reddidisti*. Semel habet Patach in exemplo עד שקמתי *donec surrexi*. Consule §. 52. & 53.

§. 136. Particula ה sumta ex הוא *ille* praefigitur tantum Praeteritis & Participiis, & infigit etiam daghes, uti השמה *qui posuit*; nam saepe pro relativo adhibetur. Consule dicta in §. 54. num. II.

Affixa Verborum.

§. 137. Uti Nominibus affiguntur Pronomina,

na, ita & Verbis, & quidem eorum Activis tantum, & Infinitis Activis, & Passivis. Parum autem differunt Affixa Verborum ab illis Nominum, licet conveniant in themate: Ecce eorum exemplar:

Aff. m. 3. perf. Sing. נֵהוּ , וֵהוּ , נּוּ , וֹ , הוּ , וֹ *eum*
Plur. ים , מוֹ , ם , ם *eos*
Aff. f. 3. perf. Sing. נָּה , הָ , הָ *eam*
Plur. ן , ן , ן *eas*
Aff. m. 2. perf. Sing. ךָ , ךָ *te*
Plur. כֶם *vos*
Aff. f. 2. perf. Sing. ךְ *te*
Plur. כֶן *vos*
Aff. c. 1. perf. Sing. נִי , נִי , נִי , נִי *me*
Plur. נוּ , נוּ , נוּ *nos*

§. 138. Observa: I° Cum suffiguntur Verbis Affixa, primum Kamets mutatur in Sceva in toto Praeterito, Patach vero vel Sceva sub secunda radicali mutatur in Kamets ex regulis punctorum §. 41. & 42. Excipe Affixa כם & כן, ante quae manet Patach ex reg. §. 44. num. 1. Observa II° Temporis cujusque personas non admittere Affixa ejusdem personae, ne reciproca fiat significatio, ex. gr. *tu visitasti te*, & cet.

§. 139. Exempla Verbi cum Affixis sint I°

in Praet. Sing. פָּקַד, uti פְּקָדְךָ *visitavit te*, פְּקַדְכֶם *vos*. In Plur. פָּקְדוּ, פְּקָדוּךָ *visitaverunt te*, פְּקָדוּם *eos*. In foem. פָּקְדָה, mutatur ה in ת ex §. 67. num. 1., uti פְּקָדַתְךָ *illa visitavit te*, & cet. In 2. perf. foem. פָּקַדְתְּ additur Jod Affixis tamquam nota gen. foem. pronominis אַתְּי *tu* ex §. 61., uti פְּקַדְתִּיו *visitasti eum*, פְּקַדְתִּים *eos*. II° In Futuro Kolem mutatur in Sceva, & ante Affixa כֶם & כֶן mutatur in Kamets-Kateph, ex reg. §. 43., ut אֶפְקוֹד, אֶפְקְדֶנּוּ *visitabo eum*, & cet. III° Infinitum constructum, non absolutum, recipit Affixa, eodemque modo Imperativum, mutato Kolem in Sceva, & primo-Sceva in Kamets Kateph, uti a פְּקוֹד fit פָּקְדוֹ *visita eum*, & cet.; Si vero secunda radicalis sit gutturalis, signatur non Sceva simplici, sed composito, uti בָּחֳרִי (*bochori*) *eligere me*. IV° Participium praesens פוֹקֵד accipit Affixa non haec Verbalia, sed illa Nominum in §. 64., mutato Tsere in Sceva ex §. 43., & ante Affixa כֶם & cet. mutato Tsere in Segol, uti פוֹקְדוֹ *visitans eum*, פוֹקֶדְכֶם *vos*: Participium etiam Plur. פוֹקְדִים admittit Affixa item Nominum in §. 66., uti פוֹקְדָיו *visitantes eum*, & cet. Participium foem. פוֹקֶדֶת, non vero פוֹקְדָה, accipit Affixa Nominum; idem esto de ejus Plurali; & de Participio Phaul. Quae vero peculiaris punctorum mutatio eveniat in quibusdam Verbis ob Affixa, eam usu & in

Le-

Lexicis discere commodum erit.

Cap. VIII.

Particulae.

§. 140. Post Verba & Nomina sequuntur Particulae, quibus illa nectuntur. Hujusmodi sunt quatuor, *Praepositiones*, *Adverbia*, *Conjunctiones*, *Interjectiones*.

Praepositiones.

Aliae sunt Conjunctae, aliae Separatae. Conjunctae sunt בְּכְּלָם.

§. 141. Prima est בְּ, & valet *in*, *de*, *ad*, *cum*, *ob*, *super*, *contra*, *per*; uti בַּבָּשָׂר *de carne* Levit. 8. 32.; בֵּאלֹהֶיךָ *ad Deum tuum* Os. 12. 7.; בָּנוּ *nobiscum* Num. 12. 2.; בְּרָחֵל *ob Rachel* Gen. 29. 18.; בַּעְרָב *super Arabiam* Is. 21. 13.; יָדוֹ בַכֹּל *manus ejus contra omnes* Gen. 16. 12.; בַּיהוָה *per Dominum* Jos. 2. 12. Cum vero בְּ jungitur cum Infinitis vim Gerundii habet, & valet *cum*.

§. 142. Altera est כְּ & valet *sicut*; *circa*, cum de tempore, mensura, loco agitur; *certe*; *postquam*, cum jungitur Infinito; *post*, si addatur nominibus temporis, uti dierum, mensium, annorum; *quando*, & jungi solet cum שֶׁ, uti כְּשֶׁסָּכָל הֹלֵךְ *quando stultus graditur* Eccl.

10. 3.; *dum si*, *antequam*, *quum*. Demum cum repetitur כְּ, valet *sicut*, *sic*; *tam*, *quam*; *talis*, *qualis*; *tantus*, *quantus*.

§. 143. Tertia est לְ, quae valet *ad*; item *ab*, *de*, uti בָּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֶלְיוֹן *benedictus Abram a Deo Altissimo*; tum *ante* לְפֶתַח *ante portam*, לְעֵינַיִם *ante oculos*, לְפָנָיו *ante faciem ejus*; valet etiam *apud*, גָּדוֹל לַיְּהוּדִים *magnus apud Judaeos*; tum *circa*, *contra*, חָטָאנוּ לַיהוָה *peccavimus contra Dominum*; *coram* לַמֶּלֶךְ *coram Rege*; *cum*, *de*, *donec*, *erga*, &c: ex. gr. בֵּין מַיִם לָמָיִם *inter aquas & aquas*.

§. 144. Quarta est מִ cum Daghes, & valet *a*, *de*, *ex*, *prae*. Aliquando continet negationem; praefixa maxime verbis; uti 1. Sam. 8. 7. *Me spreverunt* מִמְּלֹךְ *a regnando super eos*, h. e. *ne regnem*. If. 23. 1. *Vastata est Tyrus* מִבַּיִת מִבּוֹא *a domo*, *ab introeundo*, h. e. *ne sit domus*, *ne introeatur*.

§. 145. Hisce adde ה suffixum, quod adscribitur nominibus sine accentu, & valet *in*, *versus*; uti שְׁאוֹלָה *in sepulcrum*. Vide §. 60. num. III.

§. 146. Separatae Praepositiones sunt אֶל *ad*, *in*, *cum*, *de*, *super*; עַד *usque ad*; עַל *supra*, *juxta* in Exod. 14. 9., *pro* in Levit. 4. 3., *propter* Thren. 5. 18., *eo quod* If. 53. 9., *coram* Zach. 6. 5.; אַחַר *post*; תַּחַת *sub*, *vice*, *infra*: quae quidem duae praepositiones assumunt Jod, si jun-

si jungantur cum Affixis, uti אַחֲרֶיךָ *post te*. נֶגֶד *coram*; בֵּין *inter*; בַּעֲבוּר *propter*; אֵת, quae vulgo Accusativum notat, adhibetur etiam pro praepositione *ab* Ezech. 6. 9., *ex* 1. Reg. 18. 32., *cum* Is. 40. 14., *ad* 1. Samuel. 30. 21., *adversus* Jer. 15. 11., *per* אֶת־יְהוָה *per Deum* Gen. 4. 1. Adhibetur etiam אֵת cum Dativo, uti אֶת־מִי *cui annuntiasti?* Job. 26. 4. Aliquando valet Pronomen *hic*, uti אֶת־הַדְּבָרִים nonne *haec sunt verba?* Zach. 7. 7.

§. 147. Quae vero sit propria praepositionum vis in singulis S. Scripturae locis, arcessenda ea est a versione tum Graecanica LXX-virali, tum Latina Vulgata, cujus judicio standum erit. De earum puncto vocali brevi, quia scilicet sunt in forma constructa, consule §. 45.

ADVERBIA.

§. 148. Praecipua sunt אֵין · אַיִן *non*, *neque*, *absque*, quae praeponuntur Nominibus & Participiis; אַל *ne*, *non* ante Futurum; לוֹא · לֹא *non* ante omnia tempora, excepto Imperativo; בַּל · בְּלִי · בִּלְתִּי *non*, *ne*, *nequaquam*, *absque*, *nisi*, *praeter*; פֶּן *ne forte* ante Futurum; Porro negantes לֹא, & אַיִן praepositae voci כּוֹל *omnis* exponendae sunt *nullus*, exempl. gr. לֹא יִקַּח הַכּוֹל *non sumet omnia* i.e. *nihil*. Ps. 49.

§. 149.

§. 149. Inter alia Adverbia maxime notanda sunt אָז *tunc*, cujus usus est convertere Futurum in Praeteritum. עוֹד *amplius*, *porro*, *iterum*. טֶרֶם *nondum*, *antequam*. עַתָּה *nunc*, *omnino*, *itaque*. הֵן, הִנֵּה *ecce*, *si?* אוּלַי *fortasse*. פֶּתַע. פִּתְאֹם. רֶגַע *subito*. לְבַד *seorsum*. כֵּן *sic*, *certe*. הֲלוֹם. הֵנָּה. פֹּה *hic*, *huc*. שָׁם *ibi*, *illuc*. אַיֵּה *ubi?* הֲלֹא *annon*, *nonne?* אֵי *ubi? quomodo?* כֹּה *sic*. מַדּוּעַ *quare?* מָתַי *quando?* אִם *si*.

CONJUNCTIONES.

§. 150. Potissimae sunt כִּי *quia; tantum* Is. 39. 8.; *ut* Job. 6. 11.; *quando* uti Gen. 4. 12. כִּי *quando coles terram, non addet dare fructum suum tibi*; item *quamvis* Is. 12. 1.; *num* Is. 29. 16. כִּי־אִם *verum*. גַּם *etiam*, גַּם־כִּי *etiamsi*. אוֹ *aut*, *sive*.

§. 151. וְ *&*; *nam*, uti Is. 64. 5. *ecce iratus es*, וַנֶּחֱטָא *nam peccavimus*; item valet *sed* Job. 4. 2.; *uti* Prov. 16. 28.; *idcirco* Gen. 37. 4. וַיִּשְׂנְאוּ *idcirco oderunt eum Joseph fratres*; valet etiam *vel*, uti Exod. 21. 17. *maledicens patri suo*, וְאִמּוֹ *vel matri suae*, quem locum ita redditur Matth. 15. 4. κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα: saepe valet *si*, ut Exod. 3. 13. וְאָמְרוּ־לִי *si dicent mihi*, *quod est nomen ejus*: demum valet *sic* Prov. 10. 25.

INTERJECTIONES.

§. 152. Sunt prae ceteris נָא , אָנָּא , בִּי *quaeſo*, *rogo*; הָבוּ הָבָה *age*, *agite*; אָמֵן *certe*; אוֹי , הוֹי *o*, *bei*, *beu*, *beus*, *vae*; אֲהָהּ , הָהּ *ah*; אִי , אַלְלַי *bei*, *vae*; הֶאָח *euge*, לוּא , לוּ *utinam*; אַחֲלַי , אַחֲלֵי *utinam*; חָלִילָה *abſit*.

CAP. IX.

Syntaxis Hebraica, & Idiotiſmi.

SYNTAXIS NOMINVM.

§. 153. EAdem praepoſitio vel articulus adjungitur duobus appoſitis Subſtantivis, ex. gr. אֶל־עַבְדִּי אֶל־דָּוִד II. Reg. 7. 5. *ad ſervum meum ad David*; & ibid. v. 23. מִי כְּעַמְּךָ כְּיִשְׂרָאֵל *quis ut populus tuus ut Iſrael?*

§. 154. Subſtantivum eleganter praeponi ſolet Adjectivo, Participio, & Pronomini: id quod ſolemne eſt ceteris linguis: exempl. gr. בֵּן חָכָם יְשַׂמַּח אָב *filius ſapiens laetificat patrem* Prov. 15. 20.

§. 155. Nomina auctoritatis amant Pluralem numerum cum Singulari Adjectivo, Verbo, & cet., nempe בַּעַל , אֱלֹהִים , אָדוֹן: ex. gr. אֲדֹנִים קָשֶׁה *dominatores durus*. Item nomina excellentiae, & collectiva: exempl. gr. חָכְמוֹת בָּנְתָה *ſapientiae aedificavit ſibi domum*

Prov.

Prov. 9. 1. וַיֹּאמֶר בְּנֵי גָד *& dixit filii Gad* Num. 32. 25.

§. 156. Pro Adjectivo utuntur Hebraei Adverbiis, uti דָּם חִנָּם *sanguis immerito* h. e. *innocens* I. Reg. 25. 31. Vel utuntur alio Substantivo cum Praefixorum uno בְּכֻלָּם, ex. gr. כָּל־חַיְתוֹ בַּיָּעַר *omnes bestiae in sylva* h. e. *sylvestres* Is. 56. 9.; אַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה *vigilia in nocte* h. e. *nocturna.* Ps. 90. 4. Vtuntur etiam duobus Substantivis, quorum unum vel alterum patiatur formam constructam, exempl. gr. אַדְמַת קֹדֶשׁ *terra sanctitatis* h. e. *sancta* Ex. 3. 5.; אַשְׁרֵי הָאִישׁ *beatitudines viri*, h. e. *beatus vir* Ps. 1. 1.

§. 157. Post duo Substantiva diversi casus Adjectivum concordare solet cum ultimo eorum vel cum priore regente; uti I. Reg. 2. 4. קֶשֶׁת גִּבֹּרִים חַתִּים *arcus fortium confractorum* pro חַתָּה *confractus*. Nomina Verbalia regunt casum Verbi pro Genitivo, uti Isaiae 11. 9. דֵּעָה אֶת־יְהוָה *cognitio Dominum* pro *Domini*.

§. 158. Pro distributivis Adjectivis repetunt Hebraei Substantivum, uti גּוֹי גּוֹי *natio, natio*, מַטֶּה מַטֶּה *tribus tribus* h. e. *singulae tribus*, *nationes*. Verum si intercedat וְ, varius sensus notatur, uti Ps. 12. 3. בְּלֵב וָלֵב יְדַבֵּרוּ *in corde & corde loquuntur* h. e. duplici corde, quorum unum in ore, alterum in pectore.

Syn-

Syntaxis Comparativorum, et Superlativorum.

§. 159. Pro Comparativis Hebraei utuntur praepositione מִן vel ejus praefixo מ (quod infigit daghes sequenti litterae, quae si non est daghessabilis, scribitur מֵ): exempli gratia טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד *boni duo prae uno*; טוֹבָה חָכְמָה מִפְּנִינִים *bona sapientia prae margaritis*; לְבֶן מֵחָלָב *candidus prae lacte*.

§. 160. Superlativa fiunt I° addito adverbio מְאֹד *valde*, uti טוֹב מְאֹד *bonus valde* h. e. *optimus*. II° Addita positivis praepositione בְּ, uti קָטֹן בַּגּוֹיִם *parvulus in nationibus* h. e. minimus nationum: ita & Lucas c. 1. v. 28. *benedicta tu in mulieribus* h. e. maxime mulierum benedicta. III° Positivis addito nomine Dei יָהּ, אֵל, אֱלֹהִים, יְהוָה ex. gr. הַרְרֵי אֵל *montes Dei* h. e. altissimi: תַּרְדֵּמַת יְהוָה *somnus Dei* h. e. valde profundus: אַרְזֵי אֵל *cedri Dei* h. e. procerissimae: אֶרֶץ מַאְפֵּלְיָה *terra tenebrarum Dei*: שַׁלְהֶבֶתְיָה *flamma Dei* h. e. ardentissima. IV° Repetendo idem Substantivum, quorum prius sit constructum, exempli gratia עֶבֶד עֲבָדִים *servus servorum* h. e. vilior servis: שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם *Coeli Coelorum*, h. e. altissimi Coeli: קֹדֶשׁ קָדָשִׁים *Sanctus Sanctorum*: item אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים *Deus Deorum* h. e. maximus. V° Repetendo ipsum Adjectivum, uti טוֹב טוֹב *bo-*

nus bonus, רַע רַע *malus malus*. VI° Jungendo Pronomen & Substantivum, uti אֲנִי תְפִלָּה *ego oratio* h. e. valde orans: אֲנִי שָׁלוֹם *ego pax*: חֲמֻדוֹת אַתָּה *desideria tu es*. Sic *ille benedictio*, *veritas*, *justitia* h. e. *justissimus*. VII° Adhibent demum כָּל־ *omnis* pro *summo* & praestantissimo; uti Ps. 39. 6. כָּל־הֶבֶל *omnis vanitas* (h. e. summa) *omnis homo vivens*: & Eccl. 12. 13. *Deum time*, *& mandata ejus serva*, nam hoc est כָּל־הָאָדָם *omnis homo* h. e. praestantissimus.

Syntaxis Relativi אֲשֶׁר, et Pronominum.

§. 161. Relativum absolute ponitur, ejusque casum designat Pronomen Affixum, ex. gr. דֶּרֶךְ אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ עָלֶיהָ *via*, *quam ego ivi per eam* h. e. per quam. אִישׁ אֲשֶׁר נָתַתִּי לוֹ *vir cui donavi ei* h. e. cui ei. Interdum post Relativum additur particula שָׁם *ibi*, ut Ezech. 34. 12. *eruam eas ex omnibus locis* . . . . . . אֲשֶׁר־נָפוֹצוּ שָׁם *quibus dispersae fuerunt illic*.

§. 162. Nonnunquam omittitur Relativum, ut Ps. 18. 44. *Populus* לֹא־יָדַעְתִּי *non cognovi* (h. e. *quem* non cognovi) *servivit mibi*. Aliquando Relativum & Substantivum antecedens desiderantur, ut, 1. Paral. 15. 12. *afferetis arcam* אֶל־הֲכִינוֹתִי לוֹ *ad paravi ei* h. e. ad *locum quem* paravi ei.

§. 163.

§. 163. Pronomina eleganter in Dativo casu adduntur nominibus & verbis: ut Os. 8. 9. פֶּרֶא בּוֹדֵד לוֹ *onager solitarius sibi*. Et Gen. 22. 2. לֶךְ־לְךָ *vade tibi*.

Syntaxis Verborum.

§. 164. Verbum ut plurimum postponitur Nominativo, uti: *Creavit Deus coelum & terram*. *Dixit Dominus Domino meo*. Nomina vero collectiva singularia, uti *populus*, *civitas*, adhibent Verbum plurale, uti Ps. 68. 11. חַיָּתְךָ יָשְׁבוּ־בָהּ *animal tuum habitabunt in ea*.

§. 165. Hebraei utuntur pro verbo הָיָה *fuit* irregularibus hisce verbis ישׁה vel יֵשׁ *est*, *sunt*; tum Chaldaico אִית *est*, *sunt*; quae quidem aptantur omnibus personis & numeris cum suis Affixis, numquam vero inflectuntur: exempla vide in Lexico. Interdum in Hebraica orationis Syntaxi desiderantur hujusmodi verba, uti Gen. 13. 5. כָּל־אֲשֶׁר לוֹ *omne quod ei* h. e. erat ei.

§. 166. Verba dissident a Nominativo vel numero, ut Gen. 1. 14. יְהִי מְאוֹרוֹת *sit luminaria*; vel genere, ut הֵבִיא שִׁפְחָתְךָ *attulit ancilla tua*, pro הֵבִיאָה 1. Reg. 25. 27. Cum vero Verbum nullo regitur Nominativo, effertur impersonaliter, uti וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא *&* *dicetur in die illa* Is. 25. 9.

§. 167.

§. 167. Hebraea Verba tempore praesenti carent, ejusque vicem supplet Participium & Pronomen, uti אַתְּ אֹמֵר *tu dicens es* h. e. dicis, הוּא יוֹדֵעַ *ille sciens*. Idem esto de tempore praet. imperfecti. Aliquando ipsum Futurum, vel Praeteritum explicat tempus praesens; id quod sensus ipse orationis indicat; uti If. 6. 2.

§. 168. Carent Hebraei tertia persona Imperativi, eamque mutuantur a tertia Futuri cum suis characteristicis. Cum vero imperare debent ne aliquid fiat, non utuntur Imperativo, sed Futuro cum particulis אַל vel לֹא, uti apud Latinos: *ne feceris*, *ne dixeris*. Item convertunt Futurum in Praeteritum ope *Vau* conversivi, de quo §. 76.

§. 169. Frequentior est apud Hebraeos usus Infiniti absoluti, quod Latini *Infinitum Historicum* dicunt, cum nempe gravis aliqua res vel subitanea sit exprimenda; uti *fugere omnes* & cet.. Et quidem Infinitum ejusmodi Praesenti vel Praeterito tempore explicandum erit. exempla habes Exod. 20. 8. Deuter. 5. 12. Lev. 2. 6. & 6. 7. Exod. 8. 11. If. 5. 5.

§. 170. Saepe addunt Hebraei Verbis haec alia כִּלָּה, הֵיטִיב, מִהֵר, יָסַף, שׁוּב, הָלַךְ, הִשְׁכִּים, הִגְדִּיל, הִקְרִיב, הִרְבָּה & cet. scilicet *ivit*, *addidit*, *coepit*, & cet. quae explicanda sunt veluti adverbia *continuo*, *rursus*, *cito*, *bene*,

ne, *satis*, *multum*, *prope*: ex. gr. וַיּוֹסֶף וַיִּקַּח אִשָּׁה *& addidit & accepit uxorem* h. e. continuo accepit aliam uxorem. Vide loca Deuter. 1. 43., 2. 16. Os. 1. 6., 5. 11., 9. 9. Ps. 71. 20. Gen. 12. 9., 11. 8., 10. 24., 18. 20. & alibi.

§. 171. Elegantiae caussa, & ad addendam vim praeponunt Verbis suum ipsorum Infinitum, ut יָדֹעַ תֵּדַע *sciendo scias*; לֹא מוֹת תָּמוּת *non moriendo morieris*; אָכֹל תֹּאכַל *comedendo comedes*.

§. 172. Particula אִם *si* addita Verbis in juramento saepe negandi habet vim, uti 1. Reg. 17. 1. *Vivit Dominus* אִם *si erit ros vel pluvia* h. e. quod non erit. Ps. 95. 11. *Quibus juravi in ira mea* אִם *si introibunt in requiem meam* h. e. quod non introibunt. Cum vero אִם *si* suffigitur לֹא *non*, tum phrasis universa continet affirmationem. Itaque sola particula אִם valet *quod non*, at אִם לֹא valet tantum *quod*. Vide Gen. 14. 23., 21. 23., 1. Reg. 3. 14. Ps. 89. 36., 132. 2. 3. Is. 14. 24. & cet.

§. 173. Demum Verba regunt res & personas vel more Latinorum sine particulis, vel cum hisce particulis אֵת, עַל, אֶל, לְ, בְּ: hac de re consule Lexicum.

CAP.

CAP. X.

Poësis Hebraica.

§. 174. **V**Iva admodum est dictio Poëtica Hebraeorum canticorum; eaque nascitur ex varietate personarum, quae interloquuntur, & ex varietate temporum & numerorum; nunc enim a Futuro ad Praeteritum, nunc a Praeterito ad Imperativum, ad Infinitum, ad Participium, & a Singulari ad Plurale eleganter transit oratio. Exempla habes in Psalmis, ubi metrum syllabarum nullum observatur, dictio vero Poëtica mirabilis.

§. 175. Rabbini Rhythmum invexerunt ad instar Italicorum versuum: eum חָרֶז *torquem* appellant, unde שִׁיר חֲרוּזִי *Carmen Rhythmicum* nomen accepit. Duplicis autem est generis, I° cum duae litterae duoque puncta concordant in extremis versibus, uti בֶּרֶךְ *genu*, דֶּרֶךְ *via*. II° cum tres consonae, tresque vocales similiter cadunt, ut דְּבָרִים *verba*, גְּבָרִים *viri*: ejusmodi Rhythmus ob paucitatem harum vocum non admodum frequens est. Nosse autem oportet, litteras & vocales licet diversas, sono tamen & pronuntiatione similes in Rhythmi modis usurpari, uti רָא, רָה, אָה, עָה & cet.

§. 176. Porro Rhythmus sic solet usurpari. I° Ut singulae versuum clausulae similiter ca-

cadant in toto cantico, quod proprie *carmen Rhythmicum* nuncupant. Vel II° ut bini quique versus peculiari Rhythmo claudantur. Vel III° ut in quaternis versibus primus cum tertio conveniat, secundus cum quarto. Vel IV° ut in versibus octonis primus, secundus, & tertius respondeat quinto, sexto, & septimo; quartus vero octavo: hujusque generis carmen dicitur שִׁיר מְחֻלָּק *carmen divisum*. Buxtorfius ita Rhythmum pangit, ut duas ultimas syllabas repetat, ut in subjecto exemplo, ad Echus instar. Voces autem Rhythmicas haurias ex Lexico, quarum paucas habes supra in Catalogis post §. 46.

§. 177. Demum versus singuli quinis, aut senis, vel septenis pedibus dissyllabis constare possunt, ita tamen ut in paribus syllabis sit longa vocalis quoad fieri potest, quo accentum & elegantiam Italorum versuum imitentur: in ultimo vero pede sit utraque syllaba longa, ut in hoc exemplo triplicis Rhythmi:

הַלְלוּ עֲדֵי עוֹלָם יְהוָה כָּל־ הַנְּעָרִים נְעָרִים׃

Laudate in saecula Dominum omnes pueri,

כִּי הֲדַר גְּאוֹנוֹ וְיָפְיוֹ בַּשָּׁמַיִם יָמִים

Quoniam gloria majestatis ejus & pulcritudo ejus in caelis;

וּבָאָרֶץ רַבּוֹת מְאֹד לָכֶם הַבְּרָכוֹת רָכוֹת

Verum in terra plurima (ab eo) vobis beneficia.

CAP. XI.

Numeri Hebraeorum.

NUMERATIO PER LITTERAS.

Millen.	Centen.	Decades	Monades
א̇ 1000.	ק 100.	י 10.	א 1.
ב̇ 2000.	ר 200.	כ 20.	ב 2.
ג̇ 3000.	ש 300.	ל 30.	ג 3.
ד̇ 4000.	ת 400.	מ 40.	ד 4.
ה̇ 5000.	ך 500.	נ 50.	ה 5.
ו̇ 6000.	ם 600.	ס 60.	ו 6.
ז̇ 7000.	ן 700.	ע 70.	ז 7.
ח̇ 8000.	ף 800.	פ 80.	ח 8.
ט̇ 9000.	ץ 900.	צ 90.	ט 9.

§. 178. Alii numeri, cum per litteras tantum fit numeratio, componuntur adjiciendo Monadicum numerum Denariis, Centen. & Millen., uti יא 11., כא 21., קא 101., אא vel א̇א 1001., & fic deinceps. Verum Hebraei pro numero יה 15. ufurpant טו, ne nomen Divinum יה quodammodo profanetur.

NUMERATIO PER NOMINA.

§. 179. Numeri Hebraeorum alii funt Cardi-

dinales, alii Ordinales. Et primum quidem Cardinales appositos vide in hac tabella, Masculinos & Femininos; Absolutos & Constructos.

NVMERI CARDINALES AB I. AD IO.

Fem. Constructi	Fem. Absoluti	Masc. Constructi	Masc. Absoluti	
אַחַת	אַחַת	אַחַד	אֶחָד	1.
שְׁתֵּי	שְׁתַּיִם	שְׁנֵי	שְׁנַיִם	2.
שְׁלֹשׁ	שָׁלֹשׁ	שְׁלֹשֶׁת	שְׁלֹשָׁה	3.
אַרְבַּע	אַרְבַּע	אַרְבַּעַת	אַרְבָּעָה	4.
חֲמֵשׁ	חָמֵשׁ	חֲמֵשֶׁת	חֲמִשָּׁה	5.
שֵׁשׁ	שֵׁשׁ	שֵׁשֶׁת	שִׁשָּׁה	6.
שְׁבַע	שֶׁבַע	שִׁבְעַת	שִׁבְעָה	7.
שְׁמֹנֶת	שְׁמוֹנֶה	שְׁמֹנַת	שְׁמוֹנָה	8.
תְּשַׁע	תֵּשַׁע	תִּשְׁעַת	תִּשְׁעָה	9.
עֶשֶׂר	עֶשֶׂר	עֲשֶׂרֶת	עֲשָׂרָה	10.

§. 180. Adnota I° numeros hosce a *tribus* ad *decem* usque, masculinos quidem habere terminationem femininam; contra vero femininos masculinam. II° carere singulos plurali, quare dices ex. gr. חָמֵשׁ שָׁנִים *quinque anni* III° Cum vero adhibent pluralem, valent decuplum, & cum singulari substantivo conjunguntur; uti חָמֵשׁ *quinque*, חֲמִשִּׁים שָׁנָה *quin-*

P 2 *qua-*

quaginta annus, pro *anni*. Horum decuplorum exemplar habes post hanc sequentem tabulam.

Numeri Cardinales ab 11. ad 19.

§. 181. In hac numeratione minores numeri majoribus praeponuntur, uti exempla demonstrant: & quidem feminini minores semper praeponuntur ac si essent in regimine; quoad masculinos vero, tantum primus & secundus praefiguntur in regimine, ceteri autem absoluti.

Fem.	Masc.	
אַחַת vel עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה	אַחַד vel עַשְׁתֵּי עָשָׂר	11.
שְׁתֵּים vel שְׁתֵּי עֶשְׂרֵה	שְׁנֵים vel שְׁנֵי עָשָׂר	12.
שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה	שְׁלֹשָׁה עָשָׂר	13.
אַרְבַּע עֶשְׂרֵה	אַרְבָּעָה עָשָׂר	14.
חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה	חֲמִשָּׁה עָשָׂר	15.
שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה	שִׁשָּׁה עָשָׂר	16.
שְׁבַע עֶשְׂרֵה	שִׁבְעָה עָשָׂר	17.
שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה	שְׁמֹנָה עָשָׂר	18.
תְּשַׁע עֶשְׂרֵה	תִּשְׁעָה עָשָׂר	19.

NVMERI CARDINALES RELIQVI.

§. 182. Sunt omnes communis generis in infinitum.

10. עֶשְׂרִים , 30. שְׁלֹשִׁים , 40. אַרְבָּעִים

50. חֲמִשִּׁים , 60. שִׁשִּׁים , 70. שִׁבְעִים

80. שְׁמוֹנִים , 90. תִּשְׁעִים , 100. מֵאָה

200. מָאתַיִם , pluries 100. מֵאוֹת , 1000. אֶלֶף

2000. אַלְפַּיִם , pluries 1000. אֲלָפִים ,

10000. רְבָבָה vel רִבּוֹא vel רִבּוֹ

bis 10000. רִבּוֹתַיִם , pluries 10000. רְבָבוֹת vel רִבֹּאוֹת

NVMERI ORDINALES.

§. 183. Sunt duplicis generis, masc. & fem.

I. Masc. רִאשׁוֹן , II. שֵׁנִי , III. שְׁלִישִׁי , IV. רְבִיעִי

V. חֲמִישִׁי , VI. שִׁשִּׁי , VII. שְׁבִיעִי

VIII. שְׁמִינִי , IX. תְּשִׁיעִי , X. עֲשִׂירִי

I. Fem. רִאשׁוֹנָה , II. שֵׁנִית , III. שְׁלִישִׁית

Ceteri feminini numeri fiunt ab ipsis masculinis addito ת, ut in allatis exemplis. Hi fem. numeri Verbis conjuncti vicem gerunt Adverbii, ut Zach. c. 4. 12. *& respondi* שֵׁנִית *secundo*.

§. 184.

§. 184. Vltra decem, Ordinalis numeri vicem fungitur numerus Cardinalis; uti אחד עשר *undecim* & *undecimus*, עשרים *viginti* & *vicesimus*; atque ita deinceps.

INDEX

In

GRAMMATICAE HEBRAICAE.

FINIS.

EXERCITATIO
IN BIBLICA
DE JESV CHRISTO
VATICINIA
APPOSITIS VERSIONIBVS
Graecanica LXXvirali

Et Latina Xantis Pagnini

AVCTORE

JANVARIO RADENTE

Hebr. Ling. Interprete.

ANNO MDCCLXVIII.

ORBIS CONDITUS

Gen. Cap. I.

1. בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת
2. הָאָרֶץ׃ וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ וְחֹשֶׁךְ
עַל־פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי
3. הַמָּיִם׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי־אוֹר וַיְהִי־אוֹר׃
4. וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־הָאוֹר כִּי־טוֹב וַיַּבְדֵּל
5. אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ׃ וַיִּקְרָא
אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לָיְלָה וַיְהִי־
6. עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם אֶחָד׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם וִיהִי מַבְדִּיל בֵּין מַיִם
7. לָמָיִם׃ וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־הָרָקִיעַ וַיַּבְדֵּל
בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לָרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם
8. אֲשֶׁר מֵעַל לָרָקִיעַ וַיְהִי־כֵן׃ וַיִּקְרָא אֱלֹהִים
לָרָקִיעַ שָׁמָיִם וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי׃
9. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקָּווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם

אֶל

1. In Principio creavit Deus Coelos, & Terram. 2. Et terra erat solitudo & inanitas: & caligo super facies abyssi: & spiritus Dei motabat se super facies aquarum. 3. Et dixit Deus: Sit lux. Et fuit lux. 4. Et vidit Deus lucem quod bona: & divisit Deus inter lucem, & inter tenebras. 5. Et vocavit Deus lucem Diem, & tenebras vocavit Noctem. Et fuit vespera, & fuit mane, dies unus. 6. Et dixit Deus: Sit expansio in medio aquarum, et sit dividens inter aquas

ad

1. Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν.

2. Ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος, καὶ ἀκατασκεύαστος. καὶ σκότος ἐπάνω τῆς Ἀβύσσου. καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος.

3. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς γενηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς.

4. Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὸ φῶς, ὅτι καλόν. καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους.

5. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ φῶς Ἡμέραν, καὶ τὸ σκότος ἐκάλεσε Νύκτα καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα μία.

6. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος. καὶ ἔστω διαχώριζον ἀνὰ μέσον ὕδατος, καὶ ὕδατος, καὶ ἐγένετο οὕτως.

7. Καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος, ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερεώματος, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος.

8. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα Οὐρανὸν, καὶ εἶδεν ὁ θεὸς, ὅτι καλόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα δευτέρα.

9. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ

ad aquas. 7. Et fecit Deus expansionem, & divisit inter aquas, quae subter expansionem, et inter aquas, quae super expansionem. Et fuit ita. 8. Et vocavit Deus expansionem, Coelos: & fuit vespera, & fuit mane dies secundus. 9. Et dixit Deus: congregentur aquae de sub Coelis

אֶל־מָקוֹם אֶחָד וְתֵרָאֶה הַיַּבָּשָׁה וַיְהִי־כֵן׃

10. וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבָּשָׁה אֶרֶץ וּלְמִקְוֵה הַמַּיִם

11. קָרָא יַמִּים וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע
עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בוֹ עַל־

12. הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן׃ וַתּוֹצֵא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב
מַזְרִיעַ זֶרַע לְמִינֵהוּ וְעֵץ עֹשֶׂה־פְּרִי אֲשֶׁר
זַרְעוֹ־בוֹ לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃

13. וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי׃ וַיֹּאמֶר

14. אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֹת בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל
בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלָּיְלָה וְהָיוּ לְאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים

15. וּלְיָמִים וְשָׁנִים׃ וְהָיוּ לִמְאוֹרֹת בִּרְקִיעַ הַשָּׁמַיִם

16. לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ וַיְהִי־כֵן׃ וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים
אֶת־שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים אֶת־הַמָּאוֹר הַגָּדֹל

לם

ad locum unum, & appareat arida. Et fuit ita. 10. Et vocavit Deus aridam Terram; & congregationem aquarum appellavit Maria. Et vidit Deus quod bonum. 11. Et dixit Deus: germinet terra germen, herbam seminificantem semen, & arborem fructus facientem fructum speciei suae, cujus semen ejus in ea super terram. Et fuit ita. 12. Et protulit terra germen, herbam seminificantem semen in specie sua, & arborem facientem fructum, cujus semen, in ea in specie sua. Et vidit Deus quod bonum. 13. Et fuit vespera, & fuit mane dies tertius. 14. Et dixit Deus: sint luminaria in expansione coelorum ad dividendum inter diem, & inter noctem, & sint in signa, & tempora, & dies, & annos: 15. Et sint in luminaria in expansione coelorum ad illuminandum super terram. Et fuit ita. 16. Et fecit Deus duo luminaria magna: luminare majus [illegible]

ad

εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ὀφθήτω ἡ ξηρά. καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, καὶ ὤφθη ἡ ξηρά.

10. Καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν, Γῆν. καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσε Θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.

11. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, Βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος, καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐγένετο οὕτως.

12. Καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου σπεῖρον σπέρμα κατὰ γένος, καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν.

13. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ ἡμέρα τρίτη.

14. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ εἰς φαῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς, τοῦ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτός. καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα, καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας, καὶ εἰς ἐνιαυτούς.

15. Καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο οὕτως.

16. Καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους. τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν

εἰς

לְמֶמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת הַמָּאוֹר הַקָּטֹן לְמֶמְשֶׁלֶת
17. הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים׃ וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים
18. בִּרְקִיעַ הַשָּׁמָיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ׃ וְלִמְשֹׁל
בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלְהַבְדִּיל בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ
19. וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי
20. בֹקֶר יוֹם רְבִיעִי׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ
הַמַּיִם שֶׁרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל־הָאָרֶץ
21. עַל־פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמָיִם׃ וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
אֶת־הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל־נֶפֶשׁ הַחַיָּה
הָרֹמֶשֶׂת אֲשֶׁר שָׁרְצוּ הַמַּיִם לְמִינֵהֶם וְאֵת
כָּל־עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃
22. וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ
אֶת־הַמַּיִם בַּיַּמִּים וְהָעוֹף יִרֶב בָּאָרֶץ׃
23. וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם חֲמִישִׁי׃ וַיֹּאמֶר
אֱל

ad dominium diei, & luminare minus ad dominium noctis, & stellas. 17. Et posuit eas Deus in expansione coeli ad illuminandum super terram. 18. Et ad dominandum in diem & in noctem, & ad dividendum inter lucem, & inter tenebras. Et vidit Deus quod bonum. 19. Et fuit vespera, & fuit mane dies quartus. 20. Et dixit Deus: reptificent aquae reptile animae viventis; & volatile volet super terram super facies expansionis coelorum. 21. Et creavit Deus cetos magnos, & omnem animam viventem repentem, quam repere fecerunt aquae in specie sua, & omne volatile alatum in specie sua. Et vidit Deus quod bonum. 22. Et benedixit eis Deus, di-

εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν φωςῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτὸς, καὶ τοὺς ἀςέρας.

17. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν τῷ ςερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥςε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς.

18. Καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας, καὶ τῆς νυκτὸς, καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν.

19. Καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα τετάρτη.

20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ ςερέωμα τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐγένετο οὕτως.

21. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ κήτη τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζώων ἑρπετῶν, ἃ ἐξήγαγε τὰ ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν, καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλά.

22. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὰ ὁ Θεὸς, λέγων, Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θαλάσσαις. καὶ τὰ πετεινὰ πληθυνέσθωσαν ἐπὶ τῆς γῆς.

23. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα πέμπτη.

24. Καὶ εἶπεν

ὁ Θε-

dicendo: crefcite, & multiplicamini, & replete aquas in maribus: & volatile multiplicet fe in terra. 23. Et fuit vefpera, & fuit mane dies quintus. 24. Et dixit

Deus:

24\. אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ בְּהֵמָה
וָרֶמֶשׂ וְחַיְתוֹ־אֶרֶץ לְמִינָהּ וַיְהִי־כֵן׃
25\. וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־חַיַּת הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְאֶת־
הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְאֵת כָּל־רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה
26\. לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ וְיִרְדּוּ
בִדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־
הָאָרֶץ וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ׃
27\. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים
בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם׃
28\. וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ
וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְכִבְשֻׁהָ וּרְדוּ בִּדְגַת
הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל־חַיָּה הָרֹמֶשֶׂת עַל־
29\. הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם
אֶת־כָּל־עֵשֶׂב זֹרֵעַ זֶרַע אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי כָל־
הא

Deus: Producat terra animam viventem ad ſpeciem ſuam, jumentum & reptile & feram terrae ſecundum ſpeciem ſuam; Et fuit ita. 25. Et fecit Deus feram terrae ſecundum ſpeciem ſuam, & jumentum ſecundum ſpeciem ſuam, & omne reptile terrae ad ſpeciem ſuam. Et vidit Deus quod bonum. 26. Et dixit Deus: faciamus hominem in imagine noſtra, ſecundum ſimilitudinem noſtram, & dominentur in piſces maris, & in volatile coeli, & in jumentum, & in omnem terram, & in omne reptile reptans ſuper terram. 27. Et creavit Deus hominem in imagine ſua; in imagine Dei creavit illum: maſculum & feminam creavit eos. 28. Et benedixit eis Deus, & di-

ὁ Θεὸς, Ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος. τετράποδα, καὶ ἑρπετὰ καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος. καὶ ἐγένετο οὕτως.

25. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ τὰ κτήνη κατὰ γένος αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλά.

26. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, Ποιήσωμεν Ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν. καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

27. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ, ἐποίησεν αὐτόν. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.

28. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς, λέγων, Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς. καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

29. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, Ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπόριμον σπεῖρον σπέρμα, ὅ ἐστιν ἐπάνω πάσης

& dixit ad eos Deus: crescite, & multiplicate vos, & replete terram, & subjicite eam: & dominamini in pisces maris, & in volatile coeli, & in omnem bestiam reptantem super terram. 29. Et dixit Deus: ecce dedi vobis omnem herbam seminificantem semen, quae in superficie omnis

הָאָרֶץ וְאֶת־כָּל־הָעֵץ אֲשֶׁר־בּוֹ פְרִי־עֵץ
זֹרֵעַ זָרַע לָכֶם יִהְיֶה לְאָכְלָה׃ 30. וּלְכָל־חַיַּת
הָאָרֶץ וּלְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכֹל רוֹמֵשׂ
עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת־כָּל־
יֶרֶק עֵשֶׂב לְאָכְלָה וַיְהִי־כֵן׃ 31. וַיַּרְא
אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה־
טוֹב מְאֹד וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם הַשִּׁשִּׁי׃

terrae; & omnem arborem, in qua fructus arboris feminificans femen, vobis erit in efcam. 30. Et omni beftiae terrae, & omni volatili coelorum, & omni reptanti fuper terram in quo vivens anima, omne olus herbae in efcam. Et fuit ita. 31. Et vidit Deus

Videfis in calce exercitationes grammaticas in hoc Caput.

FORMATIO HOMINIS

Gen. Cap. II.

7. וַיִּיצֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עָפָר מִן
הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי
8. הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה׃ וַיִּטַּע יְהוָה אֱלֹהִים
גַּן־בְּעֵדֶן מִקֶּדֶם וַיָּשֶׂם שָׁם אֶת־הָאָדָם
9. אֲשֶׁר יָצָר׃ וַיַּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן־
הָאֲדָמָה כָּל־עֵץ נֶחְמָד לְמַרְאֶה וְטוֹב לְמַאֲכָל
וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגָּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב
ור

7. Et formavit Dominus Deus hominem pulverem de terra, & infpiravit in faciem ejus fpiraculum vitae, & fuit ho-

τῆς γῆς, καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμου, ὑμῖν ἔςαι εἰς βρῶσιν.

30. Καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ ὀυρανοῦ, καὶ παντὶ ἑρπετῷ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, καὶ πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρῶσιν. καὶ ἐγένετο οὕτως.

31. Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὰ πάντα, ὅσα ἐποίησε. καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα ἕκτη.

Deus omne quod fecerat, & ecce bonum valde: & fuit vespera, & fuit mane dies sextus.

7. Καὶ ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν.

8. Καὶ ἐφύτευσεν ὁ Θεὸς παράδεισον ἐν Ἐδὲμ κατ' ἀνατολὰς, καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασε.

9. Καὶ ἐξανέτειλεν ὁ Θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πᾶν ξύλον ὡραῖον εἰς ὅρασιν, καὶ καλὸν εἰς βρῶσιν· καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωςὸν καλοῦ

 καὶ

homo in animam viventem. 8. Et plantavit Dominus Deus hortum in Heden ab oriente; & posuit ibi hominem, quem formavit. 9. Et germinare fecit Dominus Deus e terra omnem arborem concupiscibilem ad visum & bonam in escam; & arborem vitae in medio horti, & arborem scientiae boni

et

15. וָרָע׃ וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם
וַיַּנִּחֵהוּ בְגַן־עֵדֶן לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ׃
16. וַיְצַו יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָאָדָם לֵאמֹר מִכֹּל
17. עֵץ־הַגָּן אָכֹל תֹּאכֵל׃ וּמֵעֵץ הַדַּעַת
טוֹב וָרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְּיוֹם אֲכָלְךָ
18. מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים
לֹא־טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ אֶעֱשֶׂה־לּוֹ עֵזֶר
21. כְּנֶגְדּוֹ׃ וַיַּפֵּל יְהוָה אֱלֹהִים תַּרְדֵּמָה עַל־
הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אַחַת מִצַּלְעֹתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר
22. תַּחְתֶּנָּה׃ וַיִּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הַצֵּלָע
אֲשֶׁר־לָקַח מִן־הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבִאֶהָ אֶל־
23. הָאָדָם׃ וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הַפַּעַם עֶצֶם
מֵעֲצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי לְזֹאת יִקָּרֵא אִשָּׁה כִּי
24. מֵאִישׁ לֻקֳחָה־זֹּאת׃ עַל־כֵּן יַעֲזָב־אִישׁ
אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ
לְבָשָׂר אֶחָד׃

& mali. 15. Et tulit Dominus Deus hominem, & posuit eum in horto Heden, ad colendum eum & ad custodiendum eum. 16. Et praecepit Dominus Deus ad hominem dicendo: Ex omni arbore horti comedendo comedes. 17. Et ex arbore scientiae boni & mali, non comedes ex ea: quia in die comedere te ex ea, moriendo morieris. 18. Et dixit Dominus Deus: Non bonum esse hominem solum: faciam ei adjutorium tamquam coram eo. 21. Et cadere fecit Dominus Deus soporem super hominem, & dormivit: & cepit unam e costis ejus, & clausit carnem pro ea. 22. Et aedificavit Dominus Deus costam quam ceperat de homine in mulierem: & adduxit eam ad hominem. 23. Et dixit homo: Haec vice os

κὶ πονηρȣ̃.

15. Καὶ ἔλαβε κύριος ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ὃν ἔπλασε, κὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς, ἐργάζεσθαι αὐτὸν κὶ φυλάσσειν.

16. Καὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ Θεὸς τῷ Ἀδὰμ, λέγων, Ἀπὸ παντὸς ξύλȣ τȣ̃ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φαγῇ.

17. Ἀπὸ δὲ τȣ̃ ξύλȣ τȣ̃ γινώσκειν καλὸν κὶ πονηρὸν, ȣ̓ φάγεσθε ἀπ' αὐτȣ̃· ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτȣ̃, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε.

18. Καὶ εἶπε κύριος ὁ Θεὸς, Ου καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν.

21. Καὶ ἐπέβαλεν ὁ Θεὸς ἔκστασιν ἐπὶ τὸν Ἀδὰμ, κὶ ὕπνωσε· κὶ ἔλαβε μίαν τῶν πλευρῶν αὐτȣ̃, κὶ ἀνεπλήρωσε σάρκα ἀντ' αὐτῆς.

22. Καὶ ᾠκοδόμησεν ὁ Θεὸς τὴν πλευρὰν, ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τȣ̃ Ἀδὰμ εἰς Γυναῖκα· κὶ ἤγαγεν αὐτὴν πρὸς τὸν Ἀδάμ.

23. Καὶ εἶπεν Ἀδὰμ, Τȣ̃το νῦν ὀςȣ̃ν ἐκ τῶν ὀςέων μȣ, κὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μȣ. αὕτη κληθήσεται Γυνὴ, ὅτι ἐκ τȣ̃ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήφθη.

24. Ἕνεκεν τȣ́τȣ καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτȣ̃ κὶ τὴν μητέρα, κὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτȣ̃. κὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.

os ex oſſibus meis, & caro ex carne mea. Ad hanc vocabitur Virago, quia ex viro ſumta eſt ipſa. 24. Idcirco relinquet vir patrem ſuum & matrem ſuam, & adhaerebit in uxore ſua, & erunt in carnem unam.

ADAE

ADAE PECCATVM

Gen. Cap. III.

1. וְהַנָּחָשׁ הָיָה עָרוּם מִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה
אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָֹה אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה
אַף כִּי־אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכֹּל עֵץ
2. הַגָּן׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־הַנָּחָשׁ מִפְּרִי
3. עֵץ־הַגָּן נֹאכֵל׃ וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־
הַגָּן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא
4. תִגְּעוּ בּוֹ פֶּן־תְּמֻתוּן׃ וַיֹּאמֶר הַנָּחָשׁ אֶל־
5. הָאִשָּׁה לֹא־מוֹת תְּמֻתוּן׃ כִּי יֹדֵעַ אֱלֹהִים
כִּי בְּיוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקְחוּ עֵינֵיכֶם
6. וִהְיִיתֶם כֵּאלֹהִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע׃ וַתֵּרֶא
הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל וְכִי תַאֲוָה־הוּא
לָעֵינַיִם וְנֶחְמָד הָעֵץ לְהַשְׂכִּיל וַתִּקַּח מִפִּרְיוֹ
וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם־לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל׃
7. וַתִּפָּקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי עֵירֻמִּם הֵם
וַיִּתְפְּרוּ עֲלֵה תְאֵנָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגֹרֹת׃

וי

1. Et ferpens erat callidior omni beftia agri, quam fecerat Dominus Deus. Et dixit ad mulierem: etiam quod dixit Deus, non comedetis ex omni arbore horti? 2. Et dixit mulier ad ferpentem, de fructu arboris horti vefcemur. 3. Et de fructu arboris, quae in medio horti dixit Deus: Non comedetis ex ea, & non tangetis in eam, ne forte moriamini. 4. Et dixit ferpens ad mulierem: non moriendo moriemini. 5. Quoniam fciens Deus quod in die comedere vos ex

ea

1. Ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν ἐποίησε κύριος ὁ θεός. καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί, Τί ὅτι εἶπεν ὁ θεός, οὐ μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ παραδείσου;

2. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ ὄφει, ἀπὸ καρποῦ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου φαγούμεθα.

3. Ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου, ὅ ἐστιν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, εἶπεν ὁ θεός, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἅψησθε αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἀποθάνητε.

4. Καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί, οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε.

5. Ἤδει γὰρ ὁ θεός, ὅτι ᾗ ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἔσεσθε ὡς θεοί, γινώσκοντες καλὸν, καὶ πονηρόν.

6. Καὶ εἶδεν ἡ γυνή, ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς βρῶσιν, καὶ ὅτι ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν, καὶ ὡραῖόν ἐστι τοῦ κατανοῆσαι. καὶ λαβοῦσα ἀπὸ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ, ἔφαγε. καὶ ἔδωκε καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς μετ' αὐτῆς, καὶ ἔφαγον.

7. Καὶ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν. καὶ ἔρραψαν φύλλα συκῆς, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα.

8. Καὶ

ea, & aperientur veſtri oculi, & eritis ſicut Dii, ſcientes bonum, & malum. 6. Et vidit mulier, quod bona arbor ad cibum, & quod deſiderium ipſa oculis, & concupiſcibilis arbor ad intelligendum: & cepit de fructu ejus, & comedit: & dedit etiam ſuo viro ſecum, & comedit. 7. Et aperti ſunt oculi amborum ipſorum, & cognoverunt quod nudi ipſi: & conſuerunt folia ficus, & fecerunt ſibi cingulos.

לְמֶמְשֶׁלֶת הַיּוֹם וְאֶת הַמָּאוֹר הַקָּטֹן לְמֶמְשֶׁלֶת
17. הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים׃ וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים
18. בִּרְקִיעַ הַשָּׁמָיִם לְהָאִיר עַל־הָאָרֶץ׃ וְלִמְשֹׁל
בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה וּלֲהַבְדִּיל בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ
19. וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיְהִי־ עֶרֶב וַיְהִי
20. בֹקֶר יוֹם רְבִיעִי׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׁרְצוּ
הַמַּיִם שֶׁרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל־הָאָרֶץ
21. עַל־ פְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמָיִם׃ וַיִּבְרָא אֱלֹהִים
אֶת־ הַתַּנִּינִם הַגְּדֹלִים וְאֵת כָּל־ נֶפֶשׁ הַחַיָּה
הָרֹמֶשֶׂת אֲשֶׁר שָׁרְצוּ הַמַּיִם לְמִינֵהֶם וְאֵת
כָּל־ עוֹף כָּנָף לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃
22. וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמִלְאוּ
אֶת־ הַמַּיִם בַּיַּמִּים וְהָעוֹף יִרֶב בָּאָרֶץ׃
23. וַיְהִי־ עֶרֶב וַיְהִי־ בֹקֶר יוֹם חֲמִישִׁי׃ וַיֹּאמֶר
אל

ad dominium diei, & luminare minus ad dominium noctis, & stellas. 17. Et posuit eas Deus in expansione coeli ad illuminandum super terram. 18. Et ad dominandum in diem & in noctem, & ad dividendum inter lucem, & inter tenebras. Et vidit Deus quod bonum. 19. Et fuit vespera, & fuit mane dies quartus. 20. Et dixit Deus: reptificent aquae reptile animae viventis; & volatile volet super terram super facies expansionis coelorum. 21. Et creavit Deus cetos magnos, & omnem animam viventem repentem, quam repere fecerunt aquae in specie sua, & omne volatile alatum in specie sua. Et vidit Deus quod bonum. 22. Et benedixit eis Deus, di-

εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν φωςῆρα τὸν ἐλάσσω εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτὸς, καὶ τοὺς ἀςέρας.

17. Καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ Θεὸς ἐν τῷ ςερεώματι τοῦ οὐρανοῦ, ὥςε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς.

18. Καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας, καὶ τῆς νυκτὸς, καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκότους. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλόν.

19. Καὶ ἐγένετο ἡμέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα τετάρτη.

20. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἑρπετὰ ψυχῶν ζωσῶν, καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ ςερέωμα τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐγένετο οὕτως.

21. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ κήτη τὰ μεγάλα, καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζώων ἑρπετῶν, ἃ ἐξήγαγε τὰ ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν, καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς, ὅτι καλά.

22. Καὶ εὐλόγησεν αὐτὰ ὁ Θεὸς, λέγων, Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θαλάσσαις. καὶ τὰ πετεινὰ πληθυνέσθωσαν ἐπὶ τῆς γῆς.

23. Καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωῒ, ἡμέρα πέμπτη.

24. Καὶ εἶπεν

ὁ Θε-

dicendo: crefcite, & multiplicamini, & replete aquas in maribus: & volatile multiplicet fe in terra. 23. Et fuit vefpera, & fuit mane dies quintus. 24. Et dixit

Deus:

24. אֱלֹהִים תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה לְמִינָהּ בְּהֵמָה
וָרֶמֶשׂ וְחַיְתוֹ־אֶרֶץ לְמִינָהּ וַיְהִי־כֵן׃
25. וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת־חַיַּת הָאָרֶץ לְמִינָהּ וְאֶת־
הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ וְאֵת כָּל־רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה
26. לְמִינֵהוּ וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב׃ וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כִּדְמוּתֵנוּ וְיִרְדּוּ
בִדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל־
הָאָרֶץ וּבְכָל־הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ׃
27. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים
בָּרָא אֹתוֹ זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָא אֹתָם׃
28. וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ
וּרְבוּ וּמִלְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְכִבְשֻׁהָ וּרְדוּ בִּדְגַת
הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל־חַיָּה הָרֹמֶשֶׂת עַל־
29. הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֶם
אֶת־כָּל־עֵשֶׂב זֹרֵעַ זֶרַע אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי כָל־
הא

Deus: Producat terra animam viventem ad ſpeciem ſuam, jumentum & reptile & feram terrae ſecundum ſpeciem ſuam; Et fuit ita. 25. Et fecit Deus feram terrae ſecundum ſpeciem ſuam, & jumentum ſecundum ſpeciem ſuam, & omne reptile terrae ad ſpeciem ſuam. Et vidit Deus quod bonum. 26. Et dixit Deus: faciamus hominem in imagine noſtra, ſecundum ſimilitudinem noſtram, & dominentur in piſces maris, & in volatile coeli, & in jumentum, & in omnem terram, & in omne reptile reptans ſuper terram. 27. Et creavit Deus hominem in imagine ſua; in imagine Dei creavit illum: maſculum & feminam creavit eos. 28. Et benedixit eis Deus, & di-

ὁ Θεὸς, ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος. τετράποδα, καὶ ἑρπετὰ καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος. καὶ ἐγένετο οὕτως.

25. Καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ τὰ κτήνη κατὰ γένος αὐτῶν, καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς ὅτι καλά.

26. Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς, Ποιήσωμεν Ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν. καὶ ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

27. Καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα Θεοῦ, ἐποίησεν αὐτόν. ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς.

28. Καὶ εὐλόγησεν αὐτοὺς ὁ θεὸς, λέγων, Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ πληρώσατε τὴν γῆν, καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς. καὶ ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ πάσης τῆς γῆς, καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἑρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς.

29. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, Ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν πάντα χόρτον σπόριμον σπεῖρον σπέρμα, ὅ ἐστιν ἐπάνω πάσης

& dixit ad eos Deus: erescite, & multiplicate vos, & replete terram, & subjicite eam: & dominamini in pisces maris, & in volatile coeli, & in omnem bestiam reptantem super terram. 29. Et dixit Deus: ecce dedi vobis omnem herbam seminificantem semen, quae in superficie omnis

הָאָרֶץ וְאֶת־כָּל־הָעֵץ אֲשֶׁר־בּוֹ פְרִי־עֵץ
30. זֹרֵעַ זָרַע לָכֶם יִהְיֶה לְאָכְלָה׃ וּלְכָל־חַיַּת
הָאָרֶץ וּלְכָל־עוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְכֹל רוֹמֵשׂ
עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת־כָּל־
31. יֶרֶק עֵשֶׂב לְאָכְלָה וַיְהִי־כֵן׃ וַיַּרְא
אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה־
טוב מְאֹד וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר יוֹם הַשִּׁשִּׁי׃

terrae; & omnem arborem, in qua fructus arboris feminificans semen, vobis erit in escam. 30. Et omni bestiae terrae, & omni volatili coelorum, & omni reptanti super terram in quo vivens anima, omne olus herbae in escam. Et fuit ita. 31. Et vidit Deus

Videsis in calce exercitationes grammaticas in hoc Caput.

FORMATIO HOMINIS

Gen. Cap. II.

7. וַיִּיצֶר יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עָפָר מִן
הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי
8. הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה׃ וַיִּטַּע יְהוָה אֱלֹהִים
גַּן־בְּעֵדֶן מִקֶּדֶם וַיָּשֶׂם שָׁם אֶת־הָאָדָם
9. אֲשֶׁר יָצָר׃ וַיַּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן־
הָאֲדָמָה כָּל־עֵץ נֶחְמָד לְמַרְאֶה וְטוֹב לְמַאֲכָל
וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוֹךְ הַגָּן וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב
וד

7. Et formavit Dominus Deus hominem pulverem de terra, & inspiravit in faciem ejus spiraculum vitae, & fuit ho-

τῆς γῆς, καὶ πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμου, ὑμῖν ἔςαι εἰς βρῶσιν.

30. Καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ παντὶ ἑρπετῷ ἕρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, καὶ πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρῶσιν. καὶ ἐγένετο οὕτως.

31. Καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὰ πάντα, ὅσα ἐποίησε. καὶ ἰδοὺ καλὰ λίαν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ ἐγένετο πρωΐ, ἡμέρα ἕκτη.

Deus omne quod fecerat, & ecce bonum valde: & fuit vespera, & fuit mane dies sextus.

7. Καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον, χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, καὶ ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν.

8. Καὶ ἐφύτευσεν ὁ θεὸς παράδεισον ἐν Ἐδὲμ κατ' ἀνατολὰς, καὶ ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασε.

9. Καὶ ἐξανέτειλεν ὁ θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πᾶν ξύλον ὡραῖον εἰς ὅρασιν, καὶ καλὸν εἰς βρῶσιν· καὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, καὶ τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωςὸν καλοῦ

homo in animam viventem. 8. Et plantavit Dominus Deus hortum in Heden ab oriente; & posuit ibi hominem, quem formavit. 9. Et germinare fecit Dominus Deus e terra omnem arborem concupiscibilem ad visum & bonam in escam; & arborem vitae in medio horti, & arborem scientiae boni

15. וָרָע׃ וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הָֽאָדָם
וַיַּנִּחֵהוּ בְגַן־עֵדֶן לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ׃
16. וַיְצַו יְהוָה אֱלֹהִים עַל־הָֽאָדָם לֵאמֹר מִכֹּל
17. עֵֽץ־הַגָּן אָכֹל תֹּאכֵֽל׃ וּמֵעֵץ הַדַּעַת
טוֹב וָרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ כִּי בְּיוֹם אֲכָלְךָ
18. מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמֽוּת׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים
לֹא־טוֹב הֱיוֹת הָֽאָדָם לְבַדּוֹ אֶֽעֱשֶׂה־לּוֹ עֵזֶר
21. כְּנֶגְדּֽוֹ׃ וַיַּפֵּל יְהוָה אֱלֹהִים תַּרְדֵּמָה עַל־
הָֽאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אַחַת מִצַּלְעֹתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר
22. תַּחְתֶּֽנָּה׃ וַיִּבֶן יְהוָה אֱלֹהִים אֶת־הַצֵּלָע
אֲשֶׁר־לָקַח מִן־הָֽאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבִאֶהָ אֶל־
23. הָֽאָדָם׃ וַיֹּאמֶר הָֽאָדָם זֹאת הַפַּעַם עֶצֶם
מֵֽעֲצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי לְזֹאת יִקָּרֵא אִשָּׁה כִּי
24. מֵאִישׁ לֻֽקֳחָה־זֹּאת׃ עַל־כֵּן יַֽעֲזָב־אִישׁ
אֶת־אָבִיו וְאֶת־אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ וְהָיוּ
לְבָשָׂר אֶחָד׃

& mali. 15. Et tulit Dominus Deus hominem, & poſuit eum in horto Heden, ad colendum eum & ad cuſtodiendum eum. 16. Et praecepit Dominus Deus ad hominem dicendo: Ex omni arbore horti comedendo comedes. 17. Et ex arbore ſcientiae boni & mali, non comedes ex ea: quia in die comedere te ex ea, moriendo morieris. 18. Et dixit Dominus Deus: Non bonum eſſe hominem ſolum: faciam ei adjutorium tamquam coram eo. 21. Et cadere fecit Dominus Deus ſoporem ſuper hominem, & dormivit: & cepit unam e coſtis ejus, & clauſit carnem pro ea. 22. Et aedificavit Dominus Deus coſtam quam ceperat de homine in mulierem: & adduxit eam ad hominem. 23. Et dixit homo: Hac vice

os

καὶ πονηρȣ̃.

15. Καὶ ἔλαβε κύριος ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον ὃν ἔπλασε, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς, ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν.

16. Καὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ Θεὸς τῷ Ἀδὰμ, λέγων, Ἀπὸ παντὸς ξύλȣ τȣ̃ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φαγῇ.

17. Ἀπὸ δὲ τȣ̃ ξύλȣ τȣ̃ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν, ȣ̓ φάγεσθε ἀπ' αὐτȣ̃· ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτȣ̃, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε.

18. Καὶ εἶπε κύριος ὁ Θεὸς, Ου καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν.

21. Καὶ ἐπέβαλεν ὁ Θεὸς ἔκστασιν ἐπὶ τὸν Ἀδὰμ, καὶ ὕπνωσε· καὶ ἔλαβε μίαν τῶν πλευρῶν αὐτȣ̃, καὶ ἀνεπλήρωσε σάρκα ἀντ' αὐτῆς.

22. Καὶ ᾠκοδόμησεν ὁ Θεὸς τὴν πλευρὰν, ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τȣ̃ Ἀδὰμ εἰς Γυναῖκα· καὶ ἤγαγεν αὐτὴν πρὸς τὸν Ἀδάμ.

23. Καὶ εἶπεν Ἀδὰμ, Τȣ̃το νῦν ὀστȣ̃ν ἐκ τῶν ὀστέων μȣ, καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μȣ. αὕτη κληθήσεται Γυνὴ, ὅτι ἐκ τȣ̃ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήφθη.

24. Ἕνεκεν τȣ́τȣ καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτȣ̃ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτȣ̃. καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.

os ex offibus meis, & caro ex carne mea. Ad hanc vocabitur Virago, quia ex viro ſumta eſt ipſa. 24. Idcirco relinquet vir patrem ſuum & matrem ſuam, & adhaerebit in uxore ſua, & erunt in carnem unam.

ADAE

ADAE PECCATUM

Gen. Cap. III.

1. וְהַנָּחָשׁ הָיָה עָרוּם מִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה
אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה
אַף כִּי־אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִכֹּל עֵץ
2. הַגָּן׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־הַנָּחָשׁ מִפְּרִי
3. עֵץ־הַגָּן נֹאכֵל׃ וּמִפְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־
הַגָּן אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ וְלֹא
4. תִגְּעוּ בּוֹ פֶּן־תְּמֻתוּן׃ וַיֹּאמֶר הַנָּחָשׁ אֶל־
5. הָאִשָּׁה לֹא־מוֹת תְּמֻתוּן׃ כִּי יֹדֵעַ אֱלֹהִים
כִּי בְּיוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ וְנִפְקְחוּ עֵינֵיכֶם
6. וִהְיִיתֶם כֵּאלֹהִים יֹדְעֵי טוֹב וָרָע׃ וַתֵּרֶא
הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל וְכִי תַאֲוָה־הוּא
לָעֵינַיִם וְנֶחְמָד הָעֵץ לְהַשְׂכִּיל וַתִּקַּח מִפִּרְיוֹ
וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם־לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל׃
7. וַתִּפָּקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיֵּדְעוּ כִּי עֵירֻמִּם הֵם
וַיִּתְפְּרוּ עֲלֵה תְאֵנָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגֹרֹת׃

וי

1. Et ſerpens erat callidior omni beſtia agri, quam fecerat Dominus Deus. Et dixit ad mulierem: etiam quod dixit Deus, non comedetis ex omni arbore horti? 2. Et dixit mulier ad ſerpentem, de fructu arboris horti veſcemur. 3. Et de fructu arboris, quae in medio horti dixit Deus: Non comedetis ex ea, & non tangetis in eam, ne forte moriamini. 4. Et dixit ſerpens ad mulierem: non moriendo moriemini. 5. Quoniam ſciens Deus quod in die comedere vos ex ea

1. Ὁ δὲ ὄφις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν ἐποίησε κύριος ὁ θεός. καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί, Τί ὅτι εἶπεν ὁ θεός, ού μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ παραδείσου;

2. Καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ ὄφει, ἀπὸ καρποῦ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου φαγούμεθα.

3. Ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου, ὅ ἐστιν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, εἶπεν ὁ θεός, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ, οὐδὲ μὴ ἅψησθε αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἀποθάνητε.

4. Καὶ εἶπεν ὁ ὄφις τῇ γυναικί, οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε.

5. Ἤδει γὰρ ὁ θεός, ὅτι ᾗ ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἔσεσθε ὡς θεοί, γινώσκοντες καλόν, καὶ πονηρόν.

6. Καὶ εἶδεν ἡ γυνή, ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς βρῶσιν, καὶ ὅτι ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν, καὶ ὡραῖόν ἐστι τοῦ κατανοῆσαι. καὶ λαβοῦσα ἀπὸ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ, ἔφαγε. καὶ ἔδωκε καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς μετ' αὐτῆς, καὶ ἔφαγον.

7. Καὶ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν. καὶ ἔρραψαν φύλλα συκῆς, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα.

8. Καὶ

ea, & aperientur veſtri oculi, & eritis ſicut Dii, ſcientes bonum, & malum. 6. Et vidit mulier, quod bona arbor ad cibum, & quod deſiderium ipſa oculis, & concupiſcibilis arbor ad intelligendum: & cepit de fructu ejus, & comedit: & dedit etiam ſuo viro ſecum, & comedit. 7. Et aperti ſunt oculi amborum ipſorum, & cognoverunt quod nudi ipſi: & conſuerunt folia ficus, & fecerunt ſibi cingulos.

8. וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־ קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים מִתְהַלֵּךְ בַּגָּן
לְרוּחַ הַיּוֹם וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ מִפְּנֵי
9. יְהוָה אֱלֹהִים בְּתוֹךְ עֵץ הַגָּן׃ וַיִּקְרָא
יְהוָה אֱלֹהִים אֶל־ הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אַיֶּכָּה׃
10. וַיֹּאמֶר אֶת־ קֹלְךָ שָׁמַעְתִּי בַּגָּן וָאִירָא כִּי־
11. עֵירֹם אָנֹכִי וָאֵחָבֵא׃ וַיֹּאמֶר מִי הִגִּיד
לְךָ כִּי עֵירֹם אָתָּה הֲמִן־ הָעֵץ אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ
12. לְבִלְתִּי אֲכָל־ מִמֶּנּוּ אָכָלְתָּ׃ וַיֹּאמֶר הָאָדָם
הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי הִוא נָתְנָה־ לִּי
13. מִן־ הָעֵץ וָאֹכֵל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים
לָאִשָּׁה מַה־ זֹּאת עָשִׂית וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה
14. הַנָּחָשׁ הִשִּׁיאַנִי וָאֹכֵל׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֱלֹהִים אֶל־ הַנָּחָשׁ כִּי עָשִׂיתָ זֹּאת אָרוּר
אַתָּה מִכָּל־ הַבְּהֵמָה וּמִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה עַל
גְּחֹנְךָ תֵלֵךְ וְעָפָר תֹּאכַל כָּל־ יְמֵי חַיֶּיךָ׃
15. וְאֵיבָה אָשִׁית בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זַרְעֲךָ

וב

8. Et audierunt vocem Domini Dei ambulantis in horto ad auram diei: & abſcondit ſe homo, & uxor ejus a facie Domini Dei iu medio arboris horti. 9. Et vocavit Dominus Deus hominem: Et dixit ei, Vbi tu? 10. Et ait, Vocem tuam audivi in horto, & timui, quia nudus ego, & abſcondi me, 11. Et dixit: Quis indicavit tibi, quod nudus tu? Nonne ex arbore quam praecepi tibi ad non comedendum ex ea comediſti? 12. Et ait homo, Mulier quam dediſti mecum, ipſa dedit mihi de arbore, & comedi. 13. Et dixit Dominus Deus mulieri: Quid hoc feciſti? Et ait mulier: Serpens ſeduxit me, & comedi. 14. Et dixit Dominus Deus ad

8. Καὶ ἤκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ Θεοῦ περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δειλινόν. καὶ ἐκρύβησαν ὅ τε Ἀδὰμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ Θεοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου.

9. Καὶ ἐκάλεσεν Κύριος ὁ Θεὸς τὸν Ἀδὰμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀδὰμ ποῦ εἶ;

10. Καὶ εἶπεν αὐτῷ, Τῆς φωνῆς σου ἤκουσα περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ, καὶ ἐφοβήθην ὅτι γυμνός εἰμι, καὶ ἐκρύβην.

11. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Θεὸς, Τίς ἀνήγγειλέ σοι ὅτι γυμνὸς εἶ, εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν, ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες;

12. Καὶ εἶπεν ὁ Ἀδὰμ, Ἡ γυνὴ ἣν ἔδωκας μετ' ἐμοῦ, αὐτή μοι ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἔφαγον.

13. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς τῇ γυναικὶ, Τί τοῦτο ἐποίησας; καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ, ὁ ὄφις ἠπάτησέ με, καὶ ἔφαγον.

14. Καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς τῷ ὄφει, ὅτι ἐποίησας τοῦτο, ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. ἐπὶ τῷ στήθει σου καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ. καὶ γῆν φαγῇ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.

15. Καὶ ἔχθραν θήσω ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικὸς,

C καὶ

ad serpentem: quia fecisti hoc, maledictus tu prae omni animali, & prae omni bestia agri. Super ventrem tuum gradieris, & pulverem comedes omnibus diebus vitae tuae. 15. Et inimicitiam ponam inter te, & inter mulierem, & inter semen tuum,

& in-

וּבֵין זַרְעָהּ הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ וְאַתָּה תְּשׁוּפֶנּוּ
16. עָקֵב׃ אֶל־הָאִשָּׁה אָמַר הַרְבָּה אַרְבֶּה
עִצְּבוֹנֵךְ וְהֵרֹנֵךְ בְּעֶצֶב תֵּלְדִי בָנִים וְאֶל־אִישֵׁךְ
17. תְּשׁוּקָתֵךְ וְהוּא יִמְשָׁל־בָּךְ׃ וּלְאָדָם אָמַר
כִּי שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתֶּךָ וַתֹּאכַל מִן־הָעֵץ
אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ אֲרוּרָה
הָאֲדָמָה בַּעֲבוּרֶךָ בְּעִצָּבוֹן תֹּאכֲלֶנָּה כֹּל יְמֵי
18. חַיֶּיךָ׃ וְקוֹץ וְדַרְדַּר תַּצְמִיחַ לָךְ וְאָכַלְתָּ
19. אֶת־עֵשֶׂב הַשָּׂדֶה׃ בְּזֵעַת אַפֶּיךָ תֹּאכַל
לֶחֶם עַד שׁוּבְךָ אֶל־הָאֲדָמָה כִּי מִמֶּנָּה
לֻקָּחְתָּ כִּי־עָפָר אַתָּה וְאֶל־עָפָר תָּשׁוּב׃
20. וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ חַוָּה כִּי הִוא
21. הָיְתָה אֵם כָּל־חָי׃ וַיַּעַשׂ יְהוָה אֱלֹהִים
לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כָּתְנוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם׃
22. וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים הֵן הָאָדָם הָיָה כְּאַחַד

מִמ

& inter semen ejus: ipsum conteret tibi caput, & tu conteres ei calcaneum. 16. Ad mulierem dixit, multiplicando multiplicabo dolorem tuum, & conceptum tuum: cum dolore paries filios: & ad virum tuum appetitus tuus, & ipse dominabitur in te. 17. Et homini ait: quia paruisti voci uxoris tuae, & comedisti ex arbore, quam praecepi tibi dicendo: Non comedes ex ea: Maledicta terra propter te. In labore comedes ex ea cunctis diebus vitae tuae. 18. Et spinam & tribulum germinabit tibi, & comedes herbam agri. 19. In sudore vultus tui vesceris pane, usque reverti te in terram,

quia

ϗ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς. αὐτός σου τηρήσει κεφαλὴν, ϗ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν.

16. Καὶ τῇ γυναικὶ εἶπε, Πληθύνων πληθυνῶ τὰς λύπας σου ϗ τὸν στεναγμόν σου. ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα, ϗ πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου, ϗ αὐτός σου κυριεύσει.

17. Τῷ δὲ Ἀδὰμ εἶπεν, ὅτι ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς γυναικός σου, ϗ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετειλάμην σοι τοῦτο μόνου μὴ φαγεῖν, ἀπ' αὐτοῦ ἔφαγες, ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου· ἐν λύπαις φαγῇ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.

18. Ἀκάνθας ϗ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι, ϗ φαγῇ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ.

19. Ἐν ἱδρῶτι τοῦ προσώπου σου φαγῇ τὸν ἄρτον σου, ἕως τοῦ ἀποστρέψαι σε εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθης· ὅτι γῆ εἶ, ϗ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ.

20. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀδὰμ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, Ζωὴ, ὅτι μήτηρ πάντων τῶν ζώντων.

21. Καὶ ἐποίησε Κύριος ὁ θεὸς τῷ Ἀδὰμ ϗ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ χιτῶνας δερματίνους, ϗ ἐνέδυσεν αὐτούς.

22. Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς, Ἰδοὺ Ἀδὰμ γέγονεν ὡς εἷς

C 2 ἐξ

quia ex ea sumptus es: nam pulvis tu, & in pulverem reverteris. 20. Et vocavit homo nomen uxoris suae Chauvah, quia ipsa fuit mater omnis viventis. 21. Et fecit Dominus Deus homini & uxori ejus tunicas pellis, & induere fecit eos. 22. Et dixit Dominus Deus: Ecce homo fuit sicut unus

ex

מִמֶּנּוּ לָדַעַת טוֹב וָרָע וְעַתָּה פֶּן־ יִשְׁלַח יָדוֹ
וְלָקַח גַּם מֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכַל וָחַי לְעֹלָם׃
23. וַיְשַׁלְּחֵהוּ יְהוָה אֱלֹהִים מִגַּן־ עֵדֶן לַעֲבֹד
24. אֶת־ הָאֲדָמָה אֲשֶׁר לֻקַּח מִשָּׁם׃ וַיְגָרֶשׁ
אֶת־ הָאָדָם וַיַּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגַן־ עֵדֶן אֶת־
הַכְּרֻבִים וְאֵת לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת לִשְׁמֹר
אֶת־ דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים׃

ex nobis ad ſciendum bonum & malum . Et nunc ne forte mittat manum ſuam , & ſumat etiam de arbore vitae , & comedat , & vivat in ſaeculum . 23. Et emiſit eum Dominus Deus de horto Heden ad colendam terram , quod ſumptus

SACRIFICIVM ABRAHAE.

Gen. Cap. XXII.

1. וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים
נִסָּה אֶת־ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם
2. וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר קַח־ נָא אֶת־ בִּנְךָ
אֶת־ יְחִידְךָ אֲשֶׁר־ אָהַבְתָּ אֶת־ יִצְחָק וְלֶךְ־
לְךָ אֶל־ אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה
עַל אַחַד הֶהָרִים אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ׃
3. וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־ חֲמֹרוֹ
וַיִּקַּח אֶת־ שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ
ויב

1. Et fuit poſt verba iſta & Deus tentavit Abraham , & dixit ad eum : Abraham : & dixit : Ecce ego 2. Et dixit : Cape

ἐξ ἡμῶν, τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρόν. καὶ νῦν μή ποτε ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ λάβῃ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, καὶ φάγῃ, καὶ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

23. Καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς ἐκ παραδείσου τῆς τρυφῆς ἐργάζεσθαι τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθη.

24. Καὶ ἐξέβαλε τὸν Ἀδὰμ, καὶ κατῴκισεν αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς· καὶ ἔταξε τὰ χερουβὶμ, καὶ τὴν φλογίνην ῥομφαίαν, τὴν στρεφομένην φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς.

tus est inde. 24. Et ejecit hominem, & collocavit ab Oriente ad hortum Heden Cherubim, & aciem gladii vertentis se ad custodiendum viam arboris vitae.

1. Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ὁ Θεὸς ἐπείρασε τὸν Ἀβραὰμ, καὶ εἶπεν αὐτῷ, Ἀβραὰμ, Ἀβραάμ· καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ.

2. Καὶ εἶπε, Λάβε τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητὸν, ὃν ἠγάπησας, τὸν Ἰσαὰκ, καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλὴν, καὶ ἀνένεγκε αὐτὸν ἐκεῖ εἰς ὁλοκάρπωσιν ἐφ' ἓν τῶν ὀρέων ὧν ἄν σοι εἴπω.

3. Ἀναστὰς δὲ Ἀβραὰμ τὸ πρωῒ, ἐπέταξε τὴν ὄνον αὐτοῦ. παρέλαβε δὲ μεθ' ἑαυτοῦ δύο παῖδας, καὶ Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

καὶ

Cape nunc filium tuum unicum tuum, quem dilexisti, Ischac: & vade tibi ad terram Moriah, & fac ascendere eum ibi in holocaustum super unum montium quem dicam ad te. 3. Et surrexit Abraham in diluculo, & stravit asinum suum, & cepit duos pueros suos secum, & Ischac filium suum;

& sci-

וַיְבַקַּע עֲצֵי עֹלָה וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־ הַמָּקוֹם
4. אֲשֶׁר־ אָמַר־ לוֹ הָאֱלֹהִים׃ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־ עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־ הַמָּקוֹם
5. מֵרָחֹק׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־ נְעָרָיו שְׁבוּ־
לָכֶם פֹּה עִם־ הַחֲמוֹר וַאֲנִי וְהַנַּעַר נֵלְכָה
עַד־ כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם׃
6. וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־ עֲצֵי הָעֹלָה וַיָּשֶׂם עַל־
יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת־ הָאֵשׁ וְאֶת־
7. הַמַּאֲכֶלֶת וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו׃ וַיֹּאמֶר
יִצְחָק אֶל־ אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר
הִנֶּנִּי בְנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאַיֵּה
8. הַשֶּׂה לְעֹלָה׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים
יִרְאֶה־ לּוֹ הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם
9. יַחְדָּו׃ וַיָּבֹאוּ אֶל־ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר־
לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת־ הַמִּזְבֵּחַ
וַיַּעֲרֹךְ אֶת־ הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת־ יִצְחָק בְּנוֹ

ויש

& scidit ligna holocausti, & surrexit, & ivit ad locum, quem dixit ei Deus. 4. In die tertio, & levavit Abraham oculos suos, & vidit locum de longinquo. 5. Et dixit Abraham ad pueros suos: Sedete vobis hic cum asino: & ego & puer ibimus usque illuc; & adorabimus, & revertemur ad vos. 6. Et accepit Abraham ligna holocausti, & posuit super Ischac filium suum, & accepit in manu sua ignem, & gladium: & iverunt ambo ipsi simul. 7. Et dixit Ischac ad Abraham patrem suum, & dixit: Pater mi. Et dixit: Ecce ego fili mi.

Et

καὶ σχίσας ξύλα εἰς ὁλοκάρπωσιν, ἀναςὰς ἐπορεύθη. καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός.

4. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ· καὶ ἀναβλέψας Ἀβραὰμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶδε τὸν τόπον μακρόθεν.

5. Καὶ εἶπεν Ἀβραὰμ τοῖς παισὶν αὐτῦ, Καθίσατε αὐτοῦ μετὰ τῆς ὄνου. ἐγὼ δὲ καὶ τὸ παιδάριον διελευσόμεθα ἕως ὧδε· καὶ προσκυνήσαντες, ἀναςρέψομεν πρὸς ὑμᾶς.

6. Ἔλαβε δὲ Ἀβραὰμ τὰ ξύλα τῆς ὁλοκαρπώσεως, καὶ ἐπέθηκεν Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· ἔλαβε δὲ μετὰ χεῖρας καὶ τὸ πῦρ καὶ τὴν μάχαιραν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ἅμα.

7. Εἶπε δὲ Ἰσαὰκ πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα αὐτοῦ, Πάτερ· ὁ δὲ εἶπε, Τί ἐστι τέκνον; εἶπε δέ, Ἰδὲ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα, ποῦ ἐςι τὸ πρόβατον τὸ εἰς ὁλοκάρπωσιν;

8. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ, Ὁ θεὸς ὄψεται ἑαυτῷ πρόβατον εἰς ὁλοκάρπωσιν, τέκνον. Πορευθέντες δὲ ἀμφότεροι ἅμα,

9. Ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Ἀβραὰμ τὸ θυσιαςήριον, καὶ ἐπέθηκε τὰ ξύλα. καὶ συμποδίσας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ,

ἐπ-

Et dixit: Ecce ignis, & ligna: & ubi agnus in holocaustum? 8. Et dixit Abraham: Deus videbit sibi agnum in holocaustum fili mi. Et perrexerunt ambo ipsi pariter. 9. Et venerunt ad locum quem dixerat ei Deus. Et aedificavit ibi Abraham altare, & ordinavit ligna, et ligavit Ischac filium suum,

& po-

כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא
17. חָשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידֶךָ׃ כִּי־בָרֵךְ
אֲבָרֶכְךָ וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי
הַשָּׁמַיִם וְכַחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַיָּם וְיִרַשׁ
18. זַרְעֲךָ אֵת שַׁעַר אֹיְבָיו׃ וְהִתְבָּרֲכוּ בְזַרְעֲךָ
כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקֹלִי׃

quia pro eo quod fecisti verbum hoc, & non prohibuisti filium tuum unicum tuum. 17. Quia benedicendo benedicam tibi, & multiplicando multiplicabo semen tuum sicut stellas coelorum, & sicut arenam quae super labium maris, & hae-

BENEDICTIONES JACOBI.

Gen. Cap. XLIX.

1. וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל־בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֵאָסְפוּ
וְאַגִּידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר־יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית
2. הַיָּמִים׃ הִקָּבְצוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל־
3. יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם׃ רְאוּבֵן בְּכֹרִי אַתָּה כֹּחִי
4. וְרֵאשִׁית אוֹנִי יֶתֶר שְׂאֵת וְיֶתֶר עָז׃ פַּחַז
כַּמַּיִם אַל־תּוֹתַר כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ
5. אָז חִלַּלְתָּ יְצוּעִי עָלָה׃ שִׁמְעוֹן וְלֵוִי
6. אַחִים כְּלֵי חָמָס מְכֵרֹתֵיהֶם׃ בְּסֹדָם אַל־
תָּבֹא נַפְשִׁי בִּקְהָלָם אַל־תֵּחַד כְּבֹדִי כִּי
בא

1. Et vocavit Jahacob ad filios suos, & dixit: Congregate vos & nuntiabo vobis, quod eventurum est vobis in novissimo dierum. 2. Congregate vos, & audite filii Jahacob, & audite ad Israël patrem vestrum. 3. Reuben primogenitus meus tu, fortitudo mea, & principium roboris mei, excellentia extollendi & excel-

ου ἕνεκεν ἐποίησας τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ.

17. Ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, καὶ κληρονομήσει τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων.

18. Καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ἀνθ' ὧν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς.

reditabit femen tuum portam inimicorum fuorum. 18. Et benedicentur in femine tuo omnes gentes terrae, eo quod audivifti in vocem meam.

1. Ἐκάλεσε δὲ Ἰακὼβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, συνάχθητε, ἵνα ἀναγγείλω ὑμῖν, τί ἀπαντήσει ὑμῖν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.

2. Συνάχθητε, καὶ ἀκούσατέ μου υἱοὶ Ἰακώβ, ἀκούσατε Ἰσραὴλ, ἀκούσατε τοῦ πατρὸς ὑμῶν.

3. Ῥουβὴν πρωτότοκός μου, σὺ ἰσχύς μου, καὶ ἀρχὴ τέκνων μου, σκληρὸς φέρεσθαι, καὶ σκληρὸς αὐθάδης.

4. Ἐξύβρισας ὡς ὕδωρ, μὴ ἐκζέσης, ἀνέβης γὰρ ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρός σου. τότε ἐμίανας τὴν στρωμνὴν, οὗ ἀνέβης.

5. Συμεὼν καὶ Λευὶ ἀδελφοὶ συνετέλεσαν ἀδικίαν ἐξαιρέσεως αὐτῶν.

6. Εἰς βουλὴν αὐτῶν μὴ ἔλθοι ἡ ψυχή μου, καὶ ἐπὶ τῇ συστάσει αὐτῶν μὴ ἐρίσαι τὰ ἥπατά μου. ὅτι

cellentia fortis. 4. Feftinatio ficut aquae, ne fias excellens: quia afcendifti cubilia patris tui, tunc polluifti ftratum meum afcendit. 5. Simhon & Levi fratres, arma iniquitatis machaera eorum. 6. In fecretum eorum non veniat anima mea, in coetu eorum ne uniat fe gloria mea. Quia

7. בְאַפָּם הָרְגוּ אִישׁ וּבִרְצֹנָם עִקְּרוּ־שׁוֹר׃ אָרוּר
אַפָּם כִּי עָז וְעֶבְרָתָם כִּי קָשָׁתָה אֲחַלְּקֵם
8. בְּיַעֲקֹב וַאֲפִיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל׃ יְהוּדָה אַתָּה
יוֹדוּךָ אַחֶיךָ יָדְךָ בְּעֹרֶף אֹיְבֶיךָ יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ
9. בְּנֵי אָבִיךָ׃ גּוּר אַרְיֵה יְהוּדָה מִטֶּרֶף
בְּנִי עָלִיתָ כָּרַע רָבַץ כְּאַרְיֵה וּכְלָבִיא מִי
10. יְקִימֶנּוּ׃ לֹא־יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה וּמְחֹקֵק
מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי־יָבוֹ שִׁילֹה וְלוֹ יִקְּהַת
11. עַמִּים׃ אֹסְרִי לַגֶּפֶן עִירֹה וְלַשֹּׂרֵקָה בְּנִי
אֲתֹנוֹ כִּבֵּס בַּיַּיִן לְבֻשׁוֹ וּבְדַם־עֲנָבִים סוּתֹה׃
12. חַכְלִילִי עֵינַיִם מִיָּיִן וּלְבֶן־שִׁנַּיִם מֵחָלָב׃
13. זְבוּלֻן לְחוֹף יַמִּים יִשְׁכֹּן וְהוּא לְחוֹף
14. אֳנִיֹּת וְיַרְכָתוֹ עַל־צִידֹן׃ יִשָּׂשכָר חֲמֹר
15. גָּרֶם רֹבֵץ בֵּין הַמִּשְׁפְּתָיִם׃ וַיַּרְא מְנֻחָה
כִּי טוֹב וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי נָעֵמָה וַיֵּט שִׁכְמוֹ
16. לִסְבֹּל וַיְהִי לְמַס־עֹבֵד׃ דָּן יָדִין עַמּוֹ
כא

in furore ſuo occiderunt virum, & in voluntate ſua eradicaverunt murum. 7. Maledictus furor eorum, quia fortis; & ira eorum, quia indurata eſt. Dividam eos in Jahacob, & diſpergam eos in Iſraël. 8. Jehudah tu, laudabunt te tui fratres. Manus tua in cervice inimicorum tuorum, incurvabunt ſe tibi filii patris tui. 9. Catulus leonis Jehudah: A praeda fili mi aſcendiſti; incurvavit ſe, cubavit ſicut leo, & ſicut leo major, quis ſuſcitabit eum? 10. Non recedet virga ex Jehudah, & legislator de inter pedes ejus, uſquequo veniat Siloh, & ei obedientia populorum. 11. Ligans ad vitem pullum ſuum, & ad vitem optimam fili mi aſinam ſuam: Lavit in vino veſtimentum ſuum, & in ſanguine uvarum operimentum ſuum. 12. Rubicundior oculis vino, & candidior dentibus prae lacte. 13. Zebulun ad portum marium habitabit, & ipſe ad portum navium, & latus ejus ſuper Sidon. 14. Iſſachar

aſinus

ἐν τῷ θυμῷ αὐτῶν ἀπέκτειναν ἀνθρώπους, καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν ἐνευροκόπησαν ταῦρον.

7. Ἐπικατάρατος ὁ θυμὸς αὐτῶν ὅτι αὐθάδης, καὶ ἡ μῆνις αὐτῶν ὅτι ἐσκληρύνθη. διαμεριῶ αὐτοὺς ἐν Ἰακὼβ, καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν Ἰσραήλ.

8. Ἰούδα, σὲ αἰνέσαισαν οἱ ἀδελφοί σου. αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νώτου τῶν ἐχθρῶν σου. προσκυνήσουσί σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρός σου.

9. Σκύμνος λέοντος Ἰούδα. ἐκ βλαστοῦ υἱέ μου ἀνέβης. ἀναπεσὼν, ἐκοιμήθης ὡς λέων, καὶ ὡς σκύμνος· τίς ἐγερεῖ αὐτόν;

10. Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα, καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἐὰν ἔλθη τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ· καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν.

11. Δεσμεύων πρὸς ἄμπελον τὸν πῶλον αὐτοῦ, καὶ τῇ ἕλικι τὸν πῶλον τῆς ὄνου αὐτοῦ· πλυνεῖ ἐν οἴνῳ τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐν αἵματι σαφυλῆς τὴν περιβολὴν αὐτοῦ.

12. Χαροποιοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὑπὲρ οἶνον, καὶ λευκοὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἢ γάλα.

13. Ζαβουλὼν παράλιος κατοικήσει καὶ αὐτὸς παρ' ὅρμον πλοίων, καὶ παρατενεῖ ἕως Σιδῶνος.

14. Ἰσσάχαρ τὸ καλὸν ἐπεθύμησεν, ἀναπαυόμενος ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων.

15. Καὶ ἰδὼν τὴν ἀνάπαυσιν ὅτι καλὴ, καὶ τὴν γῆν ὅτι πίων, ὑπέθηκε τὸν ὦμον αὐτοῦ εἰς τὸ πονεῖν· καὶ ἐγενήθη ἀνὴρ γεωργός.

16. Δὰν κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὡσεὶ

asinus osseus cubans inter duos terminos. 15. Et vidit requiem, quod bona; & terram, quod pulchra: & inclinavit humerum suum ad portandum, & fuit tributo serviens. 16. Dan judicabit populum suum, sicut

17. כְּאַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ יְהִי־דָן נָחָשׁ
עֲלֵי־דֶרֶךְ שְׁפִיפֹן עֲלֵי־אֹרַח הַנֹּשֵׁךְ עִקְּבֵי־
18. סוּס וַיִּפֹּל רֹכְבוֹ אָחוֹר׃ לִישׁוּעָתְךָ
19. קִוִּיתִי יְהוָה׃ גָּד גְּדוּד יְגוּדֶנּוּ וְהוּא יָגֻד
20. עָקֵב׃ מֵאָשֵׁר שְׁמֵנָה לַחְמוֹ וְהוּא יִתֵּן
21. מַעֲדַנֵּי־מֶלֶךְ׃ נַפְתָּלִי אַיָּלָה שְׁלֻחָה
22. הַנֹּתֵן אִמְרֵי־שָׁפֶר׃ בֵּן פֹּרָת יוֹסֵף בֵּן
פֹּרָת אֲלֵי־עָיִן בָּנוֹת צָעֲדָה עֲלֵי־שׁוּר׃
23. וַיְמָרֲרֻהוּ וָרֹבּוּ וַיִּשְׂטְמֻהוּ בַּעֲלֵי חִצִּים׃
24. וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן קַשְׁתּוֹ וַיָּפֹזּוּ זְרֹעֵי יָדָיו מִידֵי
אֲבִיר יַעֲקֹב מִשָּׁם רֹעֶת אֶבֶן יִשְׂרָאֵל׃
25. מֵאֵל אָבִיךָ וְיַעְזְרֶךָּ וְאֵת שַׁדַּי וִיבָרְכֶךָּ בִּרְכֹת
שָׁמַיִם מֵעָל בִּרְכֹת תְּהוֹם רֹבֶצֶת תָּחַת בִּרְכֹת
26. שָׁדַיִם וָרָחַם׃ בִּרְכֹת אָבִיךָ גָּבְרוּ עַל־
בִּרְכֹת הוֹרַי עַד תַּאֲוַת גִּבְעֹת עוֹלָם תִּהְיֶיןָ
27. לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו׃ בִּנְיָמִין
זאב

ſicut una tribuum Israël. 17. Erit Dan ſerpens ſuper viam, ceraſtes ſuper ſemitam, mordens calcaneos equi, & cecidit equitans eum retrorſum. 18. Salutem tuam expectavi Domine. 19. Ghad exercitus ſuperabit eum, & ipſe ſuperabit tandem. 20. Ex Aſer pinguis panis ejus, & ipſe dabit delicias regis. 21. Naphthali cerva dimiſſa, dans dicta pulchritudinis. 22. Filius fructeſcens Joſeph, filius creſcens ſuper fontem, filiae incedebat ſuper murum. 23. Et amarificarunt eum, & jaculaverunt, et oderunt eum domini ſagittarum. 24. Et habitavit in forti arcus ejus, & roboraverunt ſe brachia manuum ejus a manibus potentis Jahacob, inde paſtor lapis Iſraël. 25. A Deo patris tui, & adjuvabit te; & omnipotente, & benedicet tibi benedictionibus coeli deſuper: be-

ne,

ὥσπερ καὶ μία φυλὴ ἐν Ἰσραήλ.

17. Καὶ γενηθήτω Δὰν ὄφις ἐφ᾽ ὁδοῦ, ἐγκαθήμενος ἐπὶ τρίβου, δάκνων πτέρναν ἵππου. καὶ πεσεῖται ὁ ἱππεὺς εἰς τὰ ὀπίσω.

18. Τὴν σωτηρίαν περιμένων κυρίου.

19. Γαδ, πειρατήριον πειρατεύσει αὐτόν. αὐτὸς δὲ πειρατεύσει αὐτὸν κατὰ πόδας.

20. Ἀσὴρ, πίων αὐτοῦ ὁ ἄρτος· καὶ αὐτὸς δώσει τρυφὴν ἄρχουσι.

21. Νεφθαλεὶμ στέλεχος ἀνειμένον ἐπιδιδοὺς ἐν τῷ γεννήματι κάλλος.

22. Υἱὸς ηὐξημένος Ἰωσὴφ, υἱὸς ηὐξημένος μου ζηλωτὸς, υἱός μου νεώτατος· πρός με ἀνάστρεψον.

23. Εἰς ὃν διαβουλευόμενοι ἐλοιδόρουν, καὶ ἐνεῖχον αὐτῷ κύριοι τοξευμάτων.

24. Καὶ συνετρίβη μετὰ κράτους τὰ τόξα αὐτῶν· καὶ ἐξελύθη τὰ νεῦρα βραχιόνων χειρὸς αὐτῶν, διὰ χεῖρα δυνάστου Ἰακὼβ ἐκεῖθεν ὁ κατισχύσας Ἰσραὴλ παρὰ θεοῦ τοῦ πατρός σου.

25. Καὶ ἐβοήθησέ σοι ὁ θεὸς ὁ ἐμός. καὶ εὐλόγησέ σε εὐλογίαν οὐρανοῦ ἄνωθεν, καὶ εὐλογίαν γῆς ἐχούσης πάντα, εἵνεκεν εὐλογίας μαστῶν καὶ μήτρας.

26. Εὐλογίας πατρός σου καὶ μητρός σου ὑπερίσχυσεν ὑπὲρ εὐλογίας ὀρέων μονίμων, καὶ ἐπ᾽ εὐλογίας θινῶν ἀενναῶν. ἔσονται ἐπὶ κεφαλὴν Ἰωσὴφ, καὶ ἐπὶ κορυφῆς ὧν ἡγήσατο ἀδελφῶν.

27.

nedictionibus abyssi cubantis subtus; benedictionibus uberum, & vulvae. 26. Benedictiones patris tui praevaluerunt super benedictiones genitorum meorum usque ad terminum collium saeculi, erunt ad caput Joseph, & in verticem Nazaraei fratrum ejus.

27.

27. זְאֵב יִטְרָף בַּבֹּקֶר יֹאכַל עַד וְלָעֶרֶב יְחַלֵּק
שָׁלָל׃ 28. כָּל־אֵלֶּה שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנֵים
עָשָׂר וְזֹאת אֲשֶׁר־דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ
אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כְּבִרְכָתוֹ בֵּרַךְ אֹתָם׃

27. Biniamin lupus rapiet, in diluculo comedet praedam, & in vespera dividet spolium. 28. Omnes istae tribus Israël duodecim.

VIRGO ET EMMANVEL.

Iesaiae Cap. VII.

10. וַיּוֹסֶף יְהוָה דַּבֵּר אֶל־אָחָז לֵאמֹר׃
11. שְׁאַל־לְךָ אוֹת מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַעְמֵק
שְׁאָלָה אוֹ הַגְבֵּהַּ לְמָעְלָה׃ 12. וַיֹּאמֶר אָחָז
לֹא־אֶשְׁאַל וְלֹא־אֲנַסֶּה אֶת־יְהוָה׃
13. וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ־נָא בֵּית דָּוִד הַמְעַט מִכֶּם
הַלְאוֹת אֲנָשִׁים כִּי תַלְהוּ גַּם אֶת־אֱלֹהָי׃
14. לָכֵן יִתֵּן אֲדֹנָי הוּא לָכֶם אוֹת הִנֵּה
הָעַלְמָה הָרָה וְיֹלֶדֶת בֵּן וְקָרָאת שְׁמוֹ עִמָּנוּ
אֵל׃ 15. חֶמְאָה וּדְבַשׁ יֹאכֵל לְדַעְתּוֹ מָאוֹס
בָּרָע וּבָחוֹר בַּטּוֹב׃ 16. כִּי בְּטֶרֶם יֵדַע הַנַּעַר

10. Et adjecit Dominus loqui ad Achaz dicendo 11. Pete tibi signum cum a Domino Deo tuo: profunda petitionem, vel eleva te ipsum in excelsum. 12. Et dixit Achaz: Non petam, & non tentabo Dominum. 13. Et dixit: Audite nunc domus David: Numquid parum a vobis fatigare homines, quod afficiatis labore etiam Deum meum? 14. Ideo dabit Dominus ipse vobis signum:

27. Βενιαμὶν λύκος ἅρπαξ τὸ πρωϊνὸν ἔδεται ἔτι, καὶ εἰς τὸ ἑσπέρας δίδωσι τροφήν.

28. Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰακὼβ δώδεκα. καὶ ταῦτα ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν. καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. ἕκαστον κατὰ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς.

Et hoc quod locutus est eis pater eorum, & benedixit eis, uuicuique secundum benedictionem suam benedixit eis.

10. Καὶ προσέθετο κύριος λαλῆσαι τῷ Ἄχαζ, λέγων.

11. Αἴτησαι σεαυτῷ σημεῖον παρὰ κυρίου θεοῦ σου εἰς βάθος, ἢ εἰς ὕψος.

12. Καὶ εἶπεν Ἄχαζ, Οὐ μὴ αἰτήσω, οὐδὲ μὴ πειράσω κύριον.

13. Καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε δὲ οἶκος Δαυίδ. μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνθρώποις, καὶ πῶς κυρίῳ παρέχετε ἀγῶνα;

14. Διὰ τοῦτο, δώσει κύριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον. Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται, καὶ τέξεται υἱόν. καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ.

15. Βούτυρον καὶ μέλι φάγεται πρὶν ἢ γνῶναι αὐτὸν. ἢ προελέσθαι πονηρὰ, ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν.

16. Διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον

E ἀγα-

Ecce Virgo praegnans, & pariens filium, & vocabis nomen ejus Himmanuel. 15. Butyrum & mel comedet, ad sciendum ipsum reprobare in malo, & eligere in bono. 16. Nam antequam puer sciat ris

וַיְבַקַּע עֲצֵי עֹלָה וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־ הַמָּקוֹם
4. אֲשֶׁר־ אָמַר־ לוֹ הָאֱלֹהִים׃ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־ עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־ הַמָּקוֹם
5. מֵרָחֹק׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־ נְעָרָיו שְׁבוּ־
לָכֶם פֹּה עִם־ הַחֲמוֹר וַאֲנִי וְהַנַּעַר נֵלְכָה
עַד־ כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם׃
6. וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־ עֲצֵי הָעֹלָה וַיָּשֶׂם עַל־
יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת־ הָאֵשׁ וְאֶת־
7. הַמַּאֲכֶלֶת וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו׃ וַיֹּאמֶר
יִצְחָק אֶל־ אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר
הִנֶּנִּי בְנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאַיֵּה
8. הַשֶּׂה לְעֹלָה׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים
יִרְאֶה־ לוֹ הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם
9. יַחְדָּו׃ וַיָּבֹאוּ אֶל־ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר־
לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם אֶת־ הַמִּזְבֵּחַ
וַיַּעֲרֹךְ אֶת־ הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת־ יִצְחָק בְּנוֹ
ויש

& ſcidit ligna holocauſti, & ſurrexit, & ivit ad locum, quem dixit ei Deus. 4. In die tertio, & levavit Abraham oculos ſuos, & vidit locum de longinquo. 5. Et dixit Abraham ad pueros ſuos: Sedete vobis hic cum aſino: & ego & puer ibimus uſque illuc; & adorabimus, & revertemur ad vos. 6. Et accepit Abraham ligna holocauſti, & poſuit ſuper Iſchac filium ſuum, & accepit in manu ſua ignem, & gladium: & iverunt ambo ipſi ſimul. 7. Et dixit Iſchac ad Abraham patrem ſuum, & dixit: Pater mi. Et dixit: Ecce ego fili mi.
Et

καὶ σχίσας ξύλα εἰς ὁλοκάρπωσιν, ἀναςὰς ἐπορεύθη. καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός.

4. Τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ· καὶ ἀναβλέψας Ἀβραὰμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, εἶδε τὸν τόπον μακρόθεν.

5. Καὶ εἶπεν Ἀβραὰμ τοῖς παισὶν αὐτοῦ, Καθίσατε αὐτοῦ μετὰ τῆς ὄνου. ἐγὼ δὲ καὶ τὸ παιδάριον διελευσόμεθα ἕως ὧδε· καὶ προσκυνήσαντες, ἀνας-ρέψομεν πρὸς ὑμᾶς.

6. Ἔλαβε δὲ Ἀβραὰμ τὰ ξύλα τῆς ὁλοκαρπώσεως, καὶ ἐπέθηκεν Ἰσαὰκ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· ἔλαβε δὲ μετὰ χεῖρας καὶ τὸ πῦρ καὶ τὴν μάχαιραν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ἅμα.

7. Εἶπε δὲ Ἰσαὰκ πρὸς Ἀβραὰμ τὸν πατέρα αὐτοῦ, Πάτερ· ὁ δὲ εἶπε, Τί ἐστι τέκνον; εἶπε δέ, Ἰδοὺ τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα, ποῦ ἐςι τὸ πρόβατον τὸ εἰς ὁλοκάρπωσιν;

8. Εἶπε δὲ Ἀβραὰμ, Ὁ θεὸς ὄψεται ἑαυτῷ πρόβατον εἰς ὁλοκάρπωσιν, τέκνον. Πορευθέντες δὲ ἀμφότεροι ἅμα,

9. Ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός. καὶ ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ Ἀβραὰμ τὸ θυσιαςήριον, καὶ ἐπέθηκε τὰ ξύλα. καὶ συμποδίσας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ,

ἐπ-

Et dixit: Ecce ignis, & ligna: & ubi agnus in holocaustum? 8. Et dixit Abraham: Deus videbit sibi agnum in holocaustum fili mi. Et perrexerunt ambo ipsi pariter. 9. Et venerunt ad locum quem dixerat ei Deus. Et aedificavit ibi Abraham altare, & ordinavit ligna, et ligavit Ischac filium suum,

& po-

וַיָּשֶׂם אתו עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים׃

10. וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת־יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת־הַמַּאֲכֶלֶת

11. לִשְׁחֹט אֶת־בְּנוֹ׃ וַיִּקְרָא אֵלָיו מַלְאַךְ

יְהוָה מִן הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם

12. וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר אַל תִּשְׁלַח יָדְךָ

אֶל־הַנַּעַר וְאַל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה כִּי עַתָּה

יָדַעְתִּי כִּי־יְרֵא אֱלֹהִים אַתָּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ

13. אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ מִמֶּנִּי׃ וַיִּשָּׂא

אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה אַיִל אַחַר

נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ בְּקַרְנָיו וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח אֶת־

14. הָאַיִל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת בְּנוֹ׃ וַיִּקְרָא

אַבְרָהָם שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא יְהוָה יִרְאֶה

אֲשֶׁר יֵאָמֵר הַיּוֹם בְּהַר יְהוָה יֵרָאֶה׃

15. וַיִּקְרָא מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם שֵׁנִית מִן־

16. הַשָּׁמָיִם׃ וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה

כִּי

& posuit eum super altare desuper ligna . 10. Et misit Abraham manum suam , & accepit gladium ad jugulandum filium suum. 11. Et clamavit ad eum Angelus Domini de caelis, & dixit: Abraham, Abraham. Et dixit: Ecce ego . 12. Et dixit: Ne mittas manum tuam ad puerum , & ne facias ei quidquam: quia nunc cognovi quod timens Deum tu , & non prohibuisti filium tuum unicum tuum a me. 13. Et levavit Abraham oculos suos & vidit , & ecce aries post de-

sen-

ἐπέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω τῶν ξύλων.

10. Καὶ ἐξέτεινεν Ἀβραὰμ τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν τὴν μάχαιραν, σφάξαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ.

11. Καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Ἄγγελος κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν, Ἀβραάμ. Ὁ δὲ εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ.

12. Καὶ εἶπεν, Μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδάριον, μηδὲ ποιήσῃς αὐτῷ μηδέν. νῦν γὰρ ἔγνων, ὅτι φοβῇ σὺ θεόν. καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ.

13. Καὶ ἀναβλέψας Ἀβραὰμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδε. καὶ ἰδοὺ, κριὸς εἷς κατεχόμενος ἐν φυτῷ Σαβὲκ τῶν κεράτων. καὶ ἐπορεύθη Ἀβραὰμ, καὶ ἔλαβε τὸν κριὸν, καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς ὁλοκάρπωσιν ἀντὶ Ἰσαὰκ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

14. Καὶ ἐκάλεσεν Ἀβραὰμ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου, Κύριος εἶδεν. ἵνα εἴπωσι σήμερον, ἐν τῷ ὄρει κύριος ὤφθη.

15. Καὶ ἐκάλεσεν Ἄγγελος κυρίου τὸν Ἀβραὰμ δεύτερον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,

16. Λέγων, κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος.

D οὗ

tentus in perplexitate in cornibus suis. Et ivit Abraham, & cepit arietem; & ascendere fecit eum in holocaustum pro filio suo. 14. Et vocavit Abraham nomen loci ipsius *Jehovah videbit*. Quod dicitur hodie, *In monte Dominus videbitur*. 15. Et clamavit Angelus Domini ad Abraham secundo de coelo. 16. Et dixit: In me juravi, dixit Dominus;

quia

כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא
17. חָשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידֶךָ׃ כִּי־בָרֵךְ
אֲבָרֶכְךָ וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי
הַשָּׁמַיִם וכחול אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַיָּם וְיִרַשׁ
18. זַרְעֲךָ אֵת שַׁעַר אֹיְבָיו׃ וְהִתְבָּרְכוּ בְזַרְעֲךָ
כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקֹלִי׃

quia pro eo quod fecisti verbum hoc, & non prohibuisti filium tuum unicum tuum. 17. Quia benedicendo benedicam tibi, & multiplicando multiplicabo semen tuum sicut stellas coelorum, & sicut arenam quae super labium maris, & hae-

BENEDICTIONES JACOBI.

Gen. Cap. XLIX.

1. וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל־בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֵאָסְפוּ
וְאַגִּידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר־יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרִית
2. הַיָּמִים׃ הִקָּבְצוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל־
3. יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם׃ רְאוּבֵן בְּכֹרִי אַתָּה כֹּחִי
4. וְרֵאשִׁית אוֹנִי יֶתֶר שְׂאֵת וְיֶתֶר עָז׃ פַּחַז
כַּמַּיִם אַל־תּוֹתַר כִּי עָלִיתָ מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ
5. אָז חִלַּלְתָּ יְצוּעִי עָלָה׃ שִׁמְעוֹן וְלֵוִי
6. אַחִים כְּלֵי חָמָס מְכֵרֹתֵיהֶם׃ בְּסֹדָם אַל־
תָּבֹא נַפְשִׁי בִּקְהָלָם אַל־תֵּחַד כְּבֹדִי כִּי
בא

1. Et vocavit Jahacob ad filios suos, & dixit: Congregate vos & nuntiabo vobis, quod eventurum est vobis in novissimo dierum. 2. Congregate vos, & audite filii Jahacob, & audite ad Israël patrem vestrum. 3. Reuben primogenitus meus tu, fortitudo mea, & principium roboris mei, excellentia extollendi & excel-

οὗ εἵνεκεν ἐποίησας τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ.

17. Ἡ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, ὡς τοὺς ἀςέρας τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, καὶ κληρονομήσει τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων.

18. Καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ἀνθ' ὧν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς.

reditabit femen tuum portam inimicorum fuorum. 18. Et benedicentur in femine tuo omnes gentes terrae, eo quod audivifti in vocem meam.

1. Ἐκάλεσε δὲ Ἰακὼβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, συνάχθητε, ἵνα ἀναγγείλω ὑμῖν, τί ἀπαντήσει ὑμῖν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.

2. Συνάχθητε, καὶ ἀκούσατέ μου υἱοὶ Ἰακὼβ, ἀκούσατε Ἰσραὴλ, ἀκούσατε τοῦ πατρὸς ὑμῶν.

3. Ῥουβὴν πρωτότοκός μου, σὺ ἰσχύς μου, καὶ ἀρχὴ τέκνων μου, σκληρὸς φέρεσθαι, καὶ σκληρὸς αὐθάδης.

4. Ἐξύβρισας ὡς ὕδωρ, μὴ ἐκζέσης, ἀνέβης γὰρ ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρός σου. τότε ἐμίανας τὴν ςρωμνὴν, οὗ ἀνέβης.

5. Συμεὼν καὶ Λευὶ ἀδελφοὶ συνετέλεσαν ἀδικίαν ἐξαιρέσεως αὐτῶν.

6. Εἰς βουλὴν αὐτῶν μὴ ἔλθοι ἡ ψυχή μου, καὶ ἐπὶ τῇ συστάσει αὐτῶν μὴ ἐρίσαι τὰ ἥπατά μου. ὅτι

cellentia fortis. 4. Feftinatio ficut aquae, ne fias excellens: quia afcendifti cubilia patris tui, tunc polluifti ftratum meum afcendit. 5. Simhon & Levi fratres, arma iniquitatis machaëra eorum. 6. In fecretum eorum non veniat anima mea, in coetu eorum ne uniat fe gloria mea. Quia

בְּאַפָּם הָרְגוּ אִישׁ וּבִרְצֹנָם עִקְּרוּ־שׁוֹר׃ אָרוּר 7.
אַפָּם כִּי עָז וְעֶבְרָתָם כִּי קָשָׁתָה אֲחַלְּקֵם
בְּיַעֲקֹב וַאֲפִיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל׃ יְהוּדָה אַתָּה 8.
יוֹדוּךָ אַחֶיךָ יָדְךָ בְּעֹרֶף אֹיְבֶיךָ יִשְׁתַּחֲווּ לְךָ
בְּנֵי אָבִיךָ׃ גּוּר אַרְיֵה יְהוּדָה מִטֶּרֶף 9.
בְּנִי עָלִיתָ כָּרַע רָבַץ כְּאַרְיֵה וּכְלָבִיא מִי
יְקִימֶנּוּ׃ לֹא־יָסוּר שֵׁבֶט מִיהוּדָה וּמְחֹקֵק 10.
מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי־יָבֹא שִׁילֹה וְלוֹ יִקְּהַת
עַמִּים׃ אֹסְרִי לַגֶּפֶן עִירֹה וְלַשֹּׂרֵקָה בְּנִי 11.
אֲתֹנוֹ כִּבֵּס בַּיַּיִן לְבֻשׁוֹ וּבְדַם־עֲנָבִים סוּתֹה׃
חַכְלִילִי עֵינַיִם מִיָּיִן וּלְבֶן־שִׁנַּיִם מֵחָלָב׃ 12.
זְבוּלֻן לְחוֹף יַמִּים יִשְׁכֹּן וְהוּא לְחוֹף 13.
אֳנִיֹּת וְיַרְכָתוֹ עַל־צִידֹן׃ יִשָּׂשכָר חֲמֹר 14.
גָּרֶם רֹבֵץ בֵּין הַמִּשְׁפְּתָיִם׃ וַיַּרְא מְנֻחָה 15.
כִּי טוֹב וְאֶת־הָאָרֶץ כִּי נָעֵמָה וַיֵּט שִׁכְמוֹ
לִסְבֹּל וַיְהִי לְמַס־עֹבֵד׃ דָּן יָדִין עַמּוֹ 16.
כא

in furore suo occiderunt virum, & in voluntate sua eradicaverunt murum. 7. Maledictus furor eorum, quia fortis; & ira eorum, quia indurata est. Dividam eos in Jahacob, & dispergam eos in Israël. 8. Jehudah tu, laudabunt te tui fratres. Manus tua in cervice inimicorum tuorum, incurvabunt se tibi filii patris tui. 9. Catulus leonis Jehudah: A praeda fili mi ascendisti; incurvavit se, cubavit sicut leo, & sicut leo major, quis suscitabit eum? 10. Non recedet virga ex Jehudah, & legislator de inter pedes ejus, usquequo veniat Siloh, & ei obedientia populorum. 11. Ligans ad vitem pullum suum, & ad vitem optimam fili mi asinam suam: Lavit in vino vestimentum suum, & in sanguine uvarum operimentum suum. 12. Rubicundior oculis vino, & candidior dentibus prae lacte. 13. Zebulun ad portum marium habitabit, & ipse ad portum navium, & latus ejus super Sidon. 14. Issachar asinus

ἐν τῷ θυμῷ αὐτῶν ἀπέκτειναν ἀνθρώπους, καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν ἐνευροκόπησαν ταῦρον.

7. Ἐπικατάρατος ὁ θυμὸς αὐτῶν ὅτι αὐθάδης, καὶ ἡ μῆνις αὐτῶν ὅτι ἐσκληρύνθη. διαμεριῶ αὐτοὺς ἐν Ἰακὼβ, καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν Ἰσραήλ.

8. Ἰούδα, σὲ αἰνέσαισαν οἱ ἀδελφοί σου. αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νώτου τῶν ἐχθρῶν σου. προσκυνήσουσί σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρός σου.

9. Σκύμνος λέοντος Ἰούδα. ἐκ βλαστοῦ υἱέ μου ἀνέβης. ἀναπεσὼν, ἐκοιμήθης ὡς λέων, καὶ ὡς σκύμνος· τίς ἐγερεῖ αὐτόν;

10. Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα, καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, ἕως ἐὰν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ· καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν.

11. Δεσμεύων πρὸς ἄμπελον τὸν πῶλον αὐτοῦ, καὶ τῇ ἕλικι τὸν πῶλον τῆς ὄνου αὐτοῦ· πλυνεῖ ἐν οἴνῳ τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἐν αἵματι σταφυλῆς τὴν περιβολὴν αὐτοῦ.

12. Χαροποιοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὑπὲρ οἶνον, καὶ λευκοὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἢ γάλα.

13. Ζαβουλὼν παράλιος κατοικήσει καὶ αὐτὸς παρ᾽ ὅρμον πλοίων, καὶ παρατενεῖ ἕως Σιδῶνος.

14. Ἰσσάχαρ τὸ καλὸν ἐπεθύμησεν, ἀναπαυόμενος ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων.

15. Καὶ ἰδὼν τὴν ἀνάπαυσιν ὅτι καλὴ, καὶ τὴν γῆν ὅτι πίων, ὑπέθηκε τὸν ὦμον αὐτοῦ εἰς τὸ πονεῖν· καὶ ἐγενήθη ἀνὴρ γεωργός.

16. Δὰν κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὡσεὶ

asinus osseus cubans inter duos terminos. 15. Et vidit requiem, quod bona; & terram, quod pulchra: & inclinavit humerum suum ad portandum, & fuit tributo serviens. 16. Dan judicabit populum suum, sicut

17. כְּאַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל׃ יְהִי דָן נָחָשׁ
עֲלֵי דֶרֶךְ שְׁפִיפֹן עֲלֵי אֹרַח הַנֹּשֵׁךְ עִקְּבֵי
18. סוּס וַיִּפֹּל רֹכְבוֹ אָחוֹר׃ לִישׁוּעָתְךָ
19. קִוִּיתִי יְהוָה׃ גָּד גְּדוּד יְגוּדֶנּוּ וְהוּא יָגֻד
20. עָקֵב׃ מֵאָשֵׁר שְׁמֵנָה לַחְמוֹ וְהוּא יִתֵּן
21. מַעֲדַנֵּי מֶלֶךְ׃ נַפְתָּלִי אַיָּלָה שְׁלֻחָה
22. הַנֹּתֵן אִמְרֵי שָׁפֶר׃ בֵּן פֹּרָת יוֹסֵף בֵּן
פֹּרָת עֲלֵי עָיִן בָּנוֹת צָעֲדָה עֲלֵי שׁוּר׃
23. וַיְמָרְרֻהוּ וָרֹבּוּ וַיִּשְׂטְמֻהוּ בַּעֲלֵי חִצִּים׃
24. וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן קַשְׁתּוֹ וַיָּפֹזּוּ זְרֹעֵי יָדָיו מִידֵי
אֲבִיר יַעֲקֹב מִשָּׁם רֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל׃
25. מֵאֵל אָבִיךָ וְיַעְזְרֶךָּ וְאֵת שַׁדַּי וִיבָרְכֶךָּ בִּרְכֹת
שָׁמַיִם מֵעָל בִּרְכֹת תְּהוֹם רֹבֶצֶת תָּחַת בִּרְכֹת
26. שָׁדַיִם וָרָחַם׃ בִּרְכֹת אָבִיךָ גָּבְרוּ עַל־
בִּרְכֹת הוֹרַי עַד תַּאֲוַת גִּבְעֹת עוֹלָם תִּהְיֶיןָ
27. לְרֹאשׁ יוֹסֵף וּלְקָדְקֹד נְזִיר אֶחָיו׃ בִּנְיָמִין
זְאֵב

ficut una tribuum Israël. 17. Erit Dan ferpens fuper viam, cerafies fuper femitam, mordens calcaneos equi, & cecidit equitans eum retrorfum. 18. Salutem tuam expectavi Domine. 19. Ghad exercitus fuperabit eum,& ipfe fuperabit tandem. 20. Ex Afer pinguis panis ejus, & ipfe dabit delicias regis. 21. Naphthali cerva dimiffa, dans dicta pulchritudinis. 22. Filius fructefcens Jofeph, filius crefcens fuper fontem, filiae incedebat fuper murum. 23. Et amarificarunt eum, & jaculaverunt, et oderunt eum domini fagittarum. 24. Et habitavit in forti arcus ejus, & roboraverunt fe brachia manuum ejus a manibus potentis Jahacob, inde paftor lapis Ifraël. 25. A Deo patris tui, & adjuvabit te; & omnipotente, & benedicet tibi benedictionibus coeli defuper: bene,

ὥστεὶ καὶ μία φυλὴ ἐν Ἰσραήλ.

17. Καὶ γενηθήτω Δὰν ὄφις ἐφ' ὁδοῦ, ἐγκαθήμενος ἐπὶ τρίβου, δάκνων πτέρναν ἵππου. καὶ πεσεῖται ὁ ἱππεὺς εἰς τὰ ὀπίσω.

18. Τὴν σωτηρίαν περιμένων κυρίου.

19. Γάδ, πειρατήριον πειρατεύσει αὐτόν. αὐτὸς δὲ πειρατεύσει αὐτὸν κατὰ πόδας.

20. Ἀσήρ, πίων αὐτοῦ ὁ ἄρτος· καὶ αὐτὸς δώσει τρυφὴν ἄρχουσι.

21. Νεφθαλεὶμ στέλεχος ἀνειμένον ἐπιδιδοὺς ἐν τῷ γεννήματι κάλλος.

22. Υἱὸς ηὐξημένος Ἰωσήφ, υἱὸς ηὐξημένος μου ζηλωτός, υἱός μου νεώτατος· πρός με ἀνάστρεψον.

23. Εἰς ὃν διαβουλευόμενοι ἐλοιδόρουν, καὶ ἐνεῖχον αὐτῷ κύριοι τοξευμάτων.

24. Καὶ συνετρίβη μετὰ κράτους τὰ τόξα αὐτῶν· καὶ ἐξελύθη τὰ νεῦρα βραχιόνων χειρὸς αὐτῶν, διὰ χεῖρα δυνάστου Ἰακώβ. ἐκεῖθεν ὁ κατισχύσας Ἰσραὴλ παρὰ Θεοῦ τοῦ πατρός σου.

25. Καὶ ἐβοήθησέ σοι ὁ Θεὸς ὁ ἐμός. καὶ εὐλόγησέ σε εὐλογίαν οὐρανοῦ ἄνωθεν, καὶ εὐλογίαν γῆς ἐχούσης πάντα, εἵνεκεν εὐλογίας μαστῶν καὶ μήτρας.

26. Εὐλογίας πατρός σου καὶ μητρός σου ὑπερίσχυσεν ὑπὲρ εὐλογίας ὀρέων μονίμων, καὶ ἐπ' εὐλογίας θινῶν ἀεννάων. ἔσονται ἐπὶ κεφαλὴν Ἰωσήφ, καὶ ἐπὶ κορυφῆς ὧν ἡγήσατο ἀδελφῶν.

27.

nedictionibus abyssi cubantis subtus; benedictionibus uberum, & vulvae. 26. Benedictiones patris tui praevaluerunt super benedictiones genitorum meorum usque ad terminum collium saeculi, erunt ad caput Joseph, & in verticem Nazaraei fratrum ejus.

27.

27. זְאֵב יִטְרָף בַּבֹּקֶר יֹאכַל עַד וְלָעֶרֶב יְחַלֵּק
28. שָׁלָל׃ כָּל־אֵלֶּה שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁנֵים
עָשָׂר וְזֹאת אֲשֶׁר־דִּבֶּר לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ
אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כְּבִרְכָתוֹ בֵּרַךְ אֹתָם׃

27. Biniamin lupus rapiet, in diluculo comedet praedam, & in vespera dividet spolium. 28. Omnes istae tribus Israël duodecim.

VIRGO ET EMMANVEL.

Iesaiae Cap. VII.

10. וַיּוֹסֶף יְהוָה דַּבֵּר אֶל־אָחָז לֵאמֹר׃
11. שְׁאַל־לְךָ אוֹת מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הַעְמֵק
12. שְׁאָלָה אוֹ הַגְבֵּהַ לְמָעְלָה׃ וַיֹּאמֶר אָחָז
לֹא־אֶשְׁאַל וְלֹא־אֲנַסֶּה אֶת־יְהוָה׃
13. וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ־נָא בֵּית דָּוִד הַמְעַט מִכֶּם
הַלְאוֹת אֲנָשִׁים כִּי תַלְאוּ גַּם אֶת־אֱלֹהָי׃
14. לָכֵן יִתֵּן אֲדֹנָי הוּא לָכֶם אוֹת הִנֵּה
הָעַלְמָה הָרָה וְיֹלֶדֶת בֵּן וְקָרָאת שְׁמוֹ עִמָּנוּ
15. אֵל׃ חֶמְאָה וּדְבַשׁ יֹאכֵל לְדַעְתּוֹ מָאוֹס
16. בָּרָע וּבָחוֹר בַּטּוֹב׃ כִּי בְּטֶרֶם יֵדַע הַנַּעַר
מא

10. Et adjecit Dominus loqui ad Achaz dicendo 11. Pete tibi signum cum a Domino Deo tuo: profunda petitionem, vel eleva te ipsum in excelsum. 12. Et dixit Achaz: Non petam, & non tentabo Dominum. 13. Et dixit: Audite nunc domus David: Numquid parum a vobis fatigare homines, quod afficiatis labore etiam Deum meum? 14. Ideo dabit Dominus ipse vobis signum: Ecce

27. Βενιαμὶν λύκος ἅρπαξ τὸ πρωϊνὸν ἔδεται ἔτι, καὶ εἰς τὸ ἑσπέρας δίδωσι τροφήν.

28. Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰακὼβ δώδεκα. καὶ ταῦτα ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν. καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. ἕκαστον κατὰ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς.

Et hoc quod locutus est eis pater eorum, & benedixit eis, uuicuique secundum benedictionem suam benedixit eis.

10. Καὶ προσέθετο κύριος λαλῆσαι τῷ Ἄχαζ, λέγων.

11. Αἴτησαι σεαυτῷ σημεῖον παρὰ κυρίου θεοῦ σου εἰς βάθος, ἢ εἰς ὕψος.

12. Καὶ εἶπεν Ἄχαζ, Οὐ μὴ αἰτήσω, οὐδὲ μὴ πειράσω κύριον.

13. Καὶ εἶπεν, Ἀκούσατε δὲ οἶκος Δαυίδ. μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀνθρώποις, καὶ πῶς κυρίῳ παρέχετε ἀγῶνα;

14. Διὰ τοῦτο, δώσει κύριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον. Ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ λήψεται, καὶ τέξεται υἱόν. καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ.

15. Βούτυρον καὶ μέλι φάγεται πρὶν ἢ γνῶναι αὐτὸν. ἢ προελέσθαι πονηρὰ, ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν.

16. Διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον

 ἀγα-

Ecce Virgo praegnans, & pariens filium, & vocabis nomen ejus Himmanuel. 15. Butyrum & mel comedet, ad sciendum ipsum reprobare in malo, & eligere in bono. 16. Nam antequam puer sciat re-

מָאוֹס בָּרָע וּבָחוֹר בַּטּוֹב תֵּעָזֵב הָאֲדָמָה
אֲשֶׁר־אַתָּה קָץ מִפְּנֵי שְׁנֵי מְלָכֶיהָ׃

reprobare in malo, & eligere in bono; derelinquetur humus, quam tu fastidiens a faciebus duorum regum suorum.

HEBDOMADES DANIELIS.

Dan. Cap. IX.

21. וְעוֹד אֲנִי מְדַבֵּר בַּתְּפִלָּה וְהָאִישׁ גַּבְרִיאֵל
אֲשֶׁר רָאִיתִי בֶחָזוֹן בַּתְּחִלָּה מֻעָף בִּיעָף נֹגֵעַ
אֵלַי כְּעֵת מִנְחַת־עָרֶב׃ 22. וַיָּבֶן וַיְדַבֵּר עִמִּי
וַיֹּאמַר דָּנִיֵּאל עַתָּה יָצָאתִי לְהַשְׂכִּילְךָ בִינָה׃
23. בִּתְחִלַּת תַּחֲנוּנֶיךָ יָצָא דָבָר וַאֲנִי בָּאתִי
לְהַגִּיד כִּי חֲמוּדוֹת אָתָּה וּבִין בַּדָּבָר וְהָבֵן
בַּמַּרְאֶה׃ 24. שָׁבֻעִים שִׁבְעִים נֶחְתַּךְ עַל־
עַמְּךָ וְעַל־עִיר קָדְשֶׁךָ לְכַלֵּא הַפֶּשַׁע וּלְחָתֵם
חַטָּאות וּלְכַפֵּר עָוֹן וּלְהָבִיא צֶדֶק עֹלָמִים
וְלַחְתֹּם חָזוֹן וְנָבִיא וְלִמְשֹׁחַ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים׃
25. וְתֵדַע וְתַשְׂכֵּל מִן־מֹצָא דָבָר לְהָשִׁיב
וְלִבְנוֹת יְרוּשָׁלַםִ עַד־מָשִׁיחַ נָגִיד שָׁבֻעִים
שב

21. Et adhuc ego loquens in oratione; & vir Gabriel, quem videram in visione in principio, volans in lassitudine, tangens ad me secundum tempus muneris vesperae. 22. Et intelligere fecit me, & locutus est mecum, & dixit, Daniel nunc egressus sum, ad intelligere faciendum te intelligentiam. 23. In principio deprecationum tuarum egressum est verbum, & ego veni ad indicandum, quia desideriorum tu: & intellige in verbo, & intellige in visione. 24. Hebdomadae septuaginta decisa super populum tuum, & super civitatem sanctitatis tuae, ad

ἀγαθὸν ἢ κακὸν, ἀπειθεῖ πονηρίᾳ, ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν· καὶ καταλειφθήσεται ἡ γῆ ἣν σὺ φοβῇ, ἀπὸ προσώπου τῶν δύο βασιλέων.

21. Καὶ ἔτι ἐμοῦ λαλοῦντος ἐν τῇ προσευχῇ, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Γαβριὴλ, ὃν ἴδον ἐν τῇ ὁράσει, ἐν τῇ ἀρχῇ, πετόμενος, καὶ ἥψατό μου, ὡσεὶ θυσίας ἑσπερινῆς.

22. Καὶ συνέτισέ με, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ καὶ εἶπε, Δανιὴλ, νῦν ἐξῆλθον συμβιβάσαι σε σύνεσιν·

23 Ἐν ἀρχῇ τῆς δεήσεώς σου, ἐξῆλθε λόγος, καὶ ἐγὼ ἦλθον τοῦ ἀναγγεῖλαί σοι, ὅτι ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν εἶ σὺ, καὶ ἐννοήθητι ἐν τῷ ῥήματι, καὶ σύνες ἐν τῇ ὀπτασίᾳ.

24. Ἑβδομήκοντα ἑβδομάδες συνετμήθησαν ἐπὶ τὸν λαόν σου, καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, τοῦ συντελεσθῆναι ἁμαρτίαν, καὶ τοῦ σφραγίσαι ἁμαρτίας, καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀδικίας, καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀδικίας, καὶ τοῦ ἀγαγεῖν δικαιοσύνην αἰώνιον, καὶ τοῦ σφραγίσαι ὅρασιν, καὶ προφήτην, καὶ τοῦ χρῖσαι ἅγιον ἁγίων.

25. Καὶ γνώσῃ, καὶ συνήσεις ἀπὸ ἐξόδου λόγου τοῦ ἀποκριθῆναι, καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι Ἱερουσαλὴμ ἕως Χριστοῦ ἡγουμένου ἑβδομάδες

E 2 ἑπτὰ

ad consumendum praevaricationem, & ad sigillandum peccata, & ad expiandum iniquitatem, & ad adducendum iustitiam saeculorum, & ad sigillandum visionem, & prophetam, & ad ungendum Sanctitatem sanctitatum. 25. Et scies, & intelliges ab exitu sermonis, ad reverti faciendum, & ad aedificandum Jerusalaim usque ad Vnctum ducem, hebdomadae se-

שִׁבְעָה וְשָׁבֻעִים שִׁשִּׁים וּשְׁנַיִם תָּשׁוּב וְנִבְנְתָה
26. רְחוֹב וְחָרוּץ וּבְצוֹק הָעִתִּים׃ וְאַחֲרֵי
הַשָּׁבֻעִים שִׁשִּׁים וּשְׁנַיִם יִכָּרֵת מָשִׁיחַ וְאֵין לוֹ
וְהָעִיר וְהַקֹּדֶשׁ יַשְׁחִית עַם נָגִיד הַבָּא וְקִצּוֹ
בַשֶּׁטֶף וְעַד קֵץ מִלְחָמָה נֶחֱרֶצֶת שֹׁמֵמוֹת׃
27. וְהִגְבִּיר בְּרִית לָרַבִּים שָׁבוּעַ אֶחָד וַחֲצִי
הַשָּׁבוּעַ יַשְׁבִּית זֶבַח וּמִנְחָה וְעַל כְּנַף שִׁקּוּצִים
מְשֹׁמֵם וְעַד־ כָּלָה וְנֶחֱרָצָה תִּתַּךְ עַל־ שֹׁמֵם׃

feptem : & hebdomadae fexaginta & duae redibit, & aedificabitur platea & foffa, & in coarctatione temporum. 26. Et poft hebdomadas fexaginta & duas excidetur Vnctus, & non ei : & civitatem, & fanctitatem corrumpet populus ducis venturi, & finis ejus in inundatione, & ufque ad finem belli, decifa defola-

PSALMVS II.

1. לָמָּה רָגְשׁוּ גוֹיִם וּלְאֻמִּים יֶהְגּוּ רִיק׃
2. יִתְיַצְּבוּ מַלְכֵי־ אֶרֶץ וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ־ יָחַד
3. עַל־ יְהוָה וְעַל־ מְשִׁיחוֹ׃ נְנַתְּקָה אֶת־
מוֹסְרוֹתֵימוֹ וְנַשְׁלִיכָה מִמֶּנּוּ עֲבֹתֵימוֹ׃
4. יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׂחָק אֲדֹנָי יִלְעַג־ לָמוֹ׃
5. אָז יְדַבֵּר אֵלֵימוֹ בְאַפּוֹ וּבַחֲרוֹנוֹ יְבַהֲלֵמוֹ׃

וא

1. Ut quid tumultuatae funt gentes, & populi meditabuntur inane? 2. Aftabunt reges terrae, & principes confultant pariter, adverfus Dominum, & adverfus Vnctum ejus. 3. Dirumpamus vincula eorum, & projiciamus a nobis funes eorum. 4. Habitans in Caelis ridebit, Dominus fubfannabit eos. 5. Tunc loquetur ad eos in nafo fuo, & in ira fua terrebit eos.

6. Et

ἑπτὰ, καὶ ἑβδομάδες ἑξήκοντα δύο. καὶ ἐπιςρέψει, καὶ οἰκοδομηθήσεται πλατεῖα, καὶ τεῖχος, καὶ ἐκκενωθήσονται οἱ καιροί.

26. Καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας τὰς ἑξήκοντα δύο, ἐξολοθρευθήσεται χρίσμα, καὶ χρίσμα οὐκ ἔςιν ἐν αὐτῷ. καὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ σὺν τῷ ἡγεμένῳ τῷ ἐρχομένῳ ἐκκοπήσονται ἐν κατακλυσμῷ, καὶ ἕως τέλες πολέμε συντετμημένε τάξει, ἀφανισμοῖς.

27. Καὶ δυναμώσει διαθήκην πολλοῖς ἑβδομὰς μία. καὶ ἐν τῷ ἡμίσει τῆς ἑβδομάδος ἀρθήσεταί με θυσία, καὶ σπονδή. καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων, καὶ ἕως τῆς συντελείας καιροῦ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.

lationes. 27. Et roboravit pactum multis hebdomada una: & dimidio hebdomadae cessare faciet sacrificium, & munus, & super alam abominationum stupefaciens, & usque ad consummationem, & decisam effundet se super obstupescentem.

1. Ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά;

2. Παρέςησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ κυρίε, καὶ κατὰ τοῦ χριςοῦ αὐτοῦ.

3. Διαῤῥήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν, καὶ ἀποῤῥίψωμεν ἀφ' ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν.

4. Ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐτοὺς, καὶ ὁ κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς.

5. Τότε λαλήσει πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτούς.

6. Ἐγὼ

6. וַאֲנִי נָסַכְתִּי מַלְכִּי עַל־ צִיּוֹן הַר־ קָדְשִׁי׃
7. אֲסַפְּרָה אֶל־ חֹק יְהוָה אָמַר אֵלַי בְּנִי
8. אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ׃ שְׁאַל מִמֶּנִּי
וְאֶתְּנָה גוֹיִם נַחֲלָתֶךָ וַאֲחֻזָּתְךָ אַפְסֵי־ אָרֶץ׃
9. תְּרֹעֵם בְּשֵׁבֶט בַּרְזֶל כִּכְלִי יוֹצֵר תְּנַפְּצֵם׃
10. וְעַתָּה מְלָכִים הַשְׂכִּילוּ הִוָּסְרוּ שֹׁפְטֵי אָרֶץ׃
11. עִבְדוּ אֶת־ יְהוָה בְּיִרְאָה וְגִילוּ בִּרְעָדָה׃
12. נַשְּׁקוּ־ בַר פֶּן־ יֶאֱנַף וְתֹאבְדוּ דֶרֶךְ כִּי־
יִבְעַר כִּמְעַט אַפּוֹ אַשְׁרֵי כָּל־ חוֹסֵי בוֹ׃

6. Et ego conſtitui regem meum, ſuper Siion montem ſanctitatis meae. 7. Narrabo ipſum ſtatutum, Dominus dixit ad me, Filius meus tu; ego bodie genui te. 8. Poſtula a me, & dabo gentes haereditatem tuam; & poſſeſſionem tuam fines terrae. 9. Conteres eas in virga ferrea: ſicut vas figuli confractos diſperges eos. 10. Et nunc reges intelligite, caſtigate vos judices terrae. 11. Servite Domino in timore, & exultate in tremore. 12. Oſculamini filium ne forte iraſcatur, & pereatis via, cum exarſerit vel paululum naſus ejus: beati omnes confidentes in eo.

PSALMVS XLV.

1. רָחַשׁ לִבִּי דָּבָר טוֹב אֹמֵר אָנִי מַעֲשַׂי
2. לְמֶלֶךְ לְשׁוֹנִי עֵט סוֹפֵר מָהִיר׃ יָפְיָפִיתָ
מִבְּנֵי אָדָם הוּצַק חֵן בְּשְׂפְתוֹתֶיךָ עַל־ כֵּן
3. בֵּרַכְךָ אֱלֹהִים לְעוֹלָם׃ חֲגוֹר־ חַרְבְּךָ עַל־
4. יָרֵךְ גִּבּוֹר הוֹדְךָ וַהֲדָרֶךָ׃ וַהֲדָרְךָ צְלַח

רכ

1. Eructavit cor meum verbum bonum, dicens ego opera mea regi: lingua mea ſtylus ſcribae velocis. 2. Pulcruiſti prae filiis

6. Ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ Σιὼν ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ.

7. Διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα κυρίου. κύριος εἶπε πρός μέ, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.

8. Αἴτησαι παρ᾽ ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου, καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς.

9. Ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς σκεῦος κεραμέως συντρίψεις αὐτούς.

10. Καὶ νῦν βασιλεῖς σύνετε, παιδεύθητε πάντες οἱ κρινοντες τὴν γῆν.

11. Δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ.

12. Δράξασθε παιδείας, μή ποτε ὀργισθῇ κύριος, καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ. μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ᾽ αὐτῷ.

---

1. Ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθόν, λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου τῷ βασιλεῖ. ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως ὀξυγράφου.

2. Ὡραῖος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, ἐξεχύθη χάρις ἐν χείλεσί σου, διὰ τοῦτο εὐλόγησέ σε ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα.

3. Περίζωσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου δυνατέ. τῇ ὡραιότητί σου,

4. Καὶ τῷ κάλλει σου, καὶ ἔντεινον,

καὶ

filiis hominum; diffusa est gratia in labiis tuis: propterea benedixit tibi Deus in saeculum. 3. Accinge te gladio tuo super femur, potens: gloria tua, & decore tuo. 4. Et decore tuo prosperare,

equita

רְכַב עַל־דְּבַר־אֱמֶת וְעַנְוָה־צֶדֶק וְתוֹרְךָ

5· נוֹרָאוֹת יְמִינֶךָ׃ חִצֶּיךָ שְׁנוּנִים עַמִּים

6. תַּחְתֶּיךָ יִפְּלוּ בְּלֵב אוֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ׃ כִּסְאֲךָ
אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד שֵׁבֶט מִישֹׁר שֵׁבֶט

7· מַלְכוּתֶךָ׃ אָהַבְתָּ צֶּדֶק וַתִּשְׂנָא רֶשַׁע
עַל־כֵּן מְשָׁחֲךָ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ שֶׁמֶן שָׂשׂוֹן

8. מֵחֲבֵרֶיךָ׃ מֹר־וַאֲהָלוֹת קְצִיעוֹת כָּל־
בִּגְדֹתֶיךָ מִן־הֵיכְלֵי שֵׁן מִנִּי שִׂמְּחוּךָ׃

9. בְּנוֹת מְלָכִים בְּיִקְּרוֹתֶיךָ נִצְּבָה שֵׁגַל לִימִינְךָ

10. בְּכֶתֶם אוֹפִיר׃ שִׁמְעִי־בַת וּרְאִי וְהַטִּי

11. אָזְנֵךְ וְשִׁכְחִי עַמֵּךְ וּבֵית אָבִיךְ׃ וְיִתְאָו
הַמֶּלֶךְ יָפְיֵךְ כִּי־הוּא אֲדֹנַיִךְ וְהִשְׁתַּחֲוִי־לוֹ׃

12. וּבַת־צֹר בְּמִנְחָה פָּנַיִךְ יְחַלּוּ עֲשִׁירֵי עָם׃

13. כָּל־כְּבוּדָּה בַת־מֶלֶךְ פְּנִימָה מִמִּשְׁבְּצוֹת

14. זָהָב לְבוּשָׁהּ׃ לִרְקָמוֹת תּוּבַל לַמֶּלֶךְ
בת

equita super verbum veritatis, & mansuetudinis justitiae: & docebit te terribilia dextera tua. 5. Sagittae tuae acutae, populi sub te cadent: in cor inimicorum regis. 6. Solium tuum Deus aeternum, & perpetuum: virga rectitudinis, virga regni tui. 7. Dilexisti justitiam, & odisti impietatem, propterea unxit te Dominus Deus tuus oleo laetitiae prae sodalibus tuis. 8. Myrrha, & aloe, cassiae, omnia vestimenta tua: ex palatiis dentis, unde laetificaverunt te. 9. Filiae regum in pretiositatibus tuis: adstitit conjux ad dexteram tuam in massa auri Ophir. 10. Audi filia, & vide, & inclina aurem tuam: & obliviscere populi tui, & domus patris tui. 11. Et concupiscet rex decorem tuum: quoniam ipse dominus tuus, & incurva te ei. 12. Et filia Sor in munere, facies tuas deprecabuntur divites populi. 14. Tota inclyta filia regis intrinsecus: ex ocellaturis auri vestimentum ejus. 14. In recamatis adducetur regi: vir-

καὶ κατευοδοῦ, καὶ βασίλευε. ἕνεκεν ἀληθείας καὶ πραΰτητος καὶ δικαιοσύνης, καὶ ὁδηγήσει σε θαυμαςῶς ἡ δεξιά σȣ.

5. Τὰ βέλη σȣ ἠκονημένα δυνατὲ, λαοὶ ὑποκάτω σȣ πεσȣ̃νται, ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως.

6. Ὁ θρόνος σȣ ὁ θεὸς εἰς αἰῶνα, ῥάβδος εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σȣ.

7. Ἠγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν, διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ θεός σȣ ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχȣς σȣ.

8. Σμύρνα ϗ ςακτὴ ϗ κασία ἀπὸ τῶν ἱματίων σȣ, ἀπὸ βάρεων ἐλεφαντίνων. ἐξ ὧν ηὔφραναν σε.

9. Θυγατέρες βασιλέων ἐν τῇ τιμῇ σȣ. παρέςη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σȣ, ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ περιβεβλημένη, πεποικιλμένη.

10. Ἄκȣσον θύγατερ ϗ ἴδε ϗ κλῖνον τὸ οὖς σȣ, ϗ ἐπιλάθȣ τȣ̃ λαȣ̃ σȣ, ϗ τȣ̃ οἴκȣ τȣ̃ πατρός σȣ.

11. Ὅτι ἐπεθύμησεν ὁ βασιλεὺς τȣ̃ κάλλȣς σȣ, ὅτι αὐτός ἐςιν ὁ κύριός σου.

12. Καὶ προσκυνήσȣσιν αὐτῷ θυγατέρες Τύρȣ ἐν δώροις, τὸ πρόσωπόν σȣ λιτανεύσȣσιν οἱ πλȣ́σιοι τȣ̃ λαȣ̃ τῆς γῆς.

13. Πᾶσα ἡ δόξα αὐτῆς θυγατρὸς τȣ̃ βασιλέως Ἐσεβὼν, ἐν κροσσωτοῖς χρυσοῖς

14. Περιβεβλημένη, πεποικιλμένη. ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ

בְּתוּלוֹת אַחֲרֶיהָ רֵעוֹתֶיהָ מוּבָאוֹת לָךְ׃
15. תּוּבַלְנָה בִּשְׂמָחֹת וָגִיל תְּבֹאֶינָה בְּהֵיכַל מֶלֶךְ׃
16. תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בָנֶיךָ תְּשִׁיתֵמוֹ לְשָׂרִים
17. בְּכָל־הָאָרֶץ׃ אַזְכִּירָה שִׁמְךָ בְּכָל־דֹּר
וָדֹר עַל־כֵּן עַמִּים יְהוֹדֻךָ לְעֹלָם וָעֶד׃

virgines post eam sociae ejus adductae tibi . 15. Ducentur in laetitiis , & exultatione : ingredientur in palatium regis . 16. Pro patribus tuis erunt filii tui : pones eos in principes in universa terra . 17. Memorare faciam nomen tuum in omni generatione , & generatione : propterea populi confitebuntur tibi in saeculum , & perpetuum.

PSALMVS LXXII.

1. אֱלֹהִים מִשְׁפָּטֶיךָ לְמֶלֶךְ תֵּן וְצִדְקָתְךָ לְבֶן
2. מֶלֶךְ׃ יָדִין עַמְּךָ בְצֶדֶק וַעֲנִיֶּיךָ בְמִשְׁפָּט׃
3. יִשְׂאוּ הָרִים שָׁלוֹם לָעָם וּגְבָעוֹת בִּצְדָקָה׃
4. יִשְׁפֹּט עֲנִיֵּי־עָם יוֹשִׁיעַ לִבְנֵי אֶבְיוֹן וִידַכֵּא
5. עוֹשֵׁק׃ יִירָאוּךָ עִם־שָׁמֶשׁ וְלִפְנֵי יָרֵחַ
6. דּוֹר דּוֹרִים׃ יֵרֵד כְּמָטָר עַל־גֵּז כִּרְבִיבִים
7. זַרְזִיף אָרֶץ׃ יִפְרַח־בְּיָמָיו צַדִּיק וְרֹב
8. שָׁלוֹם עַד־בְּלִי יָרֵחַ׃ וְיֵרְדְּ מִיָּם עַד־
9. יָם וּמִנָּהָר עַד־אַפְסֵי־אָרֶץ׃ לְפָנָיו יִכְרְעוּ
צִיִּ

1. Deus judicia tua regi da : & justitiam tuam filio regis. 2. Judicabit populum tuum in justitia : & afflictos tuos in judicio . 3. Deferent montes pacem populo : & colles in justitia . 4. Judicabit afflictos populi , servabit filios egeni : & contundet oppressorem . 5. Timebunt te cum sole : & ad facies

παρθένοι ὀπίσω αὐτῆς, αἱ πλησίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονταί σοι.

15. Ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει, ἀχθήσονται εἰς ναὸν βασιλέως.

16. Ἀντὶ τῶν πατέρων σου ἐγεννήθησάν σοι υἱοί, καταστήσεις αὐτοὺς ἄρχοντας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

17. Μνησθήσονται τοῦ ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ. διὰ τοῦτο λαοὶ ἐξομολογήσονταί σοι εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

1. Ὁ θεὸς τὸ κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δὸς, καὶ δικαιοσύνην σου τῷ υἱῷ τοῦ βασιλέως.

2. Κρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ τοὺς πτωχούς σου ἐν κρίσει.

3. Ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ σου, καὶ οἱ βουνοί. ἐν δικαιοσύνῃ,

4. Κρινεῖ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ, καὶ σώσει τοὺς υἱοὺς τῶν πενήτων, καὶ ταπεινώσει συκοφάντην.

5. Καὶ συμπαραμενεῖ τῷ ἡλίῳ, καὶ πρὸ τῆς σελήνης γενεὰς γενεῶν.

6. Καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον, καὶ ὡσεὶ σταγόνες στάζουσαι ἐπὶ τὴν γῆν.

7. Ἀνατελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιοσύνη, καὶ πλῆθος εἰρήνης ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ ἡ σελήνη.

8. Καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης.

9. Ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται Αἰ-

cies lunae, generatio generationum. 6. Descendet sicut pluvia super vellus, sicut imbres stillicidium terrae. 7. Florebit in diebus ejus justus: & multitudo pacis, usque ad non lunam. 8. Dominabiturque a mari usque ad mare, & a flumine usque ad terminos terrae. 9. Ad facies ejus incurvabunt se

 sek-

Ἀιθίοπες, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτῦ χῦν λείξυσι.

10. Βασιλεῖς Θαρσὶς, καὶ αἱ νῆσοι δῶρα προσοίσυσι, βασιλεῖς Ἀράβων, καὶ δῶρα προσάξυσι.

11. Καὶ προσκυνήσυσιν αὐτῷ πάντες οἱ βασιλεῖς, πάντα τὰ ἔθνη δυλεύσυσιν αὐτῷ.

12. Ὅτι ἐῤῥύσατο πτωχὸν ἐκ δυνάςυ, καὶ πένητα, ᾧ ὀυχ ὑπῆρχε βοηθός.

13. Φείσεται πτωχοῦ καὶ πένητος, καὶ ψυχὰς πενήτων σώσει.

14. Ἐκ τόκυ καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ ἔντιμον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῦ.

15. Καὶ ζήσεται, καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐκ τῦ χρυσίυ τῆς Ἀραβίας, καὶ προσεύξονται περὶ αὐτῦ διαπαντός. ὅλην τὴν ἡμέραν ἐυλογήσυσιν αὐτόν.

16. Ἔςαι ςήριγμα ἐν τῇ γῇ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀρέων. ὑπεραρθήσεται ὑπὲρ τὸν Λίβανον ὁ καρπὸς αὐτοῦ, καὶ ἐξανθήσυσιν ἐκ πόλεως ὡσεὶ χόρτος τῆς γῆς.

17. Ἔςω τὸ ὄνομα αὐτῦ ἐυλογημένον εἰς τὺς αἰῶνας, πρὸ τῦ ἡλίυ διαμενεῖ τὸ ὄνομα αὐτῦ, καὶ ἐυλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. πάντα τὰ ἔθνη μακαριῦσιν αὐτόν.

18. Ἐυλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τῦ Ἰσραὴλ, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος,

19. Καὶ ἐυλογητὸν τὸ ὄνομα τῆς δόξης αὐτῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. καὶ πληρωθήσεται τῆς δόξης αὐτῦ πᾶσα ἡ γῆ. γένοιτο, γένοιτο.

Dominus Deus Deus Israël: faciens mirabilia folus ipse. 19. Et benedictum nomen gloriae ejus in saeculum, & replebitur gloria ejus omnis terra, amen, & amen,

1. Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

2. Ῥάβδον δυνάμεως ἐξαποστελεῖ σοι κύριος ἐκ Σιών, κατακυρίευε ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου.

3. Μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου, ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων σου. ἐκ γαστρὸς πρὸ Ἑωσφόρου ἐγέννησά σε.

4. Ὤμοσε κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται, Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

5. Κύριος ἐκ δεξιῶν σου συνέθλασεν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ βασιλεῖς.

6. Κρινεῖ ἐν τοῖς ἔθνεσι, πληρώσει πτώματα, συνθλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς πολλῶν.

7. Ἐκ χειμάῤῥου ἐν ὁδῷ πίεται, διὰ τοῦτο ὑψώσει κεφαλήν.

non poenitebit, tu sacerdos in saeculum: super verbum meum Malchi-Sedech . . Dominus ad dexteram tuam, transfixit in die nasi sui reges. 6. Judicavit in gentibus, implevit corporibus: transfixi caput super terram multam. 7. De torrente in via bibet propterea exaltabit caput.

1. Ὁ θεὸς ὁ θεός μου πρόσχες μοι, ἱνατί ἐγκατέλιπές με; μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτωμάτων μου.

2. Ὁ θεός μου κεκράξομαι ἡμέρας πρός σε, καὶ οὐκ εἰσακούσῃ, καὶ νυκτὸς καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἐμοί.

3. Σὺ δὲ ἐν ἁγίῳ κατοικεῖς, ὁ ἔπαινος τοῦ Ἰσραήλ.

4. Ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ πατέρες ἡμῶν, ἤλπισαν

καὶ

5. וַתְּפַלְּטֵמוֹ׃ אֵלֶיךָ זָעֲקוּ וְנִמְלָטוּ בְּךָ בָטְחוּ וְלֹא־
6. בוֹשׁוּ׃ וְאָנֹכִי תוֹלַעַת וְלֹא־אִישׁ חֶרְפַּת אָדָם
7. וּבְזוּי עָם׃ כָּל־רֹאַי יַלְעִגוּ לִי יַפְטִירוּ בְשָׂפָה
8. יָנִיעוּ רֹאשׁ׃ גֹּל אֶל־יְהוָה יְפַלְּטֵהוּ יַצִּילֵהוּ כִּי
9. חָפֵץ בּוֹ׃ כִּי־אַתָּה גֹחִי מִבָּטֶן מַבְטִיחִי עַל־שְׁדֵי
10. אִמִּי׃ עָלֶיךָ הָשְׁלַכְתִּי מֵרָחֶם מִבֶּטֶן אִמִּי אֵלִי
11. אָתָּה׃ אַל־תִּרְחַק מִמֶּנִּי כִּי־צָרָה קְרוֹבָה כִּי־
12. אֵין עוֹזֵר׃ סְבָבוּנִי פָּרִים רַבִּים אַבִּירֵי בָשָׁן
13. כִּתְּרוּנִי׃ פָּצוּ עָלַי פִּיהֶם אַרְיֵה טֹרֵף וְשֹׁאֵג׃
14. כַּמַּיִם נִשְׁפַּכְתִּי וְהִתְפָּרְדוּ כָּל־עַצְמוֹתָי הָיָה לִבִּי
15. כַּדּוֹנָג נָמֵס בְּתוֹךְ מֵעָי׃ יָבֵשׁ כַּחֶרֶשׂ כֹּחִי
וּלְשׁוֹנִי מֻדְבָּק מַלְקוֹחָי וְלַעֲפַר־מָוֶת תִּשְׁפְּתֵנִי׃
16. כִּי סְבָבוּנִי כְּלָבִים עֲדַת מְרֵעִים הִקִּיפוּנִי

כא

& eruiſti eos. 5. Ad te clamaverunt, & evaſerunt: in te ſperaverunt, & non fuerunt pudore affecti. 6. Et ego vermis, & non vir: opprobrium hominum, & contemptus populi. 7. Omnes videntes me ſubſannabunt me: emittent in labio, movebunt caput. 8. Volve ad Dominum, eruat eum, eripiat eum, quoniam complacuit in eo. 9. Quoniam tu eductor meus ab utero: confidere faciens me ſuper ubera matris meae. 10. Super te projectus ſum ex vulva; de ventre matris meae Deus meus tu. 11. Ne elonges te a me, quoniam anguſtia propinqua: quia non auxiliator. 12. Circumdederunt me vituli multi: robuſti Baſan corona circumdederunt me. 13. Patefecerunt ſuper me os ſuum: leo rapiens, & rugiens. 14. Sicut aqua effuſus ſum: & ſeparaverunt ſe omnia oſſa mea: fuit cor meum ſicut cera: liquefecit ſe in medio viſcerum meorum. 15. Aruit tanquam teſta fortitudo mea, & lingua

mea

καὶ ἐῤῥύσω αὐτούς.

5. Πρός σε ἐκέκραξαν καὶ ἐσώθησαν, ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν καὶ οὐ κατῃσχύνθησαν.

6. Ἐγὼ δέ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄνθρωπος, ὄνειδος ἀνθρώπων καὶ ἐξουθένημα λαοῦ.

7. Πάντες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρισάν με, ἐλάλησαν ἐν χείλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλήν.

8. Ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, ῥυσάσθω αὐτὸν, σωσάτω αὐτὸν, ὅτι θέλει αὐτόν.

9. Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐκσπάσας με ἐκ γαστρὸς, ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ μαστῶν τῆς μητρός μου.

10. Ἐπὶ σὲ ἐπεῤῥίφην ἐκ μήτρας. ἐκ κοιλίας μητρός μου θεός μου εἶ σύ.

11. Μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ· ὅτι θλίψις ἐγγύς; ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν.

12. Περιεκύκλωσάν με μόσχοι πολλοὶ, ταῦροι πίονες περιέσχόν με.

13. Ἤνοιξαν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν, ὡς λέων ὁ ἁρπάζων καὶ ὠρυόμενος.

14. Ὡσεὶ ὕδωρ ἐξεχύθην, καὶ διεσκορπίσθη πάντα τὰ ὀστᾶ μου, ἐγενήθη ἡ καρδία μου ὡσεὶ κηρὸς τηκόμενος ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου.

15. Ἐξηράνθη ὡσεὶ ὄστρακον ἡ ἰσχύς μου, καὶ ἡ γλῶσσά μου κεκόλληται τῷ λάρυγγί μου, καὶ εἰς χοῦν θανάτου κατήγαγές με.

16. Ὅτι ἐκύκλωσάν με κύνες πολλοὶ, συναγωγὴ πονηρευομένων περιέσχόν με.

G ὠρυ-

mea adhaerens faucibus meis; & in pulverem mortis pones me. 16. Quoniam circumdederunt me canes, coetus malignantium circumdederunt me:

17. כָּאֲרִי יָדַי וְרַגְלָי׃ אֲסַפֵּר כָּל־עַצְמוֹתָי הֵמָּה
18. יַבִּיטוּ יִרְאוּ־בִי׃ יְחַלְּקוּ בְגָדַי לָהֶם וְעַל־לְבוּשִׁי
19. יַפִּילוּ גוֹרָל׃ וְאַתָּה יְהוָה אַל־תִּרְחָק אֱיָלוּתִי
20. לְעֶזְרָתִי חוּשָׁה׃ הַצִּילָה מֵחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד־
21. כֶּלֶב יְחִידָתִי׃ הוֹשִׁיעֵנִי מִפִּי אַרְיֵה וּמִקַּרְנֵי
רֵמִים עֲנִיתָנִי׃

(*) *Quasi leo* manus meas, & pedes meos. 17. Numerabo omnia ossa mea: ipsi aspicient, inspicient in me. 18. Divident vestimenta mea sibi ipsis; & super vestem meam projicient sortem. 19. Et tu Domine ne elonges te: fortitudo

o * ק *Kethibh.* Pagninus in margine legit כארו *foderunt*, hanc vocem deducens a כאר *fodit* addito א per epenthesin, ut Os. 10. 14. וקאם & *surrexit* a rad. קום, tum Zach. 14.10.: sollemne autem Hebraeis est Jod in vocibus pluralibus cum Vau permutare, uti Esdr. 10. 44. נשאי *acceperunt* pro נשאו, & Jer. 50. 11. Adde Senes LXX. Alexandrinos, qui reddiderunt ὤρυξαν *foderunt*; verosimile autem non videtur Interpretes hosce in ceteris adeo lynceos heic ita caecutiisse, ut nomen a verbo nequaquam discreverint, eo vel maxime quod hujusmodi Graecanica Versio magno semper fuerit in pretio apud veteres, eaque non modo Patres omnes, verum & ipse Christus, usi fuerint.

Quid quod Aquila Judaeus vertit ᾔσχυναν *foedarunt* vel *turpiter tractarunt*? Quam interpretationem arcessit ex Syrorum lingua, apud quos כאר est *foedare, deturpare*: putavit fortasse Aquila א in כארו esse radicale. Quod si dicere mavis ᾔσχυνεν denotare idem quod apud Latinos *torquere lacerare*; rectius procedit Prophetiae sensus: sic apud Homerum Il. Σ Achilles accepto

ὤρυξαν χεῖράς μου, καὶ πόδας.

17. Ἐξηρίθμησαν πάντα τὰ ὀστᾶ μου· αὐτοὶ δὲ κατενόησαν καὶ ἐπεῖδόν με.

18. Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.

19. Σὺ δὲ κύριε μὴ μακρύνῃς τὴν βοήθειάν μου, εἰς τὴν ἀντίληψίν μου πρόσχες.

20. Ῥῦσαι ἀπὸ ῥομφαίας τὴν ψυχήν μου, καὶ ἐκ χειρὸς κυνὸς τὴν μονογενῆ μου.

21. Σῶσόν με ἐκ στόματος λέοντος, καὶ ἀπὸ κεράτων μονοκερώτων τὴν ταπείνωσίν μου.

do mea, ad auxilium meum festina. 20. Erue a gladio animam meam; e manu canis unicam meam. 21. Serva me ab ore leonis; & a cornibus unicornium respondisti mihi.

cepto de Patrocli caede nuntio χερσὶν δ' ᾔσχυνε πρόσωπον id est *pulcram cruentabat faciem*. Et apud Virg. Æn. IV. v. 673.
Vnguibus ora soror foedans *& pectora pugnis*.

Adhaec omnes Versiones reliquae legerunt כארו. Nam Syriaca habet בזו; Arabica נקבוא; Aethiopica *Kanawan*, *perforarunt*.

Denique Hebraeorum etiam testimonio constat in hoc Psalmo exstitisse כארו, non vero כארי: ita Rabbini (quorum studio Masora magna confecta est) lectionis varietatem heic agnoverunt, teste Jacobo Ben Chajim, qui sic habet: *in quibusdam exemplaribus correctis inveni scriptum* כארו, *lectum vero* כארי. Hoc ipsum constat ex Masora marginali, atque ex auctoritate Joannis Isaac, qui adversus Lindanum scribens idem testatur. Accedit etiam Patrum omnium consensus, qui legerunt numquam *sicut leo*, semper vero *foderunt*. Ex quibus omnibus prono alveo fluit Judaeorum astutia factum esse, ut in Hebraico exemplari habeatur כארי, quo eluderetur catholicus S. Scripturae sensus.

EXERCITATIONES GRAMMATICAE

In Cap. 1. Gen.

Verſ. 1.

Singula, quae hic notantur, conſule Lector in Grammatica ejuſdem Auctoris, cui titulus *Hebraicae Linguae Nova Methodus*. Primae autem verſuum voces ſine punctis vocalibus editae heic ſunt, ut ſcilicet juvenes ſuam operam in iis ſupplendis conferant. Radices autem Hebr. vocum in Buxtorfio vel alio Lexicographo invenies; ſi vero labori tanto parcere velis, adhibe breve *Lexicon Hebraeo-Latinum ad modum Lexici Schreveliani editum a Joanne Leusden*; ubi ſingulae S. Scripturae voces, uti proſtant, explicantur; tum *Clavem Hebraicam Vet. Teſtam.* ejusdem Auctoris, in qua verba anomala, & loca difficiliora explanantur. Utilior tamen juventuti ſtudioſae eſt Buxtorfius.

בראשית ablata praepoſitione ב, & terminatione feminea, reſtat radix ראש *caput*, *principium* ex reg. §. 127. n. 1.. Praepoſitionem ב cum ſceva vide in §. 34. & 141.; ejus daghes lene in §. 18.; terminationem fem. in §. 27. Vero autem ſimile eſt hanc primam Geneſis vocem veteres Hebraeos cum praefixo ה pronuntiaſſe h. c. הראש, a qua Fabulatores

tores deduxerunt vocem ἔρος *amor*, fingentes Amorem fuisse principium, vinculum, & regimen rerum conditarum; ita enim Hesiodus Theogon. v. 120. canit:

Ἠδ' Ἔρος, ὃς κάλλιϛος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι
Λυσιμελὴς, πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων
Δάμναται ἐν ϛήθεσσι νόον καὶ ἐπίφρονα βȣλήν.
Primus Amor fuit, hic superos pulcherrimus inter
Dissolvit curas, cunctorum Divum hominumque
Consilium prudens, mentesque & corda gubernat.

אלהים est Nomen plurale ex §. 28. ab radice אֱלֹהַּ *Deus*; postponitur autem Verbo ex Syntaxi §. 164.; regitque Verbum in sing. num. uti nomen auctoritatis ex §. 155. Vide punctum vocale, quod subest א, in §. 9. & 11.

את est Praepositio accusativi casus, de qua in §. 33. & 146. Quando vocibus adhaeret, puncto vocali brevi signatur cum Makaph ex §. 45.

השמים vide vim hujus nominis in radice שם *ibi*: Duale est nomen ex §. 29. cum Praefixo ה, quod infigit Daghes ex §. 54.; factum autem videtur ex מַיִם *aquae* & שָׁם, quasi *ubi aquae*, seu *locus aquarum*, h. e. Caelum.

ואת est ו Conjunctio adhaerens praepositioni, de qua in §. 57.

הארץ׃ ab radice אֶרֶץ *terra* cum Praefixo ה; de ejus vocali Kamets consule §. 55.; tum de Kamets litterae א ob accentum pausantem Soph-Phasuk vide §. 13.

Verſ. 2.

היתה ob accentum Methegh effertur haec vox *haitha*. Eſt autem 3. perſ. fem. gen. Verbi Quieſcentis Lamed-He ab היה *fuit*, cujus inflexionem irregularem vide in §. 134. Mutat haec perſona ה in ת ex reg. §. 120.

תהו a rad. תהה *res informis* ex reg. §. 127. n. III. Recte LXX vertunt ἀόρατος *inviſibilis*.

ובהו a rad בהה *res inanis*; LXX vertunt ἀκατασκεύαστος *inparata*. Conjunctio ſumit Kamets ex §. 57. Adnota accentum Sakeph-Katon in §. 13.

וחשך eſt Nomen a חשך *obſcurus fuit*.

על־ eſt praepoſitio cum Makaph regens ſequentem vocem, a rad. עלה *aſcendit* ex reg. §. 127. n. III. De hac praepoſ. vide §. 146.; de ejus puncto vocali brevi vide §. 45.; & de Makaph §. 14.

פני eſt Nomen plur. conſtructum regens ſequentem vocem pro פנים anomalo in §. 30. n. IV., a rad פנה *aſpexit*. De nominis hujus vi conſule Lexicum; de conſtructione vide §. 36. & 37. n. II.; tum de ejus primo Sceva §. 41.

תהום eſt Nomen a rad. תהם *abyſſus*: ejus accentum Athnach vide in §. 13.

ורוח eſt Nomen venti gen. fem. a רוח *reſpiravit*. Nomina ventorum ſunt fem. gen. ex §. 30., quia non ſoli ſpirant, ſed juncti ſemper cum viciniore vento; tum foecundi ſunt, quia pluviam alicubi terrarum ferunt.

Di-

Dicitur autem heic ventus *Spiritus Domini* h. e. vehementiſſimus ex Syntaxi ſuperlativorum in §. 160. n. III.

מרחפרת eſt Participium fem. in Phiel a רחף *commovere ſe*, vel *incubare* cum de avibus agitur: heic valet praeteritum imperfectum ex §. 167.

המים: a מים aquae. Patach vertitur in Kamets ob accentum pauſantem ex §. 13. ה vero infigit Daghes ex §. 54.

Verſ. 3.

ויאמר eſt 3. perſ. maſc. Futuri ab אמר *dixit* Verb. Quieſc. Phe-Aleph, de quo vide §. 113. Conjunctio ו convertit hoc Futurum in Praeteritum, de ejus vi lege §. 76.

יהי 3. perſ. Futuri ab היה *fuit*; heic valet Imperativum ex §. 77.

אור Nom. ab אור *lucidum eſſe* Verb. Quieſc. Ain-Vau, de quo in §. 115.

Verſ. 4.

וירא 3. perſ. Futuri in Hiphil cum Vau converſivo ab ראה *vidit*: cur abſciſſum ſit ה vide in §. 122.

כי eſt particula conjunctionis, de qua in §. 150.

טוב Nomen a טוב *bonum eſſe*.

ויבדל eſt 3. perſ. Futuri in Hiphil a בדל *ſeparavit*. Jod finale proprium Conjugationis Hiphil mutatum eſt in Tſere ob Vau converſivum: vide §. 95. & 96. Habet ד Daghes

lene ob praecedens Sceva ex §. 18.

בֵּין Praepositio: cum Vau copulativo scribitur וּבֵין ex reg. §. 57.

Vers. 5.

וַיִּקְרָא est 3. pers. Futuri Verb. Quiesc. Lamed-Aleph a קָרָא *vocavit* cum Vau conversivo. De hisce Verbis vide §. 118. & 119.

לָאוֹר haec particula לְ accipit Kamets ex reg. §. 58. n. III.

יוֹם Nomen m., cujus plur. יָמִים in §. 46. Catal. 1.

לַחֹשֶׁךְ particula לְ accipit Patach exclusi ה emphatici ex §. 58. n. IV.

לָיְלָה Nomen cum ה paragogico seu euphonico, de quo in §. 60. n. 1., a radice לַיִל *nox*. Ejus primum Patach fit Kamets ob accentum pausantem pro לַיְלָה: vide §. 13. in fine.

וַיְהִי est 3. pers. Futuri ab הָיָה *fuit* cum Vau conversivo, quod non infigit Daghes in Jod, quia scevatum est ex §. 76.

עֶרֶב ab עָרַב *advesperascere*: hujus simile Plurale vide §. 46. Cat. 1.

בֹקֶר a בָּקַר *requisivit*.

אֶחָד Nomen numeri Cardinalis, quem videsis §. 179.

Vers. 6.

רָקִיעַ *expansum*, *firmamentum* (h. e. aër), quod intercedit inter aquas pluvias & imas terrae: Nomen a radice רָקַע *expandit*.

בתּ

בתוך est Nomen constructum cum praepos. בְּ, a תָּוֶךְ *medium*. Formam regiminis hujus nominis vide in §. 38.

מבדיל *dividens*; est Participium masc. in Hiphil a בדל *divisit*.

למים: Praepositio לְ cur habeat Kamets vide in §. 58. n. III.

Vers. 7.

ויעש est Futurum Verbi Quiesc. Lamed-He a עשה *fecit*, quod patitur abscissionem ה ex §. 122.

אשר est Relativum omnis generis & numeri in §. 49. ab אשר *incessit*.

מתחת est Praepositio cum particula מִ infigente Daghes ex §. 34. & 56.

לרקיע Heic לְ accipit Kamets exclusi הַ, quod etiam accipit Kamets ob sequens ר non daghessabile ex §. 58. n. IV. & §. 55.

מעל est Praepositio a עלה *ascendit*, cui additur particula מִ cum Tsere, non enim infigere poterat Daghes ex §. 56.

כן Adverbium a radice כון *aptavit* ex reg. §. 127. n. II.

Vers. 8.

שני est numerus Ordinalis masc. in §. 183. a שנה *iterare*.

Vers. 9.

יקוו est 3. pers. plur. Futuri in Niphal, & valet Imperativum *confluant* a קוה *expectavit*. Excidit ה ex regula §. 120. De Niphal

phal vide §. 85., & 86.

אל־מקום prima vox eſt praepoſitio in §. 146., cujus vocalem brevem vide in §. 45., regitque ſequens nomen factum per additionem *vehemanthicam* a קום *ſurrexit*: vide §. 35.

ותראה eſt 3. perſ. fem. Futuri in Niphal Verbi ראה *vidit*, ubi תֵ habet Tſere pro Chirik, quia ר non eſt dagheſſabile ex regulis Niphal: vide §. 86. & 88.

היבשה Nomen fem. cum Praefixo a rad. יבש *aruit*.

Verſ. 10.

ליבשה Praepoſitio לְ regit nomen ex ſyntaxi Verbi קרא *vocavit* ex §. 173., ſumit autem Patach ex reg. §. 58. n. IV.

ולמקוה Nomen *vehemanthicum* ex קוה *exſpectavit*, & in ejus Niphal *confluxit*; habet eandem praepoſ. לְ, & Vau cum Surek, quia eſt ante ſceva ex §. 57.

המים Nomen duale a radice מים *aquae* cum praefixo; caret ſingulari ex §. 30. n. IV.

ימים Nom. plur. a ימם vel ים *mare*. Primum מּ habet Daghes ob compenſationem ſecundi ם radicalis, quod abſcinditur per pluralem terminationem: de hoc Daghes vide §. 17. & 42.; de ejus forma regiminis vide §. 46. Catal. I.

וירא de hac voce vide ſupra in verſ. 4.

Verſ. 11.

תדשא eſt 3. perſ. fem. Futuri in Hiphil

a דשא

a דשא *herbascere* : habet heic Imperativi vim.

דשא Nomen m. ab eodem themate *herba sponte nata*.

עשב Nomen masc. *herba sativa* ex semine suo proveniens.

מזריע Participium masc. in Hiphil *sementans a* זרע *seminavit*.

זרע *semen*, Nom. m. ab eodem themate.

עץ *arbor*, Nom. m. in forma constructa, ut in 1. Catal. post §. 46.

פרי *fructus*, Nom. m. a פרה *fructum edidit* : heic valet pro adjectivo nom. עץ, ut sensus sit *arbor pomifera* ex reg. Syntax. §. 156. in fine.

עשה Participium masc. a עשה *fecit* : hujus participii vocales vide in §. 122., & in Paradigmate Verbi Quiesc. Lamed-He.

למינו est Nomen cum praepos. ל & affixo masc. in §. 64. a radice מין *species*, utriusque numeri.

אשר זרעו־בו *cujus semen ejus in eo ipso* est. זרע ob affixum mutat vocales ex regula peculiari §. 43. בו est praepositio ב cum eodem affixo.

Vers. 12.

ותוצא *& produxit* est 3. pers. fem. Futuri in Hiphil cum Vau conversivo a יצא *exivit* Verbo utrinque imperfecto; nam est Quiescens Phe-Jod, de cujus conjugatione vide §. 114. & 115.; & est Quiescens Lamed-Aleph, de quo

quo vide §. 119. De ejus Infinito & Imperativo vide §. 126.

למינהו *secundum species suas* : Nomen, de quo supra ver. 11., cum Affixo Verborum pro ו, quod vide in §. 137.

Vers. 13.

שלישי numerus Ordinalis masc. in §. 183. a שלש *tres*.

Vers. 14.

יהי מארת *fiat Luminaria* pro *fiant* ex Syntaxi nominum §. 155. Altera vox est pluralis a מָאור, quod est ab אור *lucidum esse*; de mutatione ejus punctorum vide §. 41.

ברקיע est Nomen (de quo in ver. 6.) in regimine sequentis vocis, ideoque mutat (-) in (:) ex reg. §. 44. Praepositio ב habet Chirik, quia concurrunt duo Sceva ex eod. §. 44. n. II.

להבדיל *ad dividendum* est Infinitum in Hiphil; vide supra v. 6.

והיו *& erunt*: Praeteritum plur. cum Vau conversivo ab rad. היה *fuit*, de quo vide §. 134.

לאתת *in signa*: Nom. plur. ab אות *signum* vel אתה *venit*.

ולמועדים *& in stata tempora*. ו habet Surek ob sequens Sceva ex §. 57. Nomen est plur. a מועד, quod est ab radice יעד *condixit* ex §. 127. Mutationem punctorum in plurali vide in §. 43. Formationem nominum a Ver-

Verbis vide in §. 35.

ולימים & *in dies*: vide ſupra ver. 5.

ושנים & *annos*. Nomen plur. maſc. a ſing. fem. שָׁנָה *annus*, quod a שנה *iterare*.

Verſ. 15.

להאיר *ad lucendum*: Infinitum in Hiphil ut in Paradigmate ab אור *lucidum eſſe*.

Verſ. 16.

שני *duo*: eſt Nomen plur. conſtructum numeri Cardinalis in §. 179.

הגדלים Adjectivum plur. a גָּדוֹל *magnus*, quod a rad. גדל *magnus fuit*: de mutatione punctorum vide §. 41. & 42.

לממשלת *ad dominandum*: Participium fem. in Hiphil a משל *dominatus fuit*.

הקטן Nomen cum Praefixo a קָטֹן *parvum eſſe*.

הכוכבים a radice כֹּכָב *ſtella*.

Verſ. 17.

ויתן Futurum cum Vau converſivo Verbi Deficientis & Irregularis נתן *dedit*, cujus conjugatio in §. 81. & 130.

אתם eſt Pronomen m. 3. perſ. plur. in §. 47.

Verſ. 18.

ולמשל Infinitum in Kal conſtructum, a quo fit Gerundium per praepoſ. ל. Vide formationem in §. 74., & vocalis mutationem in §. 44. n. 11. Radix eſt משל *dominari*.

Verſ. 19.

רביעי eſt numerus Ordinalis in §. 183. a רבע *quadratum eſſe*.

Verſ.

Verſ. 20.

ישרצו *abunde producant*: eſt 3. p. plur. Futuri pro Imperativo a שרץ *reptare*, ſeu *reptificare*.

שרץ ab eodem themate.

נפש *anima, vita; corpus*: eſt thema.

חיה *vivens animal*: a חיה *vixit*.

ועוף & *volatile*, Nomen collectivum a עוף *volavit*.

יעופף Futurum & Imperativum in Phiel ab eodem themate עוף *volavit*, duplicata ſecunda radicali in Phiel ex regula §. 91., 110., & 117.

פני vide ſupra in ver. 2.; conſule plura de uſu hujus nominis in Lexico.

Verſ. 21.

ויברא Futurum cum Vau converſivo verbi ברא *creavit*: conſule Paradigma Verb. Quieſc. Lamed-Aleph.

התנינים Nomen plur., cujus ſingulare eſt תנין a תנן *balaena, draco*.

כל־ (*Kol*) *omnes*, Nomen utriuſque numeri & generis, a כלל *perfecit*; junctum cum particulis negantibus valet *nullum*. Effertur Kamets uti Kamets-Kateph, quia praecedit Sceva ſuppreſſum ſine accentu ex §. 26.

הרמשת *quæ reptat*, a רמש *reptare*: eſt Participium fem. cum Praefixo ה, quod valet heic relativum *qui, quae, quod* ex §. 54. n. II., & aſſumit Kamets, quia ſequitur ר non dagheſſabile ex §. 55.

שרצו

שׁרצוּ *produxerunt*, est Praet. a themate, ut in verf. 20.

למינהם Nomen utriusque numeri, ut in verf. 11. & 12., cum affixo 3. perf. m. plurali ex §. 66.

עוֹף כנף *volatile alae* h. e. alatum ex reg. Syntax. §. 156.: primum nomen est constructum super secundum, quod a כָּנָף *ala*.

למינהו huic nomini adest Verborum Affixum 3. perf. m. in §. 137.

Verf. 22.

ויברך Futurum 3. perf. in Phiel verbi ברך *benedixit*; Vau conversivum non infigit Daghes ob sequens Jod sceuatum ex §. 76. Secunda radicalis ר excludit Daghes in Phiel, ideoque prima est longa ex §. 90.

אֹותם vide verf. 17.

לאמר *in dicendo* h. e. dicens: Infinitum constructum pro אֱמֹר.

פרו ורבו ומלאו *fructificate*, *&* *crescite*, *&* *replete*: Imperativa pluralia sunt in Kal verborum פרה, רבה, מלא: consule paradigma hujusmodi Verborum.

בימים *in mari* pro בְּהַיָּמִים ex §. 58. n. IV.

ירב (*& volatile*) *multiplicetur*: Futurum pro Imperativo abscisso ה, a רבה *crevit* ex §. 122. Ergo aves e mari nascuntur in versu 20., heic aethera tranant.

Verf. 23.

חמישׁי numerus Ordinalis in §. 183. a radice חָמֵשׁ *quinque*.

Verf.

Verſ. 24.

תוצא 3. perſ. fem. Futuri & Imperativi, de quo ſupra ver. 12.

למינה Affixum 3. perſ. fem. ex §.64.: vide ver. 11.

בהמה a rad. בהם *beſtia*.

ורמש Nomen a רמש *reptare*: de Vau cum Kamets vide §. 57.

וחיתו־ *& vivens ejus*: Nomen cum affixo a חיה *vixit*, a quo fit חַיָּה & contractum חַיַּת, & cum affixo חַיְתוֹ ex reg. §. 43. & 67.

Verſ. 25.

ויעש vide ſupra verſ. 7.

האדמה *terra*: Nomen cum praefixo ab אדם *rubere*.

וירא ſupra in verſ. 4.

Verſ. 26.

נעשה *faciamus*: eſt 1. perſ. plur. Futuri in Kal Verbi Quieſc. עשה *fecit*: conſule paradigma.

אדם *hominem*: ab אדם *rubere*.

בצלמנו *in imagine noſtra*: Nomen cum affixo 1. perſ. in §.64. a rad. צֶלֶם *imago*: vide punctorum mutationem in §. 43.

כדמותנו *ſecundum ſimilitudinem noſtram*: Nomen eſt a דמה *ſimilem eſſe*, a quo fit דְמוּת cum eodem affixo ac ſupra, & praefixa particula כְּ, de qua in §. 58. & §.44. n.II.

וירדו Futurum 3. perſ. plur. in Kal Verbi Quieſc. רדה *dominari*. Senſus eſt: *& homo dominari*

minentur ex reg. Synt. §. 164.

בדגת Nom. sing. constructum cum praep. בְּ a דגה *piscis*, quod a דוג *piscari*. Vide §. 44. n. II, & §. 37. n. I.

הרמש הרמש *reptili quod reptat* : Nomen cum participio ejusdem thematis & cum praefixis, quorum secundum valet relativum : vide dicta in vers. 21.

Vers. 27.

זכר Nomen a זכר *recordatus fuit*.

ונקבה Nom. fem. a נקב *fixit*, *maledixit*.

Vers. 28.

לָהֶם Dativus pron. 3. pers. in §. 47., & de ejus formatione in §. 61.

וכבשה est Imperativum 2. pers. plur. a כבש *subjecit* cum Affixo fem. in §. 137., mutato Surek in Kibbuts.

רדו Imperat. plur. a רדה *dominari*.

Vers. 29.

הנה ab הֵן *ecce*.

נתתי est prima pers. praeteriti a verbo נתן *dedit*, de quo in §. 130.

לכם Pronomen plur. 2. pers. in §. 47. & 61.

עֵשֶׂב vide vers. 11. זרע זֹרֵעַ Participium cum suo nomine in eod. vers. 11.

יהיה est 3. pers. Fut. ab היה *fuit*, de quo in §. 134.

לאכלה effertur *leokla* ex reg. §. 26. Est autem Infinitum in Kal, nempe אֱכֹל (ab אכל *comedit*) quod heic mutat secundam vocalem

ob ה paragogicum addi solitum Infinitis : vide §. 79. & 80.

Verſ. 30.

ירק *viriditas*, *olus viride*, ab ירק *expuit*.

Verſ. 31.

טוב מאד : Nomen ſuperlativum in §. 160.

הששי numerus Ordinalis in §. 183. cum praefixo, a radice שש *ſex*.

ELENCHUS
Exercitationum Biblicarum.

IN GRAMMATICA

Haec errata	corrige
pag. 27. col. 2. v. 4. לֵילוּם	לֵילוֹת
pag. 32. col. 1. v. 6. אֲנָי	אֲנִי
pag. 53. col. 2. v. 24. הִפְקֵד	הִפָּקֵד

Si quae alia exciderunt errata, inter legendum Lector amice corrigas.

Admodum Rev. Dom. D. Vincentius Calà S. Th. Pr. revideat, & in scriptis referat. Datum die 17. Jul. 1768.

FRANC. XAV. EP. VENAFR. VIC. GEN.

Jos. Sparanus Can. Dep.

QUod diu desideratum, ut aperta & simplex traderetur via, quae plane ac solide in sacrarum Litterarum penetralia introduceret; id Cl. V. Januarius Radente praestitit suis Institutionibus Linguae Hebraicae, quas jamdiu propter familiaritatem Auctoris legeram. Opinor igitur in publica peccari commoda, si non edantur quam mox in lucem; cum praesertim nihil in iis sit, quod juventutis institutioni obesse possit.

Vincentius Calà.

Attenta relatione Dom. Revisoris imprimatur.

FRANC. XAV. EP. VENAFR. VIC. GEN.

Joseph Can. Sparanus Dep.

Reverendiss. V.J.D. D.Joseph Can. Simioli in hac Regia studiorum Universitate Professor Primarius revideat, & in scriptis referat. Datum Neapoli die 13. Augusti 1768.

NIC. DE ROSA EP. PVT. CAP. MAJ.

Illustriss. & Reverendiss. Domine.

HEbraei idiomatis rudimenta facili ac plana methodo, & quod magis est, breviore digesta jussu tuo Illustriss. ac Reverendiss. Praesul, attente praelegi: nihil in iis, quod Regia jura honestosque mores offendat, nactus: quamobrem ut publici juris fiant, adolescentium commodo atque adeo emolumento, licere censeo, dummodo qualicumque judicio huic tuum, quod in hac re summum est, libenter accedat. Dabam ex Aed. Sem. Neap. pridie Kal. Septembr. ann. 1768.

Humill. obsequent. addictiss. famulus
Joseph Can. Simioli.

Die 26. Menſ. Sept. 1768. Neapoli.

Viſo Reſcripto ſuae Regalis Majeſtatis ſub die 24 curr. menſ. & anni, ac relatione V. J. D. Dñi Joſephi Can. Simioli, de commiſſione Rev. Reg. Cappellani Majoris, ordine praefatae Regalis Majeſtatis.

Regalis Camera S. Clarae providet, decernit, atque mandat, quod imprimatur cum inſerta forma praef. ſupplicis libelli, ac approbatione dicti Rev. Reviſoris. Verum in publicatione ſerve-tur Reg. Pragmatica; hoc ſuum.

GAETA. PERRELLI. SALOMONE.

Ill. Marchio Citus Pr. S. R. C. tempore ſubſcription. impeditus. Et ceteri Ill. Aularum Praefecti non interfuerunt.

Reg. fol. 6. a terg.

Carulli. Athanaſius.

TYPIS EDIDIT

PVBLICA AVCTORITATE

IOSEPH RAYMVNDVS

NEAPOLI